

İstanbul Sıkıyönetim 2 Numaralı Askeri Mahkemesi
Başkanlığına,

Dosya:1982/453

Konu :Sorgulama esas olmak üzere
iddianameye cevabımdan ibarettir.

Sayın Başkan, Sayın Yargıçlar,

Barış Derneği, yöneticisi olduğum için, yasalara, Anayasaya, ve uluslararası, imzaladığımız anlaşmalara, aykırı olarak, 26 Şubat 1982 tarihinden, bu yana tutukluyum.

Yaklaşık bir yıl sonra, mahkemenizin önünde, henüz sorguma başlanabilmesi, hukuk devleti adına, üzücüdür.

Yasalarda belirtilen, tutuklama koşullarının hiçbirisi yokken, suçsuz bir insanın, bir yıl, sorgusunun yapılmadan, tutuklu bulundurulması, olağanüstü bir dönemde bile olsa, hoşgörülemez.

Çünkü devlet de, mahkemeler de insan içindir, onun mutluluğu içindir.

Nasıl yasalarda, kişi hak ve özgürlüklerinin kötüye kullanılamayacağı, belirtilmişse, hiçbir kişi, ya da kurum da, yasaların kendisine tanıdığı, kişinin, vazgeçilmez temel hak ve özgürlüklerini kötüye kullanamaz.

İnsanın en temel haklarından birisi, savunma hakkıdır. 1982 Anayasasının 19. maddesi, şöyle diyor:

"Herkes, kişi hürriyeti, ve güvenliğine sahiptir.

Tutuklanan kişilerin, makul süre içinde, yargılanmayı, ve soruştur-
ma veya kovuşturma sırasında, serbest bırakılmayı, isteme hakları, vardır.

Her ne sebeble olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini, ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde, hemen serbest bırakılmasını, sağlamak amacıyla, yetkili bir merciine, başvurma hakkına sahiptir."

4 Kasım 1950 tarihinde, Türkiye'nin de onayladığı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin, 5. maddesinin, 3. fıkrası da der ki:

"Yakalanan, veya tevkif edilen herkesin, hemen, bir hakim, veya adli görevi yapmaya, kanunen mezun kılınmış, diğer bir memur huzuruna, çıkarılması lâzım, ve makul bir süre içinde mahkeme edilmeye, yahut adli takibat sırasında serbest bırakılmaya hakkı vardır."

Görüldüğü gibi, yasalar, "kısa bir süre", "hemen", "makul bir süre" deyimlerini kullanarak, tutuklu bir kişinin zaman geçirilmeden, yetkili bir mahkeme önüne çıkarılmasını, öngörüyor.

Oysa ben, yaklaşık bir yıl sonra gerçek anlamda mahkeme önüne çıkıp, sorgumu verebiliyorum. Bundan önceki mahkemeye çıkarılmam, tamamen biçimseldir. Önce bu durumu belirtmek, ve tutanaklara geçirmek istiyorum.

1961 Anayasasının 20. ve Yeni Anayasanın 25. maddeleri, diyor ki:

"Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep, ve amaçla olursa olsun, kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatları sebebiyle kınanamaz, ve suçlanamaz."

Oysa bizler, düşüncemizden dolayı, yaklaşık bir yıldır, tutukluyuz.

Suçumuz:

-Barışı istemek,

-İnsanlar, savaşlarda ölmesin demek,

-Dünyanın her yerinden yükselen insanca barış seslerine, yurdumuzdan,

"Biz De Varız" diye katılmak.

İnsan haklarının temeli, yaşama hakkıdır.

Barış istemek, bu yolda uğraşmak, savaşa karar verenleri, demokratik yoldan uyarmak, insanın en doğal hakkıdır. Dünyanın bütün ülkelerinde olduğu gibi, ülkemizde de, barış için çalışmak, uygar, insani bir davranış olması gerekir.

Tarihten ders alanlar, yalnız iki dünya savaşında, 60 milyon kişinin öldüğünü bilenler, Sarıkamış'ta, Yemen'de, yanlış politikalar yüzünden, yüzbinlerce insanımızın öldüğünü düşünenler, yeni bir nükleer savaşta, bir milyar insanın birden yokolacağını hesabedenler, kulaklarını, savaş yarlılarına değil, barışı isteyenlere verirler.

Zorunlu yurt savunmasından, yani Ulusal Kurtuluş Savaşından başka, savaş istenemez, savunulamaz.

Normal olmayan, barışı istemek değil, isteyenleri bir türlü anlamamak, ya da bu insancıl niyetin arkasında, ille de, birşeyler aramaktır.

Açısı, türkülere geçmiş savaşın kurkunçluğunu, en iyi, barışçı Türk Halkı, ve Aydını bilir.

İddianame, bu gerçeği bilmez görünerek, hazırlanmıştır.

Örneğin, daha 7. sayfasında, Barış Derneği,

"Sözde barış isterken, memleket içerisinde, iç savaş kışkırtmacılığı, yapmakla," suçlanmıştır.

Barış Derneği, iç savaş kışkırtmacılığını, hangi eylemiyle, yapmıştır? ~~Büyük~~ Kahramanmaraş, Çorum, Sivas olaylarına mı, karışmıştır? Bu konuda, kanıt nedir? Böylesine ciddi, ve büyük suçlamaların, dayanaksız olması, hukuk devleti anlayışıyla nasıl açıklanabilir?

Yine iddianamenin, 72. sayfasında, deniyor ki:

"Zaten o zamanlar, memleket genelinde, kendini hissettiren otorite boşluğu, ve zaafı mevcutken devleti korumaya matuf, bu maddelerin (yani

TCK'nun 141.-142. maddeleri) kaldırılmasını istemek devletin ve Cumhuriyetin yıkılmasını istemek demektir."

Sayın İddia Makamına, sormak gerekir: Bu kadar zamandan beri, devletin ve Cumhuriyetin yıkılması tehlikesi, başgöstermiş ise, niçin şimdiye kadar, bu konuda bir soruşturma açmamışlardır? Buna neden göz yumulmuştur? Yoksa 12 Eylül'den sonra mı bunun farkına varmışlardır?

Ben ve arkadaşlarım, bu maddelerin, yani TCK'nın 141.-142. maddelerinin, TCK'dan çıkarılması için Meclis'te, yasa teklifi verirken, devletin en büyük organı olan TBMM'de devleti ve Cumhuriyeti, yıkmaya mı çalışıyorduk?

Programının 237. sayfasında:

"Düşünce, inanç ve anlatım özgürlüğü, her türlü sınırlamalardan, kurtarılacaktır. Böylece, düşünce suçu kavramı, ortadan kalkmış olacaktır." diyen CHP, bu maddeleri, kaldırma vaadinde bulunurken, kendi kurduğu devleti ve Cumhuriyeti, yıkmayı mı amaçlıyordu?

Bu partiye oy veren milyonlarca insan, devletin ve Cumhuriyetin yıkılmasını istediğinden mi, oy veriyordu?

Bu maddeler, İtalyan ceza yasasından alınmadan önce, Türkiye devleti Cumhuriyeti, yok muydu? Bu maddeleri, kabul etmeyen ülkelerin devletlerin, cumhuriyetleri sürekli yıkılma tehlikesi içinde mi?

Sayın başkan, sayın yargıçlar,

İddianame Barış Derneğinin tüzüğünde belirttiği, amacın dışına çıkıp, faaliyet gösterdiğini, ileri sürüyor. (İddianame sayfa 90, 73)

Aslında, Türkiye'de kimi dernekler ve kişiler, hertürlü görüşü söylemekte, siyaset yapmakta, kendilerini özgür saymışlar, kimse de onlara birşey, söylememiştir.

Kim dernekler ve kişiler de, demokrasinin gereği olarak, yasaların kendilerine tanıdıkları, haklardan yararlanarak, görüş bildirdiğinde, amacı dışına çıkmış, sayılmışlardır.

Örneğin, işveren dernekleri, sürekli siyaset yaptıkları, bu doğrultuda toplantılar, geziler düzenledikleri, Bulgar, Sovyet ve Çin heyetleriyle, yurt içinde, ve dışında, görüştükleri halde, kimse onlara "neden siyaset yapıyorsunuz" diye sormaz, sormamıştır.

Şimdi sizlere, bunun 16 Mayıs 1979 tarihli gazetelerden alınmış, bir örneğini, vereceğim:

1979 yılında, CHP hükümettedir. Bütün yurttta yapılacak, bir ara seçimnin hemen öncesinde, gazetelerde, hükümetin politikasını eleştiren, ve onu yıkmaya çalışan, boy, boy paralı ilanlar görülür.

Kısa adı TUSİAD olan, Türkiye Sanayicileri ve İşadamları Derneği, "Gerçekçi Çıkış Yolu" başlığı altında yayımladığı bu ilanda, halka şöyle seslenir:

"Biz Türk özel sektörünün üyeleri olarak beyan ederiz ki,ülkemizi,hürriyetçi demokrasi içinde refaha götürecektir temel güç hür teşebbüstür.

Bir başka yol yoktur.

Dünyada, ' orta gelirli ' ülkelerin başlarında gelen Türkiyeyiz,şu anda,yoksul ülkelerde görülen 'yok' lar içindedir.

Ekonomimizi,bir yasakçı 'mevzuat ağı' içine boğan,kişinin teşebbüs şevkini kıran,kişiyi yanlış yönlerde sevkeden,aşırı müdahaleci,ve güven sarsıcı,zihniyet,bunalımın asıl sebebidir.

Şiddetle ihtiyaç duyduğumuz,dış kredilerle uyguladığımız ekonomik sistem,birbirine çok yakından bağlıdır.

Pazar ekonomisinden gitgide uzaklaşan,bir anlayışla,ne Batı dünyasında,hakettiğimiz yeri,ne yeterli kredileri,ne de yatırımlara gerekli dış sermayeyi bulabiliriz. "

Bu ilanda açıkça:

Benim yolumdan başka,yol yoktur.Eğer başka bir yol isterseniz,'yok' lar içine düşersiniz,ne Batı Dünyasında yer bulabilirsiniz,ne de dış kredi alabilirsiniz,diye bir tehdit vardır.Şu rastlantıya bakın ki,bu gün de,iddianame bizi,Batı Dünyasından Türkiye'yi koparmakla suçluyor.

Bu ilana göre,1924 Anayasasına giren CHP'nin 'Devletçilik' ilkesini uygulamak,ülkeyi bunalıma götürür.

Şimdi,bunları söylemek bu dernek için,amacı dışına çıkmak olmuyor da,Bariş Derneği,toplumu,yasal sınırlar içinde,"barışa" çağırdı diye mi,amacı dışına çıkmış sayılıyor?

Seçim arifesinde,hükümeti kıyasıya eleştirenler,partine oy verilmemesini isteyenler,siyaset yapmıyor da,görevi siyaset yapmak olan biz parlamenterlere mi,neden siyaset yaptığımız soruluyor?

Üstelik bugün de TUSİAD görüşlerini içerde ve dışarda söylemeye devam ediyor.Örneğin,23 Ekim 1982 tarihli gazetelerde yayınlanan raporlarında,24 Ocak kararlarını "Türk Mucizesi" diye övüyorlar.12 Kasım 1982 günlü gazetelerde "Bugünkü hükümetle,çok iyi diyalog kurduklarını" söylüyorlar.

Aslında ben,her türlü görüşün özgürce söylenilmesinden,yazılmasından,yanayım.Burada vurgulamak istediğim çelişki,kimilerinin,mevcut yasaların da dışına çıkarak her dönem istediklerini söyledikleri halde,kimilerinin de,yasaların henkililerine tanıdıkları haklardan dolayı,söylediklerinden yıllar sonra suçlu tutulmasıdır,ve iddia makamının,bunlara yaklaşımıdır.

Sayın başkan,sayın yargıçlar,

İddianame,Bariş Derneğini ve bizleri 12 Eylül öncesi anarşi,ve

terör ortamını getirmekte suçludur. (İddianame sayfa 7, -31, -37)

Kişî ve Barış Derneği olarak, teröre ve anarşiye karşı olduğumuz ortadadır. Milletvekili olduğum sürece, Mecliste, kişisel ve CHP grubu adına yaptığım konuşmalarda, terörü, anarşiyi, baskıyı sürekli kınadım. Barışı, demokrasiyi, örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü savundum.

Terörle bağını ortaya çıkarmak için, silah kaçakçılığının araştırılması konusunda arkadaşlarımla birlikte önerge verdim.

~~Bütün~~ Bütün öldürmelere, zorbalıklara, ayırım gözetmeden karşı çıktım.

Bunun kanıtı olarak, Millet Meclisinin 140. Birleşiminde, 3 Mayıs 1978 günü yaptığım bir konuşmanın Meclis tutanağından, birkaç satırını okumak okumak istiyorum. Konuşmanın konusu: "Olaylar Karşısında Görev Yapan, Adliye Mensuplarına Yapılan Saldırıları Kınanadır."

19.1.1978 günü Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi Levent Çayürek öldürülmüştür. Olaydan hemen sonra Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz, Site Yurdunu aratış ve katil sanığını suç aletleriyle birlikte yakalatmıştır.

Bu yakalanmadan ve aramadan rahatsız olan bazı kişiler, ve çevreler, savcı aleyhine konuşmalar yapmışlardır.

Kısa bir süre sonra, Savcı Yardımcısı Doğan Öz öldürülmüştür.

Yurdun başka yerlerinde de, savcı ve yargıçlara yapılan saldırılar artınca, Mecliste, sözünü ettiğim konuşmada şöyle dedim:

"Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri, yurdumuzda sürüp giden siyasal cinayetler, toplu öldürmeler ~~xxxxxx~~ son örnekleriyle de görüldüğü gibi, sıradan olaylar değildir.

Hükümet, bu olayların üstüne ciddi bir tutumla eğildikçe, kaynaklarına indikçe, kını çevreler paniğe kapılmışlardır. Ve daha tehlikelisi, bu çevreler, görevlerini yapan adliye mensuplarına saldırmaya başlamışlardır. Akılları sıra, Anayasanın üç temel ögesinden olan Yargı gücü yerine, kendi güçlerini, koymak istemişlerdir."

İşte biz, teröre, anarşiye böyle karşı çıktık. Kimileri, yargının bağımsızlığına saldırırken, mensuplarını öldürürken, yargı gücü yerine, kendi kaba gücünü koymaya çalışırken onlara, Meclisten böyle cevap verdik.

Halkın egemenliğine, bağlı kalacağına, an ve mutluluğu için çalışacağına, an and içmiş bir parlamenter olarak bunları savunmak, inandığım görüşleri söylemek, görevimdi benim. Bu görüşleri, savunduğum için açıldım.

1961 Anayasasının 79., 1982 Anayasasının 83. maddeleri, şöyle der:

"TBMM üyeleri, meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, ve bunları Meclis dışında tekrarlamak, ve açığa vurmaktan, sorumlu tutulamazlar."

"Millî Güvenlik Konseyi de, 12 Eylül 1980 de yaptığı açıklamada, (Aynı günlü 17103 sayılı mükerrer resmi gazetede, yayınlanmıştır.) parlamenterlerin, Meclisteki çalışma ve sözlerinden, sorumlu tutulmayacağı konusunda, teminat verilmiştir.

Ben, en son genel seçimlerde, en çok oy almış bir partinin milletvekiliiyim. Türkiye devletini ve Cumhuriyetini kuran CHP'nin ve onun milletvekillilerinin devleti ve Cumhuriyeti yıkmaya çalıştığını, teröre ve anarşiye bulaştığını, kimse söyleyemez. Atatürk'ün kurduğu ve kendinden sonra da yaşasın diye mirasından pay ayırdığı CHP, ülkemizdeki birçok demokratik gelişmede ve olumlu adımda inşaa olan bir partidir.

CHP, terörden il başkanlarını, hatta bir milletvekilini kaybetmiş olmasına karşın, teröre, asla bulaşmamış, bulaştırılmamış, tersine, onanla sürekli mücadele etmiştir.

Nitekim, MHP'nin CHP hakkında "terör ve anarşiye bulaştı" diye suç duyurusu, Ankara Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca, "Kovuşturmaya yer olmadığı" şeklinde karara bağlanmıştır.

Ayrıca İstanbul Askeri Savcılığı da 133 CHP'li parlamenter hakkında 19.8.1982 tarih ve 1980/3971 sayı ile "Yetkisizlik" kararı vermiştir. Adı geçen parlamenterler hakkında da yurt dışına çıkış yasağı da kaldırılmıştır.

CHP programının 275. sayfasında:

"Kendi ulusal sorunlarımızı çözerken, bölge ve dünya barışına ve erincine katkıda bulunmayı gözetecektir. Her alanda ulusal bağımsızlığı, ve hakları korurken insanlığa da saygılı ve yararlı olacaktır. Türk Ulusu'nun barış içinde yaşamasını sağlarken, dünya barışına da güçlendirmeye çalışacaktır."

Diyen bir partinin, CHP'nin milletvekilliği görevini yaptın. Bu partinin milyonlarca destekçisi, Anadolu'nun her köyünde ve kentinde temsiliyeti vardır.

Hiçbir şubesi olmayan, tüm üyesi 300 kişi olan, ve barış istemekten başka bir amacı olmayan Barış Derneği'nde, illegal faaliyetlere katıldığı, TCK'nun 141.maddesindeki suçu işlediğin iddiasına, ciddi gözle bakılamaz.

Dokunulmazlığı olan, mecliste tek başına, yasa önerisi verebilen, yurdun her yerinde, her konuda konuşma hakkı olan, bir milletvekilinin (bir kere bile toplantılarına katılanması) bir dernekte, yaşadığı faaliyette bulunduğu iddiası, ciddi değildir.

Meclis, seçim, siyasi partiler, dernekler, sendikalar, düşünce özgürlüğü, hukukun üstünlüğü, demokrasinin ve çağdaş olmanın ölçüsüdür.

Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri Anayasa'da, açıkça belirtilmiştir.

Demokrasi, Türk halkı için vazgeçilmez bir yaşam biçimidir.

"Okullar olmasa maarifi ne güzel yönetirdin." diyen Maarif Nazırı Haşim Paşalar çok gerilerde kalmıştır artık.

"Özgürlüğün de, eşitliğin de, adaletin de dayanağı ulusal egemenliktir." diyen Atatürk, Kurtuluş savaşının en kritik günlerinde bile halkın egemenliğine saygı duymuş, Meclisteki eleştirileri hoşgörüyle karşılamıştır. Değişik görüşleri, ulusal iradenin, bir yansıması, kabul etmiştir.

Sayın başkan, sayın yargıçlar,

Düşünceye sınır getirmek, şu düşünce tehlikelidir, bu değildir diye ayırmak, sayın iddia makamının, iddianamede sık sık sözünü ettiği, batı demokrasilerinde yoktur. Batı, tekniğiyle, özgür düşünce-siyle, bir bütündür. İddianamede ileri sürüldüğü gibi, Batı yalnız NATO, CENTO, ve İKİLİ ANDLAŞMALAR değildir.

Batının, bir saldırgan yanı vardır. O zaman M.K. Atatürk'ün yaptığı gibi, tam bağımsızlık düşüncesine sınıklı sarılarak buna karşı çıkılır. Bizim Ulusal Kurtuluş Savaşında yaptığımız budur.

Fakat aynı zamanda Batı, İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ' dir, AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ' dir, HELSİNKİ SONUÇ BELGESİ' dir, SINIRSIZ DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ' dür.

Örneğin, ABD Başkanı Reagan'ın politikasını, kızı, "Nükleer silahsızlanma" mitinglerinde konuşarak protesto edebiliyor. İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'ın çocuğu, Falkland savaşı dolayısıyla annesinin savaşçı politikasını şiddetle eleştirebiliyor. Yine bu ülkenin devlet yayın organı BBC hükümetin politikası dışında, yayın yapıyor. İşte Batı budur. Farklı düşüncesini özgürce söyler. Kimse de düşüncesinden dolayı suçlanmaz. Devletini ve Cumhuriyetini yıktığı, söylenmez.

Yoksa Batının tekniğini alacaksın, askeri yükümlülüklerini kabul edeceksin, demokratik yanına gelince, "O bizim bünyemize uymaz" diyeceksin, olmaz böyle şey.

Sayın Başkan, Sayın Yargıçlar,

"Kusursuz suç olmaz, kimse düşüncesinden dolayı suçlanamaz." diyor hukukçular, yasalar...

Ana bu davada, hukukun bu evrensel ilkesi maalesef çiğnenmiştir. Ortada hiçbir kusur yoktur, hukuken gösterilmemiştir.

1961 Anayasa'sının 30., yeni Anayasa'nın 19. maddesi diyor ki:

"Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmayı, veya delillerin yok edilmesinin veya değiştirilmesini, önlemek maksadıyla, veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunla gösterilen diğer hallerde, hakim kararıyla tutuklanabilir. Tutukluğunun devamına karar verilebilmesi aynı şartlara bağlıdır."

Tutuklanmamızda yasada belirtilen tutuklama koşullarının, hiç birinin olmadığını avukatlar ve benden önce konuşan sanıklar belirtti.

Zaten mahkemeniz de sanıkların tutuklanmalarına "Tutuklama sebeplerinin kalktığını" kabul etmiştir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından, 10 Aralık 1948' de kabul edilen, ve Türkiye'nin de onayladığı, İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYAN-
NAMESİNİN 9. maddesi: "Hiç kimse, keyfi olarak tutuklanamaz, alıkonamaz veya sürülemez." demektedir.

Yine 4 Kasım 1950'de Roma'da kabul edilen ve Türkiye'nin de onayladığı, AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'nin 7. maddesinde, "Hiç kimse işlendiği zaman millî ve milletlerarası hukuka göre, bir suç teşkil etmeyen bir fiil veya ihmalden dolayı mahkum edilemez." demektedir.

İddia makamı, İddianamede ileri sürdüğü konuların hiçbirini için, zamanında soruşturma açmamıştır. Çünkü soruşturma açılacak bir şey yoktur, her şey yasaldır.

Yasalara, Anayasaya, ve uluslararası anlaşmalara, bu denli aykırı bir tutuklama kararını, hukuk açısından açıklamak olanaksızdır. İddia Makamının daha önce üç kez yaptığı tutuklama başvurusunu mahkeme, delil yetersizliğinden reddetmiştir. Ve nihayet, ortada yeni bir hukuki delil yokken dördüncü de tutuklama gerçekleştirilmiştir. Bunun da nasıl gerçekleştiği şu anda İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu Askeri Mahkemesinde görülen "Burhan Apaydın-Okay Gözensin" davasında, ortaya çıkacaktır sanıyorum. Adı geçen davada delillerin ve tanık ifadelerinin takdiri, elbette ilgili mahkemeye aittir. Benim kanaatımı belirtmem, yasal açıdan sözkonusu değildir. Ancak 29 Aralık 1982 tarihli, ekte delil olarak sunduğum, CUMHURİYET Gazetesinde yayımlanan 2 Nolu Askeri Mahkeme İdari Assubayı Ali Görgez'in ifadesiyle ilgili haberi, aynen okunakla yetiniyorum:

" Çünkü duruşmada 2 nolu Askeri Mahkemenin idari assubayı olan Ali Görgez, tanık olarak dinlendi. Assubay Görgez, ifadesinde, her zaman yaptığı işleri anlatırken Askeri Savcılığın tutuklama taleplerinin askeri posta ile önce kaleme geldiğini, burada, evrakın kaydının yapıldıktan sonra, kідemli hakime gönderildiğini, kідemli hakim de talep hakkında karar verecek hakimi belirledikten sonra, evrakı kendisine gönderdiğini, kendisinin evrakı belirlenen hakime ilettiğini söyledi. Assubay Ali Görgez, Barış Derneği davası sanıklarının tutuklama evrakının bu işlemlerden geçmediğini, belirttikten sonra şöyle dedi:

(Duyduğuma göre, Savcının kendisi soruşturma evrakını, kідemli hakime getirmiş ve kідemli hakim de evrakı Üsteğmen Nejdöt Celkan'a göndermiş. Gıyabî tutuklama kararının bir nüshası, daha sonra, Üsteğmen tarafından bana getirildi. Bana, gizli tutulması talimatı verildiği için, Ben de durumu basın mensuplarından gizli tutuyordum.)

Assubay G6rg6z, Burnan Apaydın'ın sorulmasını istediği bir soru 6zerine de, (Tutuklanmadan sonra 6rtesi g6n adli m6şavir benim odama geldi. 'Ni6in bana, d6nk6 olay ve muamele hakkında bilgi vermedin. Ben, bunun i6in o gece 03'te g6reve 6ağırıldım. Bilgin yoktu' dedi. Ben de bunun 6zerine 'Benim başında kideimli hakim var. Bana bilgi verilmemesi i6in, talimat verildi. Buna uydu'm' diye karşılık verdim) yanıtını verdi."

Sayın başkan, sayın yargı6lar,

Kendimi savunmak amacıyla değil, aleyhimizdeki iddianın ne kadar hukukdışı olduğunu belirtmek i6in s6yl6yorum. İddia makamı, benimle ilgili bir faaliyet, toplantı, konuşma g6sterenemiştir. G6steremez 66nk6 yoktur. Sanıkların fiil ve eylemleri b6l6m6nde, 24. sırada, hi6bir incelemeye gerek duymadan "Sanık Mustafa Gazalcı: Barış Derneği Merkez Y6netim Kurulu 6yesi olup, Barış Derneğinin faaliyetlerine iştirak etmiştir." diye yazılmış.

şimdi, izninizle iddia makamından soruyorum: Hangi faaliyete iştirak etmişim? Bir tek 6rnek verebilir mi? Eğer yoksa, buruya nasıl yazılabilir?

Parlament6rlerin dışında, buradaki değerli arkadaşlarımın, bir kısmının ismini basından bilecekle birlikte, t6m6n6 birinci gubede ve cezaevinde tanıdım. Birbirinizi tanımadan, toplantı yapmadan, karar almadan, nasıl TCK'nun 141. maddesindeki su6u i6ileyebiliriz?

Yanlış anlaşılmasın, Barış Derneğinin t6m6 yasal olan faaliyetlerine, meclis 6alışmalarından ve Millet Meclisi Başkanlık divanı'ndaki g6revimden fırsat bulabilseydim onurla katılırdım.

Burada vurgulamak istediğim; iddianamenin hi6bir hukuki kaygı duymadan, Anayasa'da belirtilen "Cezaların ve su6ların kanuniliği ve şahsiliği" ilkesine uyulmadan hazırlanmış olmasıdır.

Ortada bir su6 olmadığına, g6sterilemediğine g6re, bizim hal6 tutuklu bulunmamız, halk tarafından se6ilmiş olmanızdan mıdır?

Barış6ılığımız, kişi temel hak ve 6zg6rl6klerini yasaların g6vencesinde, Meclis'te savunmamızdan mıdır?

T6rkiye sorunlarına bazı kuruluğlar ve kimseler gibi bakmayışımızdan mıdır?

Ter6re, anarşiye, 6ld6rmelere, parti olarak, kişi olarak karşı 6ıkmanızdan mıdır?

Sayın başkan, sayın yargı6lar,

Bu konuşmayı hazırladığında dosyada benimle ilgili, hi6bir delil yoktu. Tutukluluğundan on ay sonra, İstanbul Emniyet M6d6rl6đ6, mahkemenize, ř6yle bir yazı g6ndermiştir:

"Denizli eski milletvekili Mustafa Gazalcı, 1 Mayıs kanun teklifini verenlerdendir.

1977 yılında yapılan "zemler ve bahçelilik" ilgili bir nitirge mesaj gönderenlerdendir."

Doğrudur. Ben parlamenterlik çalışması olarak, bir çok kanun teklifinde olduğu gibi, 1 Mayıs'la ilgili kanun teklifini de, imzaladım. Bütün dünyada olduğu gibi, ülkemde de 1 Mayıs'ın yasal işçi bayramı olmasını istedim. Yetkili makamlardan izin alınmış yasal toplantılara mesaj gönderdim. Bubenim Anayasal hakkımdı, ödevimdi.

Bana oy veren insanların sorumluluklarını duyarak yaptığım parlamenterlik çalışmalarından ancak onur duyarım.

Bir yasa teklifi vermenin bir suçmuş gibi duyurulması, dosyaya belge olarak konulması, hukuk açısından son derece vahimdir.

Kanun teklif etme ve yapma yetkisini 1961 Anayasasının 5., 64., 91. maddeleri, 1982 Anayasasının da 7., 37., ve 83. maddeleri, açıkça belirtmiştir.

Yine 1961 Anayasasının 8. ve yeni Anayasa'nın 11. maddeleri şöyle der:

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır."

Nasıl oluyor da halkın özgür iradesiyle seçilen, Anayasal hakkını kullanarak kanun teklifi veren, bir milletvekili hakkında, idari bir makam, sanki bir suç işlemiş gibi, böyle bir yazı yazabiliyor?

Milletvekilleri için, hangi konularda kanun teklifi vereceği ve kimlere danışacağı konusunda Anayasa bir sınır getirmemiştir.

Ayrıca, başından beri söylüyoruz: Anayasaya göre, parlamenterler, meclis çalışmalarından sorumlu değildir. Üstelik Milli Güvenlik Konseyinin de bu konuda bir açıklaması vardır, bu kalkmış değildir.

Biz, yaklaşık bir yıldır tutukluyuz, suçsuzluğumuz anlaşılmamasına rağmen tutukluluğumuz sürüyor. Bize "Meclis çalışmalarımızdan dolayı mı yoksa bir başka nedenden mi" yargılandığımız açıkça söylenmelidir.

Sayın başkan, sayın yargıçlar,

Sayın iddia makamı, iddianameye tutuklama günü olarak, 1 Mart 1982 tarihini yazmıştır. Oysa ben, 26 Şubat 1982 günü, tutuklandım. Savcılıkça yok sayılan 26 Şubat 1982 günüyle, 1 Mart 1982 tarihi arasında geçen dört gün, hayatımın en korkunç ve unutulmaz günleridir.

İnsan özgürlüğüne duyduğum saygıdan dolayı, bu dört günü, ve sonrasını, mahkeme önünde, kısaca anlatmayı bir görev sayıyorum.

26 Şubat 1982 günü, gece yarısı, 03 de evimden alınıp Ankara birinci şubeye götürüldüğünde; "suçsuzluğum en kısa zamanda anlaşılır, bırakılırım" demiştim. Orada, kolu, bacağı ipkenceden kırılıp, betonun üstüne

yiğilmiş insanlarla karşılaştım. Bir kısmının gözleri bağı, elleri duvara dayalı bir vaziyette, duçluluyla ayakta durduklarını gördüm.

Adının Süleyman Yılmaz olduğunu, öğrendiğim bir polis:

"Gel bakalım, eski milletvekili Mustafa Gazalci, temizle şu tuvaleti." diye zorladığında, bana oy veren yüzbinlerce insanı düşündüm, ağır işkenceyi göze alıp denilene yapmadım. Ve kendi kendime:

"Dayan, mahkeme karşısına çıkınca biter bunlar" dedim.

Dördüncü gün, İstanbul'a getirilip, bir hücreye konum. Hücresinin bir avuç hava ve ışık deliği de yüzüme kapatıldığında, kendi kendime "İlk yargıç önüne çıktığımda, biter bunlar" diye düşündüm.

Sonra güneş ışığı hiç girmeyen, cephanelikten bozma bir hapishanede, 25 gün ateşli hasta olarak yatarken, ve aylarca dovanın açılmasını beklerken, kendi kendime: "Yargıç karşısına ilk çıktığım gün, biter bunlar" dedim.

Dört ay sonra mahkeme başladığında, "Suçsuzluğum hemen anlaşılır, bırakılırım." dedim. 20 celse hiç konuşma planağı bulamadan tutukluluğum sürdü. Bekledim! Sıra gelip durumu anlattığında bırakılırım." dedim.

Yaklaşık 10 ay sonra 16 Aralık 1982 günlü celsede söz alarak:

"Sayın Nedin Tarhan hakkında, talebi üzerine, CHP milletvekili olduğu için yetkisizlik kararı verdimiz. Benim durumum da aynı. Ben de yetkisizlikle birlikte, mağduriyetimin daha çok uzaması için tahliye mi istiyorum." dedim. Kabul edilmedi. Hakkında yetkisizlik kararı verildi fakat tutukluluk durumum sürdü. Duruşmanın yarısında salondan çıkarıldım.

Bu karardan sonra, artık sanık bile değildin. Ne zaman yetkili bir mahkeme önüne çıkartılacağımı bile bilmiyordum.

Aynı gün, Dernek Genel Başkanı Sayın Mahmut Dikerdon, ve, 23 Aralık 1982 günü de, 19 sanık arkadaşın, yerinde bir kararla tahliye edildiklerinde, çok sevindim.

"Herhalde biz de, hemen tahkeme önüne çıkarılır, bırakılırız." dedim. En azından yılbaşına yetişir." diye düşündüm.

Bütün gazeteler "Barış Derneği davasının tüm sanıkları tahliye oldular, içerde hiç tutuklu sanık kalmadı" diye yazdıklarında, bis Sağmalcılar Cozaevinde, dört CHP'li parlamenter, Barış Derneği sanığı olarak yargılanacağımız mahkemeyi, ve günü bekliyorduk.

Sayın başkan, sayın yargıçlar,

Hiç duygusal değilim, bilince söylüyorum. Bugün serbest bırakılsam artık sevinemeyeceğim. Yaklaşık bir yıldır, yasalara aykırı olarak sürdürülen tutukluluk günlerimi ve mağduriyetimi, unutmam olanaksızdır.

Ve ben bugün, işlediğim somut bir suçtan değil de siyasi bir nedenden yattığıma inanıyorum. A. a. alef bi, la öze tercih edilmiştir.

Şahsımızda, politika, politikacı, parlamento, seçilmek olmak cezalandırılmıştır.

Bazen olayların dili, en etkili sözlerden daha iyi anlatır durumu. Sanıyorum bizim olayımız da öyle. Eklenecek hiçbir şey yok.

Haksız yere hapse atılan bir kişiden, Atatürk'ün beklediği sözleri tekrar etmekle yetiniyorum:

" Ben, iman ve kanaatımın icabını yaptım."

Sayın başkan, sayın yargıçlar,

Bir ülkede demokratik olarak yönetimler değişir, ekonomik politikalar değişir. Olağanüstü dönemler yaşanır. Ama değişmemesi gereken, yargıdır, adalettir. Yoksa, "Adalet Mülkün Temelidir" sözünün hiçbir anlamı kalmaz.

Hakkımdaki iddiaların tümünü reddederim. 29 Aralık 1983

Mustafa GAZALCI

Barış Dernoği Davası Sanığı

Ekteki Belgeler:

- 1- Gerçekçi çıkış yolu (MUSTAFA) ilanı)
- 2- 23 Ekim 1982 tarihli Cumhuriyet Gazetesi kesiti.
- 3- 1 Ekim 1982 tarihli Cumhuriyet Gazetesi (CHP Takipsizliği)
- 4- 23 Aralık 1982 tarihli Cumhuriyet Gazetesi. (133 CHP' li hk.)
- 5- 29 Aralık 1982 tarihli Cumhuriyet Gazetesi. (Gönensin ve Apaydın duruş.)

T.C.
SIKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIK
A N K A R A

Evrak No. : 1980/7763
Esas No. : 1980/7763
Karar No. : 1981/ 440

15.3.1981

İDDİANAME

V E

KOVUSTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

U Ç : SOSYAL BİR SINIFIN DİĞER SOSYAL SINIFLAR ÜZERİN-
DE TAHAKKÜMÜNÜ TESİS ETMEK, SOSYAL BİR SINIFI
ORTADAN KALDIRMAK, MEMLEKET İÇİNDE MÜESSES İKTİ-
SADİ VE SOSYAL TEMEL NİZAMLARINDAN HERHANGİ BİRİ-
Nİ DEVİRMİYE MATUF CEMİYET KURMAK, BUNLARIN FAA-
LİYETLERİNİ TANZİM VE SEVK VE İDARE ETMEK VE BU
CEMİYETE GİRMEK.

İC TARİHİ : 1974 ile 1980 yılları arası.

NIKILAR : ①. Nedim TARHAN Emver oğlu Nadire'den 1946 D.lu
Adana Osmaniye Alibekirli Mah.nüf. kay.Ankara
Dr.Reşit Galip Cad.Gökçek Sok.16/10'da oturur,
iktisatçı tutuklu (Göz.1.11.1980, Tut.25.12.
1980)

②. Tuncer ERGÜLER Halil Sabri oğlu Emine'den 1945
D.lu Afyon Dazkırı Barbaros Mah.nüf. kay.An-
kara Libya Cad.7/5'te oturur, Avukat tutuklu
(Göz.24.12.1980, Tut.25.12.1980)

③. Erdoğan KANTÜNER Şaban oğlu Hüsnüye'den 1943
D.lu Kırklareli Pınarhisar Kaynarca köyü nüf.
kay.ve aynı yerde oturur, tutuklu (Göz.12.12.
1980, Tut.7.1.1981)

④. Selahattin KÖK Ahmet oğlu Seyhat'tan 1937 D.lu
Tokat Erbaa Koçak köyü nüf. kay. Ankara İsmet-
paşa Turgut Reis Mah.Ulucak Sok.16/6'da otu-
rur, çiftçi tutuklu (Tut.26.12.1980)

⑤. Akın BİRDAL Gafur oğlu Melek'ten 1948 D.lu
Niğde merkez Kayabaşı Mah.nüf. kay. Ankara Dik-
men Zekibey Durağı Name Sok.1/19'da oturur,
Ziraat Yüksek Mühendisi tutuklu (Tut.26.12.
1980)

6. Nurettin ALMASULU Salih oğlu Zeynep'ten 1944 D.lu Malatya merkez Bahçebaşı köyü nüf. kay. Malatya Tandoğan Cad.Tandoğan Apt.Kat.5 18' de oturur, Bankacı (Göz.23.12.1980, Tut.25.12.1980, Sal.9.2.1981)
7. Sinan AFSAROĞLU Duran oğlu Narin'den 1947 D.lu Konya Ereğli Acıkuyu köyü nüf. kay. Konya Nalçacı Cad.Acenteciler Sitesi B Blok 6'da oturur, Öğretmen tutuklu (Göz.22.12.1980,Tut.25.12.1980)
8. Rahmi ÖZKAN Tahir oğlu Zekiye'den 1954 D.lu Ankara Polatlı Kuşcu köyü nüf. kay. Ankara Maltepe Hale Sok.17/4'te oturur, Bakkal tutuklu (Göz.21.11.1980, Tut.22.12.1980)
9. Bekir DAIGALI Şevket oğlu Fatma'dan 1943 D.lu Kırşehir merkez Boztepe köyü nüf. kay. Kırşehir Aşıkpaşa Mah.Bankaevleri Karşısı Bağkur Apt.22'de oturur, Terzi.
10. Mehmet Ali ASLAN Cemal oğlu Hatun'dan 1947 D.lu Sivas Yıldızeli Kaman köyü nüf. kay.Sivas Örtülüpinar Mah.3.Sok.2/5'te oturur, Öğretmen.
11. Faris BAYAL Fariz oğlu Fatma'dan 1948 D.lu Hatay Altınözü Çetenli köyü nüf. kay.ve aynı yerde oturur.
12. Kadir BAŞOĞLAN Mehmet oğlu Eşe'den 1948 D.lu Muğla merkez Doğan köyü nüf. kay. ve aynı yerde oturur, Çiftçi.
13. Muzaffer KALLANKIRAN Haydar oğlu Elif'ten 1950 D.lu Bingöl Kığı Yaylabağ köyü nüf. kay. İzmit Köseköy'de oturur, Öğretmen.
14. Şahika GARBİOĞLU Tayfur kızı Keriman'dan 1953 D.lu Hatay Iskenderun merkez nüf. kay.Ankara Kızılay Fevzi Çakmak Sok.16/5'te oturur, Köy-Koop'ta şef sekreter.
15. Ömer Zafer GÖKTÜRK M.Gündüz oğlu Nahide'den 1947 D.lu Malatya Yeşilyurt Gündüzbey köyü nüf. kay. Ankara Bahçelievler 13.Sok.4/1'de oturur, Köy-Koop'ta Uzman.
16. İsmet ÇALIŞKAN Ali oğlu Seyde'den 1952 D.lu Kırklareli merkez Kavakdere köyü nüf. kay. Kırklareli merkez Kavaklı köyünde oturur, Kırklareli Birlik'te pazarlama sorumlusu.
17. Sinan ERİŞ İrfan oğlu Nuran'dan 1954 D.lu Sakarya merkez Çukurahmediye Mah.nüf. kay.Kırklareli Karakaş Mah.Devrim Cad.18/2'de oturur Kırklareli Birlik müdürü.

UY.İS.K.MD.LERİ : (Sanıklar Nedim TARHAN, Tuncer ERCÜLER, Erdoğan KANTÜNER, Selahattin KÖK, Akın BİRDAL, Nurettin ALMASULU ve Sinan AFSAROĞLU haklarında) TCK.nun 141/1, 31, 33, 173/3, 40 ve 36 ncı maddeleri
(Sanık Rahmi ÖZKAN hakkında) TCK.nun 141/1-5, 31, 33, 173/3 ve 40 ncı maddeleri.

Sanıklar hakkında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 1.12.1980 gün ve AD.MÜŞ:1980/6610 sayılı soruşturma istemi üzerine yapılan hazırlık soruşturması sonucunda:

"Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği (kısaca Köy-Koop)" 1968 yılında yürürlüğe giren 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu hükümleri çerçevesinde 1971 yılında 7 Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birliğinin bir araya gelmesiyle Ankara'da kurulmuştur.

Köy-Koop'un amaç-görev ve çalışma konuları 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ile Ana Sözleşmesinde açıkça belirtilmiştir.

Ana Sözleşmenin 3 ncü maddesinde "Merkez Birliğinin amacı, ortak Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliklerinin müşterek menfaatlerini korumak, amaçlarını gerçekleştirmek için iktisadi faaliyette bulunmak, çalışmalarını koordine etmek ve denetlemek, dış ülkelerle olan münasebetlerini düzenlemek, kooperatifçiliği geliştirmek ve eğitim yapmak, kooperatifçilik konularında tavsiyelerde bulunmak ve rehberlik yapmaktır" diye belirtilmiştir.

Ana Sözleşmenin 4 ncü maddesinde ise Merkez Birliğinin görevleri ve çalışma konuları sayılmıştır.

Kooperatifler Kanununun 92 ncı maddesinde "Kooperatif toplantılarında ve kooperatif tesislerinde siyasi faaliyet gösterilemeyeceği kooperatif faaliyetlerinin siyasi maksatlara alet edilemeyeceği" açık bir şekilde belirtilmiş ve ancak aykırılık halinde herhangi bir müeyyide öngörülmemiştir.

Gerek amaç gerekse görev ve çalışma konuları göz önünde bulundurulursa Köy-Koop'un bir ekonomik kuruluş olduğu sonucuna varılmaktadır.

Köy-Koop kendisini oluşturan sayısı 59'a varan Kooperatif Birliklerinin üst kuruluşu durumundadır. Bünyesinde toplanan kooperatif sayısının 8 bin, üye sayısının ise 2 milyon civarında bulunduğu belirtilmektedir. Bu 2 milyon üyenin aile reisi olduğundan hareket edilirse Köy-Koop'un bağlı birlikler ve kooperatifler aracılığı ile 10 milyon kişi civarında tahmin olunabilecek ve tabanı köylü olan kitleyi doğrudan doğruya ilgilendiren bir kuruluş görünümünde olduğu ortaya

çıkılmaktadır. Bu kitlenin siyasal ve toplumsal tercihlerin oluşturulmasında ve yönlendirilmesinde önemli bir etkisi olacağı muhtemeldir. Ekonomik bir kuruluş olarak mali yönden de milli ekonomide azımsanmayacak bir yeri olduğu gerçektir. Gücü kısaca açıklanan Köy-Koop'a aşırı siyasal uçların ilgi duyup ele geçirmeye çalışmaları bu nedenlerle olağandır.

Köy-Koop'ta kurulduğu 1971 yılından 1974 yılına kadar yönetici durumunda olanların aşırı bir ideolojik yönlerinin ve faaliyetlerinin bulunmadığı görülmektedir.

1974 yılında yapılan genel kurulu takiben aralarında sanıklar Nedim TARHAN ve Tuncer ERGÜLER'in bulunduğu bir kadro Köy-Koop yönetimine geçmiştir.

1974 ile 1977 yılları arasında Köy-Koop yönetiminde bulunan kişiler arasında ideolojik görüş farkından kaynaklanan bazı sürtüşmelerin olduğu, ancak bu sürtüşmelerin harice aksetmediği mevcut belgelerden ve tanık beyanlarından anlaşılmaktadır.

Türkiye Komünist Partisi (kısaca TKP) isimli yasa dışı cemiyetin genel sekreteri olan İsmail BİLEN'in 4.3.1977 tarihli "İşçinin Sesi" isimli bu cemiyetin yayın organında çıkan "...ileri demokratik bir düzen yaratmaya yönelik amaçla demokratik, ilerici, yurtsever güçleri bir araya getirmeye, Ulusal Demokratik Cephe (kısaca UDC)'de birleşmeye..." ilişkin çağrısı üzerine Türkiye'de DİSK'in başını çektiği UDC tartışmaları yapılmaya başlanmıştır (D.III, 17). "İlerici demokratik halk devrimini gerçekleştirmek için kurulacak halkın en geniş birliği" şeklinde tanımlanan UDC'ye (D.III, 3, 33, 36) gerçekleştirmek için yapılan bu çağırışı takiben UDC'yi gerçekleştirecek olan ve çoğunluğu hakkında kanuni soruşturma yapılmakta olan Demokratik Kitle Örgütleri ile işbirliği yapılması hususu Köy-Koop yönetim kuruluna getirilmiştir. Yönetim kurulundan olan sanıklar Nedim TARHAN ve Tuncer ERGÜLER'in Demokratik Kitle Örgütleriyle işbirliğinden yana oldukları belirtilmektedir. Bu arada Köy-Koop UDC içerisinde gösterilmeye çalışılmaktadır. "İşçinin Sesi" gazetesinin 20.8.1977 tarihli sayısında (D.III 17), "...UDC'ye katılan örgütler başta DİSK'e bağlı devrimci sendikalar olmak üzere Türk-İş'e bağlı kimi sendikalar, bazı bağımsız sendikalar, İGD, İKD, TÖB-DER, KÖY-KOOP, TUS-DER, TÜTED, TUM-DER, TUMOD, TMMOB ve mühendis odaları... HALKEVLERİ..." olarak gösterilmiştir. Oysa ki bu konuda Köy-Koop yönetim kurulunca alınmış herhangi bir karar bulunmadığı gibi o tarihlerdeki Köy-Koop genel başkanı Ahmet ALTUN yaptığı basın açıklamalarıyla bu çabaları reddetmiş (D.II, 4, 5), ancak yönetim kurulunda bulunan sanıklar Nedim TARHAN-Tuncer ERGÜLER ve müdür olarak görevli Akın BİRDAL böyle bir açıklamaya gerek görmemişler, aksine bu çabaları doğrular gibi hal ve tutuma girmişlerdir. "İşçinin Sesi" ga-

zetesinin aynı sayısında UDC'nin oluşma sürecinde ortaya çıkan eğilimlerden üçüncüsü "...Binlerce küçük ve orta köylü kooperatifini temsil eden Köy-Koop'un UDC'de aktif yer alması, ki bu can alıcı öneme sahip işçi-köylü bağlaşıklığının sağlam temellerini atıyor..." olarak açıklanmış ve Köy-Koop'un UDC'nin oluşmasındaki önemi belirtilmiştir. O tarihlerde UDC ile ilgili "İşçinin Sesi" gazetesinin Köy-Koop çalışanlarına dağıtılmaya veya adreslerine postalanmaya başlandığı da görülmektedir.

12.4.1977 tarihinde "İlerici Tarımsal Örgütler Birliği (kısaca İTÖB)" ismi altında kendisini ilerlemeci olarak gösteren yeni bir örgüt kurulmuş ve genel başkan yardımcılığına sanık Akin BİRDAL getirilmiştir. Bu konuda yine yönetim kurulunun bir kararı olmamasına rağmen Köy-Koop'un yayın organı, yazı işleri ve sorumlu yönetmeninin sanık Akin BİRDAL'ın olduğu "Kırsal Gelişim" in 1.5.1977 tarihli sayısında Köy-Koop adına Akin BİRDAL'ın katıldığı belirtilmektedir (D.II,9). O tarihlerde İTÖB'ün kurulması Köy-Koop'u bölme çabaları olarak değerlendirilmektedir (D.II,7).

TKP'nin, işçi kesiminde kendine DİSK'i, köylüler arasında faaliyet gösterebilmek için de Köy-Koop'u hedef seçtiği basında yer almaktadır (D. II, 8).

TKP tarafından ortaya atılan UDC için çalışmaları görünürde DİSK yürütüyor, İGD-İKD gibi kuruluşlar da destekliyordu. Yine DİSK'in girişimiyle bir dizi UDC toplantıları yapıldı bu toplantılar sonucu açıklanan bildiride başta Köy-Koop, Töb-Der, Halkevleri ve Disk olmak üzere 27 kuruluşun UDC'ye katıldıkları belirtildi. Ancak CHP'nin UDC'ye yanaşmaması ve takip eden Disk Genel Kurulunda TKP yanlılarının yönetimden uzaklaştırılıp UDC'nin Disk'in faaliyetlerinden çıkarılması üzerine UDC yazıları ve sözleri görülmez, duyulmaz oldu (D. II, 3).

18.9.1977 tarihinde Ceyhan'da sanık Nedim TARHAN'ın başkanı olduğu Adakobirlik tarafından düzenlenen "Taban Fiatlarını Protesto Mitingi ve Yürüyüşü"ne Köy-Koop'un tabanını teşkil eden köylüden ziyade TKP'nin kontrolünde bulunduğu bildirilen kuruluşlardan İGD, İKD, HALKEVLERİ gibilerinin katılıp gövde gösterisinde bulundukları mevcut mitingle ilgili film, takiben yapılan yayınlar ve Adakobirlik Danışma Kurulunca yapılan 18.11.1978 günlü açıklamadan anlaşılmaktadır. Bunu takiben Sakarya ve Niğde'de benzer miting ve yürüyüşlerin yapıldığı, yine köylü yerine Demokratik Kitle Örgütlerinin gövde gösterisinde bulundukları görülmektedir (D.III,15,34;D.II,11).

Ayrıca sanıklar Nedim TARHAN ve Akin BİRDAL'ın Demokratik Kitle Örgütleri ile işbirliğinde bulunmaya taraftar olup bu konuda kendilerine tam yetki verildiği görülmektedir. Sanıklar bu yetki üzerine Demokratik Kitle Örgütleriyle siyasi görüş ve amaçlarına uygun işbirliğine girişmişlerdir (D. II,2).

220

TKP'nin çağrısı üzerine aralarında Köy-Koop'un da bulunduğu 17 Demokratik Kitle Örgütünün eylem ve güçbirliği çalışmalarını daha sistemli ve verimli bir şekilde yürütebilmek için, müşterek çalışmalarda bulunup, müşterek mücadele hedeflerini tesbit edip bir ortak mücadele programı hazırlayıp bu programı 25.5.1977 tarih ve 143 sayılı Töb-Der dergisinde teferruatlı olarak açıklamışlardır(D. II, 16). Ayrıca Keşan Birlikte bulunan "Demokratik Platform Taslağı" isimli metin (D.III, 30) ve Adakobirlik Danışma Kurulunun 18.11.1978 günlü açıklaması (D.III, 34) bu hususu doğrulamaktadır.

Sanıklar Tuncer ERGÜLER, Sinan AFSAROĞLU ve Akın BİRDAL TKP'nin yan örgütlerinden olduğu istihbar edilen "Barış Derneği'nin 9/12. Şubat.1978 tarihlerinde Atina'da yapılan "Akdenizde Barış, Güvenlik ve İşbirliği Konferansı"na katılmışlardır(D.VI, sanık ve tanık beyanları, 458).

Ulusal Demokratik Cephe ve Ceyhan mitingi ile ilgili karşılıklı suçlamalar 1978 yılı içerisinde Köy-Koop yönetimindeki ideolojik görüş farkını su üstüne çıkarmış ve bunun yarattığı sürtüşme sonucu sanıklar Nedim TARHAN, Tuncer ERGÜLER, Selahattin KÖK ve Sinan AFSAROĞLU o tarihlerde Köy-Koop genel başkanı olan Ahmet ALTUN'a bir mektup göndererek yönetim ve yolsuzluklar ile ilgili suçlamalarda bulunmuşlardır. Buna karşı yayınlanan cevabi bildiride ise "...daha 1975 yılında kendilerine ilericiлик süsü vererek dışta sinsî, açığa çıkmayacak kadar yüreksiz bir politika izledikleri, bir genel görüşmede kendilerine-hangi yönde ilerici oldukları, bunu kanıtlayacak hangi öneri ve uygulamada bulundukları sorulduğunda, böyle bir tutum içinde olduklarını açıklayacak yürekliliği gösteremedikleri... aradaki uyumsuzluğun bir yönetim biçimi sorunu değil, ideolojik ayrılık olduğu... Disk'ten, Töb-Der'den sonra sıranın Köy-Koop'a geldiği..." açıklanmıştır (D.II, 23). "İlericilik" in ise TKP yanlısı olmak anlamına geldiği belirtilmektedir.

Karşılıklı bu çatışma ve suçlamalar yayınlanan bildiriler ve yayın organları ile devam etmiştir.

Bu çatışmalar sonucu "...Merkez Birliğinin olanaklarını ve emaneten tahsil edilen avansları göndermemek ve amaç dışı kullanmış olmak ..." gerekçesiyle Köy-Koop Adana, Konya, Tokat ve Afyon-Acıgöl Birliklerinin, dolayısıyla bu birliklerin başkanları sanıklar Nedim TARHAN, Sinan AFSAROĞLU, Selahattin KÖK ve Tuncer ERGÜLER yönetim kurulu üyeliklerinden dürülmüşlerdir.

Nedim TARHAN ve üç arkadaşının üyeliklerinin düşürülmesi üzerine TKP'nin yayın organlarından olan "Bizim Radyo"nun 31.10.1978 tarihinde "Hükümet Köy-Koop'ta yatırım yapıyor" başlığı ile yaptığı yayında "... TKP, Köy-Koop'taki Hükümet kıyımının durdurulmasını, atanmaların görevden alınmasını, işlerine son verilen yöneticilerin Köy-Koop

tabanının istemlerine uygun olarak, görevlerine geri verilmesini..." istediği; aynı yayında "CHP'nin Hükümetteki sağ kanadı anti-komünizme kayıyor" başlığı ile de "...TKP bütün ilerici, demokratik, anti-faşist, anti-emperyalist güçler ve örgütlerle olduğu gibi, CHP'nin sola açılan kanadı ile de eylem ve güç birliği kurmaktan yanadır... İGD İzmir Şubesinin süresiz kapatılması, yöneticilerinin hapse mahkum olması, TKP programı davası... Köy-Koop yönetimini değiştiren yerine kendi adamlarına getiren, sağcı CHP'li yöneticiler, anti-komünist adamları... ilerici demokratik güçlere karşı aldıkları anti-demokratik kampanyayı alabildiğine sürdürmektedirler... açıktır ki tepedeki CHP yöneticileri, Disk'te, Töb-Der'de çevirdikleri karanlık oyunlardan sonra, Köy-Koop'a da kanca atmak, kooperatifleri kendi hegemonyası altına almak, burjuva politikasını aşılama istiyorlar... CHP üst yönetiminin bu anti-demokratik tutumu, aynı zamanda işçi-köylü bağlaşıklığını hedef almaktadır. 1 Mayıs'larda diğer yığınsal, anti-emperyalist, anti-faşist gösterilerde, proleteryanın yanında köy emekçilerinin de yer alması, faşist teröre karşı kesin bir eylem yürütmesi, işçi-köylü bağlaşıklığı yolunda, somut adımların atılması burjuvaziye korkutmuştur. Köy-Koop'a karşı yönelen bu saldırılar, TKP'nin programına köşe taşı yaptığı, işçi-köylü bağlaşıklığının genelliğini, bu politikanın doğruluğunu kanıtlıyor. Komünistler, parti örgütleri, toplumun bütün katmanları arasındaki çalışmalarında, işçi-köylü bağlaşıklığı sorununa büyük önem veriyorlar. UDC'nin temeli olan, işçi-köylü bağlaşıklığının... gerçekleşmesi için savaşıyorlar..." şeklinde yayın yapılmıştır (D.II, 24).

"Bizim Radyo"nun 3.11.1978 tarihinde "Köy-Koop yönetimini anti-demokratik yöntemlerle değiştiren CHP'nin sağ kanadı karalama kampanyasını sürdürüyor" başlığı altında yaptığı yayında da "CHP içindeki sağ kanat yönetiminin Köy-Koop'un başındaki ilerici kadroyu görevden alarak yerine gerici, kapitalist çiftlik sahipleri ve toprak ağalarının temsilcilerini getirmelerini... karalama kampanyası açılmıştır. Bugüne kadar uygulamalarıyla geniş köylü yığınlarının büyük desteğini kazanan ve ilerici bir kişi olan Köy-Koop başkanı ve Adana saylavı... CHP'li hükümet gittikçe... yaptıkları anti-demokratik haksız uygulamayı ört bas etmek için... çıkardıkları Taban adındaki dergilerde TKP yanlısı olarak göstermeye... anti-komünizmle yıpratmaya çalışmışlardır..." şeklinde üyelikleri düşürülen sanıkların koruyucu, destekleyici benzer yayın yaptığı görülmektedir (D.II, 25).

Yine TKP'nin yayın organlarından olan "TKP'nin Sesi Radyosu"nun 6.11.1978 tarihli yayınında ise "Demokratik kooperatifçilik hareketini güçlendirelim" başlığı ile "...CHP grup yöneticileri, ilerici, demokratik örgütlere karşı kesin bir tavır aldılar. Açtıkları saldırı kampanyasını anti-komünist sloganlarla yürütüyorlar... kısaca özetlersek CHP yönetimindeki Ali TOPUZ tipinden politikacılar küçük üretici-

lerin, sömürülen ve baskı altında tutulan köylü yığınlarının çıkar-
larını savunan demokratik kooperatifçilik hareketinin güçlenmesi için
çalışan Köy-Koop yöneticilerine karşı cephe aldılar. Bu yöneticileri
görevlerinden uzaklaştırdılar. Bazı kooperatif birliklerinin görevi-
ne de son verdiler... Bunun da ötesinde TKP'ye karşı yoğun bir kara-
lama kampanyası başlattılar. Taban dergisinde TKP'ye küfür etmek, se-
çimle işbaşına gelen Köy-Koop yöneticilerine kara çalmak için ortam
yarattılar. Taban dergisinin 31 nci sayısında yer alan yazılar şu ger-
çeği doğruluyor. İlerici, demokratik güçler arasında olduğu gibi CHP
yığnında da sert tepkilere yol açan Köy-Koop kıyımının amacı nedir?
CHP sol kanadı bu kıyım hareketiyle köylü hareketinin demokratikleş-
mesinden, köylü yığınlarının örgütlenmesinden, işçi-köylü bağlaşıklı-
ğının kurulmasından korktuğunu açığa vurmuştur... köylü yığınlarının
yıllardır özlemini çektiği ve uğrunda savaştığı köklü bir toprak re-
formunu ve köyde, tarımda demokratik dönüşümleri başlatmak eylemini
engellemek amacına hizmet ettiği böylece belli olmuştur... köyde ve
tarımda demokratik dönüşümleri... köy emekçilerinin elinde olacaktır.
İşçi-köylü bağlaşıklığı bu alandaki savaşa güç katacak, onun temel
dayanağı olacaktır. İşte köyde ve tarımda gelişmelerin böylesi bir
yol almasından korkan CHP yöneticileri işçi sınıflarıyla köylü yığın-
larının bağlaşıklığını savunan demokratik köylü hareketinin sözcüle-
rine saldırıyorlar... TKP demokratik kooperatifçilik hareketinin güç-
lendirilmesi, köylü yığınlarının kooperatiflerde özgürce örgütlenme-
sinin sağlanması için direniyor, işçi-köylü bağlaşıklığının kurulması
için çalışıyor" şeklinde yayında bulunmuştur. TKP, bu yayınları ile
bir siyasi partiye çatma maskesi altında sanıklar Nedim TARHAN ve 3
arkadaşının üyelikten düşürülmesini TKP'ye, amaç ve faaliyetlerine
karşı alınmış bir tavır olarak değerlendirmiştir (D.II, 26).

"Bizim Radyo"nun keza 8.11.1978 tarihli yaynında da "Köy-
Koop üyeliğinden düşürüldüğü ileri sürülen 4 birliğin Köy-Koop yöne-
tim kuruluna ortaklaşa verdikleri cevabı" açıklamıştır (D. II, 27).

Sanıklar Nedim TARHAN, Sinan AFSAROĞLU, Selahattin KÖK ve
Tuncer ERGÜLER'in mahkeme kararı ile yönetim kuruluna dönmeleri, açıl-
lanan karşılıklı suçlamalar ve tartışmaların yoğunlaşması üzerine
olağanüstü genel kurula gidilmiştir.

— 24/25. Şubat. 1979 tarihlerinde yapılan genel kurulda arala-
rında sanıklardan Nedim TARHAN, Nurettin AIMASULU, Selahattin KÖK,
Erdoğan KANTÜREK, Tuncer ERGÜLER ve gıyabi tutuklu-aranmakta olan
Cevdet KOCAMAN'ın da bulunduğu 12 kişilik grup yönetim kuruluna se-
çilmişlerdir.

Yapılan bu olağanüstü genel kurul toplantısına TKP yanlısı
oldukları bildirilen İGD'li ve Genel-Der'li kişilerin görevli olarak
katılıp muhalif birlik delegelerinin katılmalarını engelledikleri ve

yapılan toplantının yasa dışı olduğu iddia edilmiş ve basında yer almıştır (D.II, 38, 43).

"TKP'nin Sesi Radyosu" ise Köy-Koop genel kurulunu takiben 27.2.1979 tarihinde "... Köy-Koop genel kurulunda CHP'nin sağ kanadı yenilgiye uğratıldı. Bir süre önce sağ sosyal demokratların anti-TKP kampanyası altında Köy-Koop içinde CHP'li demokratlara karşı giriştikleri saldırı, Köy-Koop genel kurulunda bozguna uğradı... Köylü delegeler, gericilerle işbirliği yapan sağ sosyal demokratları desteklemediklerini ortaya koydular... Köy-Koop genel kurulu, sağ sosyal demokratların gericilerle ve Maoculara, komünizm düşmanlığı ve TKP'ye karşı oluş temeli üzerinde kurdukları birliğin yenilgisi ve ilerici demokrat güçlerin başarısı oldu..." şeklinde yayın yapmıştır. Bu yayını ile sanıklar Nedim TARHAN ve arkadaşlarının yönetimi ele geçirmelerini TKP'nin bir başarısı olarak değerlendirip ilan ettiği görülmektedir. (D. II, 41).

"Bizim Radyo"nun 2.3.1979 tarihli yorumunda da "...gerici partiler, onlarla uzlaşan sağ sosyal demokratlar ve Pekin yanlısı Maocular, emekçi halkın devrimci, demokratik istemleri çerçevesindeki eylemlerini ve savaş birliğini önlemek için demokratik yığın örgütlerini parçalama taktiğini izliyorlar. Onların bu taktiği, azıllı bir anti-komünizme, anti-Sovyetizme ve yasadışı tutmaya çalıştıkları TKP düşmanlığına dayanıyor. Onlar diğer demokratik yığın örgütlerinde yaptıkları gibi, Köy-Koop'u da bölebilmek için ortaya (TKP Köy-Koop'u ele geçiriyor) yalanları ve komünistleri karalama kampanyaları ile çıktılar. Ancak gerek TKP'nin komünistlerin tutumu, gerek Köy-Koop'ta birliği korumaya kararlı ilerici, demokratik yöneticilerin tutumu, onların bölücü taktiklerinin Köy-Koop'a daha fazla zarar vermesinin önüne geçti... Köy-Koop tabanının, Köy-Koop'un en güçlü birliklerinin tutumu açık ve kesindir. Komünistlerin, sosyalistlerin, ilerici sosyal demokratların geniş üretici köy emekçilerini örgütleyebilmek için birleştikleri birliklerini güçlendirdiklerini demokratik bir yığın örgütü olarak kalacaktır. Köy-Koop, temsil ettiği köy emekçilerinin haklarını alabilmek için tekelilere karşı, ihracatçı şirketlere, aracılara, tefecilere ve toprak ağalarına karşı büyük kapitalist çiftlikçilere karşı topraksız ve az topraklı köylülerle, onların yığın örgütleriyle birlikte omuz omuza yürüyecektir. Köy-Koop yine 1 Mayıs'larda işçi sınıfının politik ve sendikal... demokratik yığın örgütleriyle birlikte halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluşunun belgelerini haykıracaktır. Bu gelişme durmayacaktır. Nitekim Köy-Koop genel kurulunda taban birlikler, Maocuların ve onlarla destek olanların bölücü, bozuncu girişimlerine dur demiştir. İşçi sınıfı emekçi halkın çıkarları ve ulusal çıkarları savunan tüm ilerici demokratik örgütlerle başla-şıklık, eylem politikasına ise evet demiştir" denilerek TKP ile Köy-Koop yöneticisi olan sanıklar arasındaki amaç ve faaliyet birliği ortaya konulmuştur (D. II, 40).

Sanıklar Nedim TARHAN ve arkadaşları 1979 yılında yapılan genel kurulu takiben yönetime geldikten sonra yapılan ilk işin karışık görüşlü olarak bilinen Köy-Koop içindeki personelin tasfiyesi olduğu, yerlerine TKP'ye yakınlığı ile bilinen kişilerin getirildiği mevcut yayınlar ile tanık beyanlarından anlaşılmaktadır. 6.3.1979 tarihli yönetim kurulu toplantısında alınan 5 nolu "yönetim kurulu karar tarihinden itibaren 10.3.1979 tarihine kadar geçerli olmak üzere istifa edecek personelin kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunda yürütme kuruluna yetki verilmesi" şeklindeki kararı bu hususu doğrulamakta ve takiben çok sayıda personelin işten çıkarıldıkları görülmektedir.

TKP'nin çağrı ve yayınlarında devamlı belirttiği "eylem ve güç birliği"nin gereği olarak 1 Mayıs kutlamalarına katılma kararı alındığı gibi Köy-Koop'un yayın organı Taban'da da bu konunun işlendiği (D. III, 18); Demokratik Kitle Örgütlerinden TMMOB'nin işi bırakma eyleminin Köy-Koop tarafından desteklendiği (D. II, 17, 18); hâlen konuşmacıları hakkında yıkıcı propaganda suçundan dolayı soruşturma yapılmakta olan "eğitimin demokratikleştirilmesi, sorununu işçi sınıfı bilimi (bilimsel sosyalizm, ki teorik yönden Marksçı-Leninci felsefe ve ekonomi politığe dayanır) ışığında incelemek ve mevcut eğitim sistemini bu açıdan eleştirmek için Töb-Der genel yönetim kurulunca 4/11. Şubat. 1978 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen Demokratik Eğitim Kurultayına katılıp, Köy-Koop adına sanık Nedim TARHAN'ın hazırladığı "Yaygın Eğitim" konulu tebliğin okunduğu (D. VI, 213-223; D. III, 26); muhtelif tarihlerde TKP'nin kontrolünde oldukları bildirilen Demokratik Kitle Örgütleriyle birlikte "siyasi faaliyet gösterilemeyeceği, kooperatif faaliyetlerinin siyasi maksatlara alet edilemeyeceği" yasağına rağmen siyasi nitelikte olan bildiriler yayınladıkları (D. VI, 364, 365); bu kuruluşların toplantılarında ve Köy-Koop'un yayın organı Taban'da "eylem ve güçbirliği"nin savunulup işlendiği (D. III, 19); UDC, işçi-köylü bağlaşıklığı, demokratik kitle örgütlerinin eylem ve güç birliği, kır yoksulları gibi TKP'nin slogan ve sözlerinin sanıklar tarafından sık sık kullanılıp yayın organlarında işledikleri (D. III, 13, 16, 19); sinema emekçilerinin 5.11.1977 tarihinde düzenledikleri İstanbul-Ankara arasındaki yürüyüş için 50 bin TL. (D. VI, 463), Halkevlerinin bir sabotaj sonucu yapılan tahribatın onarılması için 16.1. 1978 tarihinde 50 bin TL. (D. VI, 458) yardım yapılmasına yönetim kurulunca karar verildiği görülmektedir.

17/18. Kasım. 1979 tarihlerinde toplanan Halkevleri 9 ncu genel kurulunda Köy-Koop adına konuşan sanık Selahattin KÖK özet olarak "... hepinizin de bilebileceği gibi Köy-Koop kırsal alanda yaşayan yoksul üretici köylülerin ve kır emekçilerinin oluşturduğu ekonomik demokratik kitle örgütüdür... temsil ettiği kesimin ekonomik-demokratik mücadelesini yaparken, genelde, ezilen, sömürülen tüm emekçi halkımızın da temel hak ve özgürlüklerine kavuşmaları için savaşım ver-

mekte, gerçek demokrasi kavgasına katkıda bulunmaya çalışmaktadır... Köy-Koop olarak tüm demokrasi güçlerini güç ve eylem birliğine çağırıyorum..." şeklinde konuşmuştur (D. III, 19).

2.3.1980 tarihinde Köy-Koop Genişletilmiş Yetkili Kurullar toplantısında alınıp açıklanan basın açıklamasında "...faşizme karşı en etkin engel; demokrasi güçlerinin oluşturacağı eylem ve güç birliği platformu olacaktır. Bu doğrultuda her kişi ve kurum vakit geçirmeden bu platformun oluşturulmasına katılmalıdır. Köy-Koop bu konuda da üzerine düşeni yapacaktır... örgütümüz Köy-Koop, önümüzdeki günlerde demokrasi kavgası içindeki yerini daha da net olarak... savaşımızın sürdürüleceğine..." şeklinde görülen kararlar kamu oyuna duyurulmuştur (D.II, 22).

Sanık Nedim TARHAN'ın başkanı olduğu Adakobirlik'in yayınladığı ATILIM, sanık Selahattin KÖK'ün başkanı olduğu Tokat Birlik'in yayınladığı ÇARIK, yönetimleri zamanında Köy-Koop'un yayınladığı TABAN, KIRSAL GELİŞİM ve DEMOKRATİK KÖY-KOOP dergilerinde ve diğer yayınlarında sanıkların siyasi amaç ve faaliyetlerine uygun yazılar yayınlanmıştır.

Nisan 1978 tarih ve 14 sayılı Çarık dergisinin Başyazı köşesinde Selahattin KÖK'ün yazdığı "...ülkemiz halkının bu örgütsel gücü, halkımızı ezenlere gereken dersi verecek, ülkemizi de halkımızı da sömürüden kurtaracak, en kısa zamanda ülkemiz de, halkımız da, hem siyasal, hem ekonomik bağımsızlığına kavuşacaktır. Ülkemizin de, halkımızın da kurtuluşu, demokratik kitle örgütlerimizin yasal ve bilinçli savaşlarıyla, birlikteliklerine bağlıdır" şeklindeki (D. III, 20); Temmuz-Ağustos 1978 tarih ve 17-18 sayılı Çarık dergisinde sanık Rahmi ÖZKAN'ın yazdığı "Devrimci Görev" başlıklı (D. III, 21) Eylül-Ekim 1978 tarih ve 19-20 sayılı Çarık dergisinde yine sanık Rahmi ÖZKAN'ın yazdığı "Anarşi" başlıklı (D. III, 22) yazılar, keza diğer yayın organlarında çıkan yazılar başlı başına veya birlikte değerlendirildiklerinde bu yayın organlarını sanıkların siyasi amaç ve faaliyetlerine uygun, propaganda aracı olarak kullandıkları anlaşılmaktadır.

İGD, İKD gibi yasa dışı kuruluşların bildirilerinin geceleri veya hafta sonlarında Köy-Koop'ta teksir edilip çoğaltıldığı, bu yasa dışı kuruluşların yandaşlarına (Köy-Koop yayınlarını taşıtma, zarflatma, postalaması gibi) yaptırılan işler karşılığı maddi menfaat temin edildiği, Köy-Koop'un tabanını oluşturan köylünün sanıkların siyasi amaç ve faaliyetleri doğrultusunda bilinçlendirilmesi hususunda çalışmalar yapıldığı tanık beyanlarından anlaşılmaktadır.

Ayrıca sanıkların yönetimleri zamanında Köy-Koop'u 122.7 milyon TL. zarar ettirdikleri, Köy-Koop'un senetlerini zamanında ödemeleri ve çeklerin karşılıksız çıkması nedenleriyle itibarını zedeldikleri, dış borçların zamanında ödenmemesi yüzünden devalüasyon ve faizleri nedeniyle borç miktarlarının yükseldiği, ithal olunan traktörlerin dağıtımı-üye olmayan kişilere satılması ve diğer satımlardaki yolsuzlukları, birliklerine kendilerine ve yandaşlarına haksız menfaat sağladıkları da ihbar olunmaktadır (D.II, 138-148).

İhraç ve yurt içi tarımsal ürünlerin alınıp satılması konusunda Köy-Koop bünyesindeki müfettişlerce 1979 yılında soruşturma yapıldığı, sorumlu görülenler haklarında gereği yapılmak üzere sonuçun Ankara C.Savcılığına intikal ettirildiği bildirilmiştir.

Köy-Koop'un 1978-1979 yıllarındaki işlemlerinin incelenmesi Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığının uygun görmesi üzerine Bakanlık Teftiş Kurulunca incelemelere başlandığı, bu incelemeler sonucu C.Savcılığına intikal ettirilen hususların doğrulandığı, tarım ürünlerinin alım satımı gibi konularda sanıklarla isimleri raporda yazılı görevlilerin muhtelif defa görevlerini kötüye kullandıklarının 12.5.1980 günlü raporla tesbit edildiği (D.VI, 285-298); keza traktör sevk ve dağıtım işlerinde yeterince özen gösterilmediği, isabetli kararlar almayarak geçerliliği olmayan talimat ve genelgeler yayınlayıp ortağı birliklerle parasal anlaşmazlığa düşüldüğü, ortak olmayan özel ve tüzel kişilere traktör satışı yapıldığı, tüm alım-satımların kayıtlara intikal ettirilmediği, usule uygun envanter ve blanço defterleri tutulmadığı, 1978 yılı stokunda gösterilen 95.334.18 TL. tutarlı elmanın satış-devir veya fire gibi işlemlere tabi tutulmadığı, ortak birlik ve kooperatiflere yeterli güvence almadan kredi ve avans verdiği gibi zamanında tahsili ve takibi cihetine gidilmediği, bir önceki avans ve kredi borcunu vaktinde ödemeyenlere yeniden kredi ve avans verildiği, özel ve tüzel kişilerden yeterli güvence almadan ve güvenilirliklerini araştırmadan mal ve avans verildiği, 1978 yılında ortak birliklerin ve kişilerin borçlarının izlenmesi sonucunda yanlış hareket ile belli birlik ve şahısları özenle kayırarak 55.618.222.85 TL. yerine 27.149.718.50 TL. alacağın takibe koyulduğu, Bağcılar Bankası hisse senetlerinin alımının şaibeli hale konulması, seçimlerin 1977 yılından beri yasaya-usule aykırı olarak yapılması, sınav yapılmadan bazı işçilerin alınması, yolluk verildiği halde usulsüz ve haksız ödemeler yapılması gibi konularda da aralarında sanıklar ile isimleri raporda yazılı kişilerin muhtelif defa görevlerini kötüye kullandıklarının 3.9.1980 günlü raporla tesbit edildiği (D.VI, 303-349); her iki rapor da isimleri geçen Köy-Koop yöneticileri-yetkilileri haklarında gerekli yasal işlemlerin yapılması için Ankara ve Kırşehir C.Savcılıklarına Bakanlıkça suç duyurusunda bulunulduğu (D.VI, 423);

Keza Kırklareli, Afyon Dazkırı-Acıgöl ve Edirne birliklerinde Bakanlıkça yaptırılan denetlemeler sonucu yine aralarında sanıkların bulunduğu yönetici ve yetkililer haklarında görevi ihmal ve kötüye kullanma suçlarından dolayı raporlar tanzim olunup, haklarında gerekli yasal işlemlerin yapılması için mahalli C.Savcılıklarına suç duyurularda bulunulduğu (D.VI, 404, 405) görülmektedir.

Askeri Savcılığımızın isteği üzerine Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığından "Köy-Koop ile bağlı birliklerden Adana, Afyon, Edirne, Kırklareli, Kocaeli ve Niğde Birliklerin mali ilişkilerinin karışlaştırılarak hesap mutabakatının sağlanması" istenmiş, bu istek üzerine Bakanlık Kontrolörlerince mahallerinde incelemelere başlandığı ve devam ettiği bildirilmiştir.

Sanıkların görev süreleri içerisinde yukarıda açıklanan yolsuzluk-görevi ihmal ve kötüye kullanma suçları ile ilgili suç duyurularının görevli-yetkili C.Savcılıklarına iletildiği, soruşturmalara ve kamu davalarına konu edildiği, Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığınca Ankara C.Savcılığına intikal ettirildiği bildirilen bu suçları ile ilgili soruşturmanın Ankara C.Savcılığında bulunmadığı bildirilmek ve soruşturma konumuz olan suçla ilgisi tesbit edilememekle ilgili belgelerin ve ihbarların fotokopi örnekleri suç duyurusu halinde Ankara C.Savcılığına gönderilmiş, dolayısıyla Askeri Savcılığımızca soruşturma ve kamu davası konusu yapılmamıştır.

Sanıklardan Nedim TARHAN/1.11.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 25.12.1980 tarihinde tutuklandığı, Tuncer ERGÜLER/24.12.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 25.12.1980 tarihinde tutuklandığı, Erdoğan KANTÜNER'in 12.12.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 7.1.1981 tarihinde tutuklandığı, Selahattin KÖK ve Akın BİRDAL'ın 26.12.1980 tarihinde tutuklandıkları, Sinan AFŞAROĞLU'nun 22.12.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 25.12.1980 tarihinde tutuklandığı, Rahmi ÖZKAN'ın 21.11.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 22.12.1980 tarihinde tutuklandığı, Nurettin ALMASULU'nun 23.12.1980 tarihinde gözetim altına alınıp 25.12.1980 tarihinde tutuklandığı ve 9.2.1981'de salıverildiği dosyadaki belgelerden (D.V) anlaşılmaktadır. Diğer sanıklarda muhtelif tarihlerde gözetim altına alınıp bilahare salıverilmişlerdir.

Sanıkların 22.12.1980 tarihinde vicahen ve/veya gıyaben tutuklanmaları üzerine "TKP'nin Sesi Radyosu" ile "Bizim Radyo"nun 26.12.1980 tarihli Türkçe yayınlarında "Köy-Koop'tan ellerinizi çekiniz" başlıklı yorumunda "Köy-Koop genel başkanı Nedim TARHAN ve 7 yönetim kurulu üyesi hakkında Ankara Sıkıyönetim 2 Numaralı Askeri Mahkemesi tutuklama kararı verdi. Ayrıca Köy-Koop'un bu yöneticileri hakkında faşist 141 nci maddeden dava açılacağı bildiriliyor. Aynı şekilde Dis yöneticileri ve 2000 işçi temsilcisi ve Töb-Der yöneticileri hakkında

gene 141. nci maddeden soruşturma yapılıyor. Cunta 12 Mart döneminde izlenen politikayı sürdürüyor. Yasalara göre kurulmuş, yasalara göre eylem yürüten yasa dışı hiçbir olayla ilgisi olmayan tersine işçi, köylü, memur, öğretmen, gençlik aydın örgütlerine 141 nci maddeden davalar açıyor. Terörizme karşı savaş gerekçesiyle erke el koyan cunta, terörizme karşı ardıcılık savaşını yürütmüş olan yığın örgütlerine saldırıyor. Şimdi cunta, uydurma gerekçelerle bu örgütün yöneticilerini tutuklamakla Köy-Koop'un çalışmalarını engellemekle tekelci- re köylülüğü daha da fazla sömürmesi için yol açıyor. Köy-Koop emekçiler ile işçi sınıfının ortak düşmanlarına, işbirlikçi tekelci burjuvaziye, büyük toprak ağalarına ve kapkaççı tüccara karşı birlikte savaşımı savunmuştur. Köy-Koop üyesi üretici köylüler, birçok yığın eyleminde işçilerle omuz omuza halkımızın çıkarlarını savunmuşlardır. Şimdi cunta Köy-Koop yöneticilerini tutuklayarak, terörizme karşı güçlü bir savaşın odağını yok ediyor... yığın örgütlerine Disk'e, Köy-Koop'a, Töb-Der'e yönelen bu saldırılar ancak ve ancak faşist güçlerin işini kolaylaştırıyor... hiç kimse cuntanın işçilere, köy emekçilerine yönelen bu saldırıları karşısında susamaz, susmamalıdır... tutuklu bulunan işçi temsilcileri, Köy-Koop yöneticileri derhal serbest bırakılmalıdır. Disk ve Köy-Koop hakkında açılan davalar durdurulmalıdır..." şeklinde yayında bulunmuştur (D.VI, 418, 419). Bu yayın ile sanıklar hakkında soruşturma açılıp tutuklanmaları yine TKP'ye, amaç ve faaliyetlerine karşı alınmış bir tavır olarak değerlendirilip sanıkların TKP ile olan ortak ilişkilerini ortaya koymaktadır.

Köy-Koop Merkez Birliği ve Türkiye'deki bağlı birlik ve kooperatiflerden çoğunluğunda güvenlik görevlilerince gerekli aramaların yapıldığı, bu aramalar sonucu el konulan dökümanların Askeri Savcılığımıza gönderildiği, inceleme neticesi bazı birliklerde ideolojik nedenli çalışmaların yapıldığı sonucuna varılmak ve fakat yapılmakta olan soruşturmamız ile ortak amaç içerisinde irtibatlarına rastlanmamakla soruşturmamıza dahil edilmeyip gereği yapılmak üzere dökümanlar ilgili mercilere gönderilmiş, yapılmakta olan soruşturmamız sırasında değerlendirilebilecek bazı dökümanlar (yayınlar, yazılı belgeler vs.) alıkonulup (I, III ve IV) numaralı klasörlere konulmuştur.

Köy-Koop Merkez Birliği binasında genel başkan sanık Nedim TARHAN'ın odasında yapılan arama sonucu çeşitli kurumlarda görevli personelin isim listeleri, Adana ili ve ilçelerinde karşıt görüşlü olarak nitelendirilen bazı kamu görevlilerinin alınıp yerlerine isimleri yazılı yandaşlarının atanmalarına ilişkin demokratik kitle örgütleri, kooperatifler ve kişilerce yapılan teklifler ve kişisel notlar ele geçmiştir (D.II, 184-296). Bu belgelerde sanığın ortak-siyasi amaç ve faaliyetler içerisinde bulunduğu demokratik kitle örgütleriyle olan yakın ilişkilerini doğrulamaktadır.

Yukarıda kuruluşundan sanıklar hakkında soruşturma açılincaya kadar Köy-Koop Merkez Birliği içerisinde ideolojik yönden, TKP'nin amaç ve faaliyetleri açısından olan gelişmeler açıklanmıştır.

Sanıkların eylemlerinin değerlendirilmesinden önce TKP'nin amaç ve faaliyetleri hakkında kısaca bilgi vermek gerekmektedir. TKP, 1917 Rus İhtilalini takiben Marksizmin evrensellik anlayışının ve emperyalist emellerinin gerçekleşmesi için Sovyet Rusya'nın 1920 yılında başlatıp günümüze kadar intikal ve yurt dışında ülkemiz aleyhinde cereyan eden hareketlerinin sonucudur. Halen TKP'nin başında İsmail BİLEN'in bulunduğu bildirilmektedir. Uzun bir süreden beri ülkemizde teşkilatlanma çalışmalarını etkin bir biçimde sürdüren TKP özellikle geniş bir işçi kitlesini bünyesinde barındıran Disk üzerinde hakimiyet kurma faaliyetlerine ağırlık vermiştir. Barış, demokrasi, özgürlük, toplumsal ilerleme gibi sloganlarıyla barışı savunurken işçi sınıfının öncülüğünde Marksist-Leninist sınıfsız toplumun kurulmasını amaçlamaktadır. TKP, bugün Türkiye devrimini ile ilgili olarak ilk aşamada ileri demokratik devrimi öngörmekte, bu aşamadan sosyalist devrime geçmeyi hedeflemektedir. Devrimin ilk aşaması olan ileri demokratik devrim düzeyine; ana devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde köy emekçilerinin, geniş orta tabakaların, devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliği ile ulaşmayı planlamaktadır. Bu aşama ile ilgili Ulusal Demokratik Cephe çağrısı üzerine ülkemizdeki gelişmeler önceden açıklanmıştır. TKP, ulusların yazgılarını kendilerinin çizmesi konusundaki Leninci ilkelerden hareket ederek Türkiye'de yoğun kaynamış yığınlar halinde yaşayan ulusal azınlıklara tam demokratik, eşit anayasal hakların tanınmasını, bu uluslara kültürlerini geliştirme imkânlarının yaratılmasını istemekte, her ulusun kendi dilinde okuması, yazması, yayın yapması serbestisini savunmaktadır. TKP'nin 1973 yılında yaptığı parti konferansında ileri sürülen görüşlerin yurt dışında savunuculuğunu yapan TKP Merkez Komitesi yayın organı Atılım ile İngiltere kanadının yayın organı İşçinin Sesi gazetesinin, TKP doğrultusundaki yayınlarının daha sonra çelişkili ifadeler kullanmaları üzerine iki kanat arasında eleştirilere ve tartışmalara yol açmıştır. Genellikle amaçları doğrultusunda bildiri dağıtmak, afiş yapıştırmak, toplantılar düzenlemek, miting-yürüyüş hareketlerinin yanı sıra genel grev ve genel boykot eylemlerine de önemli ölçüde ağırlık verdiği; demokratik kitle örgütlerinin çoğunluğunu kontrolü altında bulundurduğu bildirilmektedir (D.VI, 158-163).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının başlangıç kısmı, 2 nci maddesi ve 2 nci kısmı ile diğer maddeleri Türkiye Cumhuriyeti'nin insan hak ve özgürlüklerine geniş ölçüde kıymet veren, demokrasi rejiminin esaslı prensiplerini benimsiyen bir hukuk devleti olarak yurttaşlar arasında imtiyaz tanımayan, şahıs ve zümre hakimiyetini engelleyen bir devlet olduğunu açıklıkla ortaya koymaktadır. Amaç ve eylemleri

yukarıda kısaca açıklanan TKP'nin bu ana prensipleri reddetmesi karşısında TCK.nun 141/1 nci maddesinde tanımlanıp müeyyidesini bulan "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya, memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları devirmeye matuf bir cemiyet" niteliğinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Sanıklar Nedim TARHAN ve Tuncer ERGÜLER 12.7.1974, Selahattin KÖK-Sinan AFŞAROĞLU ve Nurettin ALMASULU 19.12.1977, Erdoğan KANTÜNER 27.2.1979, Akın BİRDAL-Bekir DALGALI-Mehmet Ali ASLAN-Faris BAYAL-Kadir BAŞOĞLAN ve Muzaffer KAPLANKIRAN ise 10.3.1980 tarihlerinden itibaren Köy-Koop yönetim kurulunda görev/ler almışlardır.

Köy-Koop yönetiminde sanıklarla birlikte görev yapıp ifadelerine baş vurulan kişilerin sanıklarla beraber aynı ortak-siyasi amaç doğrultusunda faaliyetlerde bulundukları tesbit edilememekle soruşturmaya dahil edilmemişlerdir.

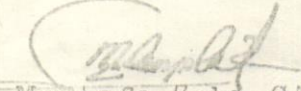
4.11.1978 tarihinden itibaren Köy-Koop yönetim kurulunda görev alan ve gıyabi tutuklu bulunan sanık Cevdet KOCAMAN'ın bugüne kadar ele geçirilememesi nedeniyle hakkındaki suç belgelerinin tefrik edilip aranma ve soruşturmasına Askeri Savcılığımızın 1981/332 esas sayısında devam olunmaktadır.

Köy-Koop yönetim kurulu üyelerinden sanıklar Bekir DALGALI-Mehmet Ali ASLAN-Faris BAYAL-Kadir BAŞOĞLAN-Muzaffer KAPLANKIRAN, Köy-Koop'ta çalışan sanıklar Şahika GARDİOĞLU-Ömer Zafer GÖKTÜRK ve Kırklareli birlikte çalışan sanıklar Sinan ERİŞ ve İsmet ÇALIŞKAN'ın yüklenen suçtan veya görev-yetki sahasına giren suç teşkil edebilecek başkaca eylemlerinden dolayı haklarında kamu davası açılmasını haklı göstermeye yetecek neden bulunmadığı dosyada mevcut yayınlar, TKP'nin Sesi Radyosu ile Bizim Radyo'nun yayınları, bildiriler, katıldıkları yönetim kurulu kararları, görev süreleri, sanık ve tanık beyanları, 33.P.Tüm.K.lığı Askeri Savcılığının 2.1.1981 tarihli yetkisizlik kararı ile diğer delillerden anlaşılmakla haklarında 353 sayılı kanunun 105 ve 107 nci maddeleri gereğince KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA, sanık İsmet ÇALIŞKAN'a ait ve ruhsatlı olduğu anlaşıp Askeri Savcılık Emanetinde bulunan 73122864 sayılı tabanca-şarjör-fişek-tabanca kılıfı ve ruhsatının adı geçen kişiye İADESİNE karar verildi;

Buraya kadar yapılan açıklamalar karşısında sanıklar Nedim TARHAN, Akın BİRDAL, Tuncer ERGÜLER, Selahattin KÖK, Sinan AFŞAROĞLU, Erdoğan KANTÜNER, Nurettin ALMASULU ve halen gıyabi tutuklu olup hakkındaki suç belgeleri tefrik edilen Cevdet KOCAMAN'ın memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları devirmek için aralarında

anlaşarak, kanunen kurulmuş ve ekonomik bir kuruluş olan Köy-Koop'u paravan olarak kullanıp, gerçek amaçlarını gizlemek suretiyle zahir bu kuruluşu sevk ve idare ediyorlarmış gibi görünüp, faaliyetleri-hal ve tutumları ile köylülerle temas kurup, bunları bilinçlendirmek suretiyle kendi yıkıcı faaliyetlerini desteklemeyi temine çalıştıkları, böylece TKP'nin talimatları, amaç ve faaliyetleri doğrultusunda "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerindeki tahakkümünü tesis etmeye, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya, memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları devirmeye matuf cemiyeti kurmak, bu cemiyetin faaliyetlerini tanzim-sevk ve idare etmek; sanık Rahmi ÖZKAN'ın ise yazdığı yazılar ve faaliyetleriyle açıklanan bu cemiyete, girmek suçlarını işledikleri dosyada mevcut sanık ve tanık beyanları, yayınlar, TKP'nin Sesi Radyosu ile Bizim Radyo'nun yayınlarıyla ilgili bültenler, bildiriler, yönetim kurulu kararları, arama tutanakları ve sonuçları ile diğer delillerden anlaşılmakla;

Sanıklar Nedim TARHAN, Tuncer ERGÜLER, Erdoğan KANTÜNER, Selahattin KÖK, Akın BİRDAL, Nurettin ALMASULU ve Sinan AFSAROĞLU'nun eylemlerine uyan TCK.nun 141/1, 31, 33, 173/3 ve 40 ; sanık Rahmi ÖZKAN'ın eylemine uyan TCK.nun 141/1-5, 31, 33, 173/3 ve 40 no.lu maddeleri gereğince cezalandırılmalarına; TCK.nun 36 no.lu maddesine göre suç konusu teşkil edebilecek eşyaların, yayınların vs.zor alımına karar verilmesi için duruşmalarının Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı () Numaralı Askeri Mahkemesince görülmesi iddia olunur.

Mustafa Zeki CANPOLAT
Hak.Kd.Yzb.
Yrd. Askeri Savcı

ESAS NO 1981/277

18.6.1981

KARAR NO 1981/242

İ D D İ A N A M E

SUÇ : Türkiye Komünist Partisi adlı gizli cemiyete üye olmak

SUÇ TARİHİ : 11.9.1980

SANIK : ZUHAL DOĞAN " emal-Elmas kızı 1955 doğumlu Ord. Perşem ilçesi Medrese önü köyü nüfusuna kayıtlı Karabük 70 evler 6/1'de oturur Bekar Karabük DemirÇelik Fabrikaları Teftiş Kurulu Başkanlığında görevli memur. (TUTUKSUZ)

UYG.İST.K.MADDESİ : T.C. "nün 141/5-6, 36 maddeleri

Yukarıda açık kimliği ve kendisine yüklenilen suçun Hukuki niteliği yazılı sanık hakkında Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığının 8 Mayıs 1981 Gün ve AD.MÜŞ.1981/875-282 sayılı soruşturma emirleri uyarınca yapılan hazırlık soruşturması sonunda;

I. OLAY : 11.9.1980 günü Güvenlik Görevlilerince Karabük ilçesinde yapılan genel aramada, Karabük Demir Çelik İşletmelerinde memur olarak görevli sanık ZUHAL DOĞAN'ın babası ile birlikte ikamet ettiği evin arka penceresinden dışarıya atılan ve sanığa ait olduğu belirlenen bir çanta içerisinde, yasadışı Türkiye Komünist Partisinin siyasal görüşleri doğrultusunda daktilo ile kaleme alınmış ve bu yasadışı örgütün genel stratejisi doğrultusunda örgütlenme çalışmaları konusundaki faaliyetleri ile, diğer örgütlerle ilişkilerini konu eden belgeler, Birgün Tekbaşına adlı kitap ve İzmir Tarih olaylarının eşleştirisini muhtevi yazı ve mevcut örgütlenmeler ile Karabük Demir Çelik Fabrikalarının 1978 yılı bilanço raporuna açıklayan kitabın bulunduğu;

Yapılan araştırmalarda sanığın Türkiye Komünist Partisinin gençlik kuruluşu olan İlerici Gençler Derneğine üye olup bu örgütün faal üyeleri arasında yer aldığı, 11.9.1980 tarihli arama zabıt varakası mündereçati, Karabük Emniyet Amirliğinin 27.5.1981 Gün ve Kısımlı. 1002 sayılı yazılarına ele geçirilen belgelerin içeriğinden anlaşılmış bulunmaktadır.

II-YASADIŞI TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ : Emniyet Genel Müdürlüğünün dosyada örneği mevcut Türkiye'deki illegal örgütlerle ilgili 31.10.1980 gün ve 204343 sayılı yazılarında bulunan belgelerden anlaşıldığı üzere, uzun bir süreden beri ülkemizde teşkilatlanma çalışmalarını etkin bir şekilde sürdüren Türkiye Komünist Partisinin özellikle geniş bir işçi kitlesinin bünyesinde barındıran DİSK adlı işçi Konfederasyonu üzerinde hakimiyet kurma çalışmalarında bulunduğu, "Barış Demokrasi, Özgürlük, Toplumsal ilerleme gibi sloganları savunarak işçi sınıfının öncülüğünde Marksist "eninist görüşlere dayalı sınıfsız bir toplumu amaçlayan ve komünist bir düzenin kurulmasını öngören Türkiye komünist partisi Türkiye Devrimi ile ilgili olarak ilk aşamada ileri Demokratik Devrimi ön görüp bu mihalemeden sonra Sosyalist Devrime geçmeyi hedef aldığı, Devrimin ilk aşamasına yani Demokratik Devrim düzeyine ana Devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde, köy emekçilerinin, geniş orta tabakaların, Devrimci Aydın ve Gençliğin Savaş ve eylem birliği ile ulaşılmasını amaçladığı;

ESAS NO: 1981/277

KARAR NO: 1981/242

Türkiye Komünist Partisinin çağırısı üzerine Yurdumuzda faaliyet gösteren solun her kesimindeki legal ve illegal kuruluşların desteğinde sağlamak suretiyle nihayi amaca ulaşmak için ULUSAL DEMOKRATİK CEHDE etrafında toplanılmasını isteyen yasadışı örgütün bu görüşlerine aşırı soldaki yasadışı fraksiyonların karşı çıktığı görülmekte olup bu örgütün yurt dışında görüşlerinin yayılması amacıyla merkez komitesi tarafından atılım ve işçinin sesi ve Türkiye Komünist Partisi'nin sesi adlı radyo yayını ile, yurt içinde Ürün, Savaş Yolu ve Kadınların sesi gibi yayınlar ile geniş şekilde propaganda faaliyetlerindedir bulunarak örgütlenme çabalarında olduğu saptanmış durumdadır.

III- SANIGIN YASADIŞI CEMİYET İLE İLİŞKİLERİ VE ELE GEÇEN BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Halen Yurt dışında bulunan sanığı ZUHAL DOĞAN'ın 12 Eylül 1980 tarihi öncesinde İGD'nin genel Kurul toplantıları ile seminer çalışmalarına katıldığı, 1980 yılında öldürülen İGD Üyesi İSMAIL CEYLAN adlı şahsın cenaze töreninde iştirak eden sanığın bu törende "Karabük Faşistlere Mezar olacak, "ahrolsun A.B.D Emparyalazmi" ve benzeri TKP'nin bilinen sloganlarına toplulukla birlikte söylediği ve muhtelif tarihlerde Karabük'te aşırı sol fraksiyonlara mensup kişi ve kuruluşlarca tertip edilen yürüyüş ve mitinglerde hazır bulunduğu;

11.9.1980 tarihinde yapılan aramada ele geçirilen sanığa ait çanta içindeki 13 Sayfa özel notlarda ise, "Türkiye Komünist Partisinin siyasal görüşlerini ortaya koyan ve bu doğrultuda mevcut örgütlenme çalışmaları ile Merkezi örgütlenme plan hazırlıklarından söz edildiği, 1981 yılı Mayıs ayına kadar bu çalışmaların tamamlanması üzerinde durulup bu planla ilgili yazının 8'ci maddesinde "Partiyi Güçlendir TKP'ye gir ana belgesinin "erkezi örgütlenme Planının hazırlığına ışık tutacağı" belirtilmiştir, "Özel olarak her alan için saptanan parti politikasında örgütlenme hedeflerinde dikkate alınmalıdır" denilerek "Birleşik yığinsal ve gençlik kadın örgütü politikalarını, bu alanda gücümüzü kat kat artırmamızı gerektiriyor, Sendikal alanda Disk içindeki konularımızı sağlamlaştırmalı ve Türk-İş tabanına hızla girmeliyiz..." ibarelerinin de yer aldığı,

Kapsam adlı bölüm başlığı altında ayrıca 3 ana başlık halinde, Genel hedefler, Üretim hedefleri ile eylem hedefleri konusunda yapılacak çalışmaların ortaya konulduğu, "arış olaylarının değerlendirilmesi başlığı altındada "Egemen sınıfların zorlaması ile sınıf savaşının barışçı olan ve olmayan biçimleri içiçe giriyor, TKP hertürlü savaş biçimini uygulamaya hazır olmak ilkesine bağlıdır. Bu günkü güçler dengesinde partinin görevi, Burjuvazinin işçi sınıfının silahlı çatışmalara, kanlı serüvenlere sürüklenme taktiğine karşı yığınları uyarmaktır. günümüzde parti kadrolarını ve yığın eylemlerini korumak için gereken bütün önlemlerin dışında, Partimiz silahlı eylem biçimlerini yanlış buhuyor, Komünistler, partinin politikasını eylem Birliği ve yığinsal direniş çizgisini yığınlara benimsetmek için sonuna kadar çaba harcamalıdır. A görüşlerine yer verildiği ele geçirilen yazıların içeriğinden anlaşılmış olup; sanık ZUHAL DOĞAN sorgusunda yasal bir kuruluş olan İGD ye üye olduğunu doğrulamakla beraber TKP ye ait notların kendisine ait olmadığını kasten evleri civarına atılmış olabileceğini ifadeyle TKP adlı yasadışı örgütle örgütsel bir bağının bulunmadığını beyan ettiği görülmekle beraber, ele geçirilen yazılı belgelerin sanığa aidiyeti konusundaki tanık beyanları, arama zabıt varakası münderecatı, dosyada mevcut biçümle yazılı belgeler ve incelenen bu belgelerin mahiyeti karşısında; sanık ZUHAL DOĞAN'ın yasadışı Türkiye Komünist Partisinin legal görünümü bir örgüt olan İGD derneği bünyesinde ve özellikle Karabük Demir Çelik Fabrikaları içerisinde yasadışı örgüt adına teşkilatlanma çabalarında bulunduğu ele geçirilen belgeleri bu hazırlığı açıklıkla ortaya koyduğu ve bu itibarla sanığın yasadışı TKP siyle organik bağ içerisinde bulunduğu sonucuna varılmaktadır.

IV- SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda nitelikleri açıklanan belgeler ve bu meydana elde edilen diğer yazılı delillerle sanık ZUHAL DOĞAN'ın, 1917 yılından beri ülkemizde geniş bir şekilde örgütlenme çabalarına giriştiği tesbit edilen ve varlığı ve etkinliği bilinen Türkiye Komünist Partisi adlı yasadışı "Marksit-Leninist görüşler dorultusunda, işçi sınıfının öncülüğünde proleterya diktatörlüğü

ESAS NO: 1981/277

KARAR NO: 1981/242

kurulmasını hedef alarak "omunist bir düzen getirmeyi amaçlayan cemiyete, üye olmak keyfiyeti sabit görüldüğünden; Sanık ZUHAL DOĞAN'ın eylemine uyan ve T.C.K.'nın 141/1 maddesinde tanımı yapılan "omunist cemiyete üye olmak suçundan T.C.K'nun 141/5-6 maddeleri uyarınca CEZALANDIRILMASINA KARAR verilmesi, ehe geçirilen suç konusu eşyalarında müsaderesi ve sanığın yargılanmasının Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde yapılması TALEP VE İDDİA olunur.

Avni EMİRLER
Dz.Hakim.Kd.Yzb.
Yrd.As.Savcı

Bariş ve Ulusal Demokrasi üzerine raporum.

Partimizin Türkiye'nin içinde bulunduğu bugünkü nesnel koşulları ve yığınların öznel durumlarını veri olarak ta baştan beri ve son olarakta 5.kongrede geliştirilen görüşler,ve program doğrultusunda ve temelinde hazırlanmış olan Bariş ve Ulusal Demokrasi programımız yığınların istemlerini gözeten ve yığınları harekete geçirmeyi ve kucaklamayı amaçlayan bir program olması bakımından son derece önemlidir. Ayrıca bariş ve ulusal demokrasi programının ulusal konferansa hazırlanmak üzere gerek parti içerisindeki politik ideolojik ve örgütsel birlik ve bütünlüğümüzü sağlayıp geliştirmede önemli bir etken olduğu kadar bizim dışımızdaki sol çevrelerle bütün demokrasi güçlerininetrafında birleşebileceği önemli bir program niteliği taşıdığı inancınday

Ancak yaşamın büyük bir bölümü içinde bulunduğum toplumda geçtiğinden ülkemiz Türkiye'nin bariş ve demokrasi ihtiyacını somutlamada kendimi yeterli bulmuyorum.

Bunun yanında geleceğimi daha çok içinde yaşadığım toplumda gördüğümde görüşlerimi daha çok batı Avrupada ki politik faaliyetimiz üzerine yoğunlaştırmamın daha doğru olacağına inanıyorum.

Bu konuda söyleyebileceklerim şunlardır:Hollanda'da Ulusal konferans tezleriyle işçi konferanslarının paralel ve birlikte yürütülürken bu iki çalışmanın bizim dışımızdaki sol çevrelerle ve öteki eğilimden örgütlere anlatmada başarılı olunamamıştır.Bu durum hazırlık çalışmalarının bir yandan yaz tatiline rastlaması bir yandanda zaman yetersizliğinden kaynaklandığı kadar öte yandanda bizim yığın çalışmalarıyla parti çalışmalarını bir birine karıştırmadan ama uyum içinde yürütecek beceriyi göstermememizden kaynaklanmaktadır.Hiç şüphesiz bu deneylerden gerekli dersleri çıkartarak ileriye doğru daha güvenle yürümek zorundayız.Örneğin yazılı mataryellerin çevremizdeki siyasetlere önceden ulaştırılması ve ondan sonra demokratik kitle örgütü olarak birlikte ne yapabiliriz? diye ilişkiye geçildiğinde siz TKP olarak sorunları saptamış ve çözüm önerilerini getirmişsiniz ve neyi tartışacağınız sorularıyla karşılaşıldığında doyurucu yanıtlar verilememiştir.

İçinde bulunduğumuz ülke somutunda önemli gördüğüm bir kaç soruna ilişkin söyleyeceklerim şunlardır: 1-Yığın örgütlerinin genç kuşakları kucaklayabilmesi için yığın örgütlerinde iyi hollandaca bilen gençlerle kendi sorunlarını üzerine hollanda dili ile tartışmalar yapabilen kadrolara ihtiyaç vardır.Pek çok genç örneğin HTİB de Türkçeden başka dil konuşulmuyor konuşulanları anlamakta hem dil açısından hemde konuşulan konu ların içeriği açısından bir şey anlamıyoruz bu nedenle niye oraya gidelim diyorlar.

kitlelerin içinde bulundukları nesnel koşulları ve bilinç düzeylerini veri olarak alıp kitleleri barış ve demokrasi savaşımına çekmek, onların iş ve ekmek ve gelecek sorunlarının çözümünüyle barış demokrasi, ve eşit haklar savaşımı ile arasındaki sıkı bağı göstermek gibi önemli bir yaklaşım getiren barış ve ulusal demokrasi programı bu konuda bize ışık tutmakla birlikte onun yaşama geçirilmesi için yaratıcı bir ruhla neler yapmamız gerektiğininide gösteriyor. Ancak yoldaşlarımızın ve yandaşlarımızın bu yeni politikaları uygulamaya hazır olduğunu söyleyemeyiz.

2-Çok önemli bir konuda Türkiye'li göçmen işçilerin, sınıf ve yığın örgütleri olan sendikalar içinde gerektiği ölçüde yer almadıkları, örgütlenemedikleri biliniyor. Oysa göçmen işçiler açısından, onların barış demokrasi ve eşit haklar savaşımına çekilmeleri açısından sendikalar büyük önem taşıyor. Öte yandan Hollanda'lı sendikacılar göçmen işçileri sendikalara çekme bakımından yetersiz kalıyorlar. Tam bu noktada Türkiye'den Hollanda'ya gelmek zorunda kalan sendikacı dostlarımız ve abilerimize önemli işler düştüğü deneylerini bizlere aktarabilecekleri halde bu süreç çalıştırılamamıştır. Hemde Hollanda lı sendikalar bu konuda kendilerinden önemli beklentiler içinde oldukları ve onlara hiçte küçümsenmeyecek bir çalışma ortamı hazırladıkları halde Şimdi önemli olan partimizin politik hattında sendikalarla bağlanarak göçmen işçileri örgütleyebilmek ve geçmiş deneylerden gerekli dersleri çıkartabilmektir.

3-Batı Avrupadaki Politik Faaliyetimiz büroşürü kimi bölümlerde gereksiz ayrıntılara giriyor. Örneğin Ana dili eğitiminde olduğu gibi. Oysa biz parti olarak bir yandan göçmen işçi çocuklarının eşit haklar temelinde bir yandan içinde bulundukları toplumun eğitim olanaklarından en üst düzeyde yararlanmaları için gerekli önlemlerin alınmasını isterken Ana Dili Eğitiminin onlar için gerekli olduğunu, bubağlamda iki dilde bir eğitimin gerekli ve olanaklı olduğunu belirtmek yeterlidir. Bunun dışında ilkin ağırlıklı olarak ana dili uygulamasına yer vermeli gibi tektik konulara girilmemelidir. Bunu her ülkenin kendi koşulları hatta o ülkenin bölgelerinin yerel koşulları belirler.

4-Göçmen işçi yığınlarını kucaklamak onların somut sorunlarından hareket etmenin zorunluluğunu söylüyoruzda örneğin bir cenaze fonu kurarak onları kendilerine bağlayan sağ eğilimli derneklerin çalışmalarından gerekli dersleri çıkartamıyoruz.

5-Göçmen işçileri yeniden örgütlemeye çalışırken her türlü örgütlenme ve çalışma biçimlerine hazır olmalıyız. Örneğin Stichtinglerde, Club ve Buurthuislerde, Sendikalarda, Kiliselerden çeşitli politik çevrelere kadar kesimlerin yer aldığı Barış komiteleri içinde aktif çalışmak ve örgütlenmek gibi.

6-Bedelli askerlik konusunda bütün Avrupa da bedelin 5 bin~~xx~~ Mark'a indirilmesi için mücadele yürütüldüğü biliniyor. Ancak bunun yerine kitleler içinde bedelin 5 bin mark'a indirilmesi yerine belli taksitlerle ve 2-3 yıl süre ile 5 bin mark tutarındaki döviz in faizsiz olarak yatırılması ve bu sürenin sonunda bu miktar döviz in sahiplerine verilerek Türkiye de kullanılması yeterli görülmelidir.

Son olarak şunuda belirteyimki :Rotterdam'daki bir okulda eyleme geçen ana babalarla partimizin görüşlerinin aynı~~x~~ olması yığınları kucaklamakta ve onların istemlerini seslendirmede doğru yolda olduğumuzu gösteriyor. Bu son örnek Partimizin yığınların gözünde tek seçenek olmaya başladığını görmek TKP li olarak beni onurlandırdı. Ancak yığın örgütlerimizin Rotterdam eylemi ve Schiedam olayında yerlerini almamış olmaları hepimizi derin derin düşündürmeli ve işe nereden başlamamız konusunda bize gerekli mesajı vermiş olmalı

Yoldaşça selamlarımla
A.Yol

GENELGE

1- Ulusal Konferans süreci, barış için, diktatörlüğe karşı savaşımı hızlandırmak, en geniş demokrasi güçlerini birleştirmek, yığın hareketliliğini artırmak için partimizin görüşlerini, konferans tezlerini yığınlarla ve sol güçlere, geniş demokrasi güçlerine benimsetmeyi amaçlayan, kampanyalarla ilgili kararlarımızı daha yoğun uygulamayı sağlayan bir harekettir.

2- Ulusal Konferans süreci, TKP'yi daha da güçlendirme hedefi doğrultusundaki çalışmaları hızlandırmayı, eksiklerimizi hızla tamamlamayı, Parti'nin bütün potansiyellerini öne koyulan hedefleri gerçekleştirmek için seferber etmeyi amaçlayan bir süreçtir.

Ulusal Konferans süreci, Parti örgütleri arasında komünist yarışma sürecidir. Bu yarışma görüşleri benimsetme, bunu en etkili yığın hareketliliği içinde yapma, en geniş yığınları kucaklama, bunu sağlayacak yeni yığın çalışması biçimlerini bulma, tezlere en yaratıcı katkıyı yapma ve tüm bu çalışmayı konspiratif kurallara uyarak gerçekleştirme kriterleriyle yürütülecektir.

3- Yığınların içindeki çalışmalarda ve parti üyelerinin tezler üzerinde yapacağı çalışmalarda ve parti örgütlerindeki tartışmalarda yardımcı olmak üzere hazırlanmış bulunan parti tezlerinin ana fikirlerini ifade eden yardımcı anahtar metin kullanılacaktır. Tezlerin gösterdiği parti görüşlerinin yayılmasında her alanın somut sorunları dikkate alınarak anahtar metinden yararlanılacaktır.

Tezlerin tartışılması "akademik" bir tartışma olarak değil, militan parti eylemi olarak yürütülecektir. Parti üyelerinin ve örgütlerin tezler üzerindeki çalışmaları ve bunların yayılması Konferans toplantıları ile sonuçlanmayacaktır. Konferanslar bu çalışmaların ve parti görüşlerinin yayılmasının deneyimini ele alacak, konferans sonrasında da bu çalışmalar sürdürülecektir.

Parti örgütleri Konferans tezlerinin, onun taşıdığı fikirlerin partisizler tarafından tartışılması ve bu yolda kararlar alınmasını, bu kararlar doğrultusunda yığın eylemlerinin gerçekleştirilmesini amaçlayacaktır. Fabrikalarda, işçi bölgelerinde, işçi toplantıları, partisiz işçilerin Konferansları, parti grupları Konferansları, tezlerin taşıdığı fikirlerin

temel istemlerin, çözüm yollarının tek tek ya da topluca tartışılmasının, ortak eylem kararlarının alınmasının temel biçimleridir. Diğer alanlardaki parti örgütleri parti dostlarıyla, sempaticanlarla, gençlerle, kadınlarla, aydınlarla aynı biçimdeki çalışmalarını kendi koşullarına uyarlıyarak yapacaklardır.

4- Konferans tezleri her olanakla sol çevrelere, kişilere iletilecek onların görüş, öneri, eleştirileri alınmaya çalışılacaktır.

Farklı görüşlü kişilerle tartışılacağı dikkate alınarak, zıt fikirlerin çatışması gibi bir ortam yaratılmayacak, katı bir savunma yerine esnek, yapıcı, ikna edici bir tutum sürdürülecek, farklı görüşler dikkate alınacaktır. Her kişi ile yürütülen tartışma amacına ulaşmayabilir, bu durum diyalogların yok olmasına yol açmamalıdır. Farklı görüşlerle tartışma ortak düşüncelere, ortak davranışlara ve pratiğe bağlı olarak yürütülecektir. Tartışma ve pratik eylem içinde eylem birliği koşulları yaratılması amaçlanacaktır.

Parti (TKP)
MK Sekreterliği

ULUSAL KONFERANS TEZLERİNİN TARTIŞMASI İÇİN
ANAHTAR METİN

1. Parti örgütlerinin tartışmakla yükümlü oldukları metin "TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri, TKP'nin Çıkış Yolu Önerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" başlıklı metindir. Öteki alternatif programlar, bu metindeki görüşlerin daha ayrıntılı biçimleridir. Parti örgütleri ve tek tek yoldaşlar, isterlerse bu tezlerle ilişkin eleştiri ve önerilerini de partiye iletebilirler.

2. Tezlerin tartışılmasında "Ulusal Konferans Genelgesi" ve Atılım'ın 15 Temmuz 1986 tarihli sayısında yer alan "TKP 1986 Ulusal Konferans Tezlerinin Tartışılması Üzerine" başlıklı yazı yol göstericidir.

3. Bu anahtar metnin amacı tezlerin genel mantığı ve ana fikirlerini, üzerinde esas yoğunlaşılması gereken noktaları belirginleştirmektir.

4. Tezlerin ele aldığı konular mücadelemizin bugünkü aşaması ile sınırlıdır. Bu, parti programımızın ulusal demokrasi bölümünün ayrıntılandırılması ve geliştirilmesidir. Biz bugünkü durumdan yol çıkarak, nasıl bir demokrasi, nasıl bir dış politika, nasıl bir ekonomik ve sosyal politika, nasıl bir kültür politikası, sorunlarına yanıt veriyoruz. Bu politikaların yaşama geçebilmesi için yapılması gerekenleri, politik güçlerin ve yığın örgütlerinin bugünkü aşamadaki görevlerini belirtiyoruz.

Bu, politik sistemin ve toplumsal yaşamın bütün alanlarının demokratikleştirilmesi programıdır. Bugünkü aşamada demokratikleşme her alanda emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin konumlarının geriletilmesi, buna karşılık işçi sınıfından ulusal, tekel-dışı burjuvaziye kadar bütün ulusal güçlerin konumlarının güçlendirilmesi, bütün alanların bunların ortak çıkarlarına göre düzenlenmesi demektir.

Ulusal demokrasi için mücadelenin devrimi hazırlaması, demokrasi için mücadelenin sosyalizme büyümesi TKP Programında ele alınmıştır. Bu anlayışla hazırlanmış olan tezler bu sorunları ele almıyor, bugünkü durumdan çıkışın sorunlarını inceliyor.

5. Barış ve Ulusal Demokrasi programımızın etki gücü, onun, durumda iyiye doğru köklü bir dönüşün mümkün olduğunu kanıtlamasından, gerçekçi bir alternatif oluşturmaktan kaynaklanıyor. Sorunların çözüm yolu vardır, bunu gerçekleştirecek güçler vardır. Bunu gösteriyoruz. Her temel sorunla ilgili olarak, iktidara aday bir parti konumundan, gerçekçi çözüm önerilerimizi, bugünkü rejimden ve onun politikalarından zarar gören bütün güçlerin nesnel çıkarlarına uygun çözüm önerilerimizi, dile getiriyoruz.

6. Demokratik rejimle ilgili olarak: Ulusal demokrasi sıradan bir burjuva parlamenter rejim değildir. Onun başlıca özellikleri, 1) 12 Eylülcülerin cezalandırılmasının ve faşist vb. faaliyetlerin yasaklanmasının getireceği güvencelere 2) temel hak ve özgürlüklerin eksiksiz sağlanmasına 3) parlamentonun ve partilerin yanı sıra sendikaların ve öteki yığın örgütlerinin politikaların saptanmasında ve yürütülmesinde söz sahibi olmasına dayanmasıdır. Ulusal demokrasi, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı ve bütün ulusal sınıf ve katmanların çıkarlarına uygun, halk yığınlarının mücadelelerini yükseltmesine elverişli bir demokrasidir. Bu, işbirlikçi oligarşinin iktidardan uzaklaştırıldığı, iktidarın ulusal güçlerin elinde olduğu bir rejimdir. İşçi sınıfının, öteki emekçilerle bağlaşıklık içinde olarak, bu iktidar üzerindeki etkisi ne kadar ağırlıklı olursa, ulusal demokrasi o kadar eksiksiz yaşama geçecektir.

7. Parti programımıza uygun olarak ulusal sınıf ve katmanlar: İşçi sınıfı; küçük, orta ve büyük (zengin) köylü (toprak ağalarının ve büyük tarım kapitalistlerinin dışında kalan bütün köylülük) esnaf ve zanaatkarlar; devlet memurlarının ve serbest meslek sahiplerinin ezici çoğunluğu (büyük bürokratların ve tekellerin hizmetinde, onlarla bağlı olan kesimlerin dışında kalanlar); küçük ve orta işletme sahipleri, ulusal sanayiciler (işbirlikçi olmayan, tekel-dışı kapitalistler) giriyor.

Ulusal demokrasi anlayışımız, bütün bu güçlerin ortak (emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı) çıkarlara sahip olmasına dayanıyor. Politik sisteme, dış politikaya, ekonomik ve sosyal yaşama, kültür politikasına ilişkin alternatif önerilerimizin hepsi bu ortak çıkarları korumaya ve geliştirmeye dayanıyor.

8. Orduya ilişkin: Ulusal demokrasi için mücadele devletin demokratikleştirilmesi için mücadeledir. Bu mücadele, devletin özel silahlı organı olan, devletin bir parçası olan orduyu dışarda bırakmaz. Ordu her devlette, o devletin korunmasının, o devlete egemen sınıfın çıkarlarının korunmasının aracıdır. Ulusal demokrasinin ordusu, ulusal, demokratik devleti ve ulusal güçlerin ortak çıkarlarını korumakla görevli olmalıdır. Bunun için de ulusal, demokratik iktidara bağlı işlev görmelidir. Bugünkü faşist devleti demokratik devlete dönüştürmek olanaklı ise, bugünkü orduyu demokratik düzene bağlı bir ordu haline getirmek de olanaklıdır ve bu ikisi birbirleriyle bağlıdır.

Orduyla ilgili önerilerimiz tartışılırken, (özellikle dışındaki sol güçlerle), bugünkü aşamanın burjuva devletinin baskı aygıtlarını parçalama aşaması değil, faşizmi yıkma ve devleti demokratikleştirme aşaması olduğu unutulmamalıdır.

Orduyla ilgili önerilerimiz aynı zamanda subaylara yönelik propagandanın temelini oluşturuyor. Öte yandan demokrasi isteyen burjuva partilerini bugünkü ordu üstyönetimine karşı tutum almaya zorluyor.

Subayların hepsi ordunun bugünkü durumunu benimsemiyor. Bizim önerilerimiz, emir-komuta zincirini elinde tutan en gerici kesimi yalıtılmaya yöneliktir. Ulusal bağımsızlıktan ve demokrasi-den yana olan subaylarla sivil demokrasi güçleri arasında bir işbirliği platformu oluşturuyor.

9. Dış politikaya ve barış mücadelesine ilişkin olarak: Barış mücadelesi, bütün öteki mücadelelerden farklı olarak, sınıf mücadelesinin her aşamasında önde gelen bir mücadeledir. Barış mücadelesi aynı zamanda bütün öteki konularda birlikte olamayacağımız güçlerle bile, birlikte olabileceğimiz ve olmamız gereken bir mücadeledir.

Türkiye açısından barış mücadelesi aynı zamanda ulusal egemenlik ve bağımsızlık sorunuyla içiçedir. Onun için biz olanaklı olan en geniş güçlerle birlikte barış içinde yanyana yaşama ve iyi komşuluk ilişkileri ilkelerini savunurken, aynı zamanda bunları güvence altına alabilmek için ulusal egemenliği yeniden elde etmek için mücadele etmeliyiz.

Çok önemli bir fikrimiz, kolektif güvenlik fikridir. Bu, Türkiye'nin kendi çıkarlarıyla birlikte komşularının ve bütün öteki devletlerin güvenlik çıkarlarını birlikte düşünmesinin zorunlu olduğu barışın ancak kolektif çabayla korunabileceği görüşüdür. Nükleer çağın gerçekleri ve günümüzde devletin ortak sorunların çözümü için artan ölçüde birbirine muhtaç duruma gelmesi bunu gerektiriyor.

Sosyalist ülkelerin dünyada oynadıkları rol, bugün Türkiye'de ulusal güvenliğimizin sağlanmasını, emperyalizmden bağımsız bir ekonomik gelişme yoluna koyulmamızı isteyen bütün güçlerin, sosyalizmi benimsemeseler bile, sosyalist ülkelere karşı yeni ve olumlu bir yaklaşım içinde olmasını olanaklı ve zorunlu kılıyor.

NATO'dan çıkılması istemi bunun koşulları olgunlaşmadığı için acil istem olarak öne sürülmüyor. Buna karşılık NATO içinde iken de barışçı bir politika hem ivedi zorunluluktur, hem de bu istem geniş güçlere dayanan bir istemdir.

Dış politikada açıklık isteminin özellikle öne çıkarılması gerekiyor.

10. Ekonomiye ilişkin olarak: Özal'ın 24 Ocak programına alternatif bir program olanaklıdır. Tezlerde bu kanıtlanmaktadır.

Bütün ekonomik alternatifimiz, kime karşı kimin çıkarları temel alınacak sorusunun yanıtından çıkmaktadır. Biz bu soruyu emperyalizme ve işbirlikçi oligarşiye karşı bütün geri kalan sınıf ve katmanlar diye yanıtlıyoruz. Getirdiğimiz bütün öneriler buna göre hazırlanmıştır.

Güçler dengesi elverdiğinde demokrasiye "bir günde" geçilebilir, ama ekonomi bir günde düzeltilemez. O nedenle ekonomik programımız, emperyalizmin ve tekellerin adım adım gerilettilmesini, sanayi, tarım ve öteki alanların ulusal çıkarlara göre adım adım düzenlenmesini öngörüyor.

Ekonomideki ana sorun emperyalizme bağımlılık sorunudur. Bütün önlemler en başta bundan kurtulma amacına yönelik düzenlenmiştir.

Devlet (daha geniş anlamda kamu) sektörünün korunması, demokratikleştirilmesi ve ekonomide motor güç işlevine kavuşturulması en temel görüşümüzdür. Ulusal demokraside kamu sektörü, soyut bir devletin değil, ulusal güçlerin devletin kontrolündeki bir sektör olacaktır.

Ulusal demokrasinin ekonomisi yalnız devlet sektöründen değil aynı zamanda özel sektörden, küçük üreticilerden vb. oluşacaktır. Hükümetin ekonomik politikası, bütün ulusal üretim kapasitelerinin kombine seferber edilmesini sağlayacaktır. Herkes ekonomiye katkısının karşılığını alacak, ama emperyalizmin etkisini artırması ve tekelleşme önleneyecektir.

Biz böylesi bir ekonomik politikayı, "demokratik devletçilik politikası" olarak adlandırıyoruz. Bu, bu politikanın bütün ulusal güçler tarafından ortaklaşa oluşturulup uygulanacağını, devlet sektörünün kalkınmanın motor gücü olacağını, işçilerin kamu sektörünü yönetimine katılacağını, kalkınmanın, özel sektörükiler de içinde bütün üretim kapasitelerinin kombine seferber edilmesiyle gerçekleşeceğini ve sonuçlarından herkesin yararlanacağını gösteriyor.

Dış ekonomik ilişkilerde ana görüşümüz bu ilişkilerin eşit haklılık ve karşılıklı yarar temelinde yürütülmesi ve birbirinin karşısına konmaması gereken üç temel yönte yoğunlaşmasıdır: Batı Avrupa ülkeleri, sosyalist ülkeler topluluğu, Orta ve Yarın Doğu ülkeleri.

12 Eylül döneminde yapılan hayali ihracat vb. vurgunların hesabının sorulması ve bir dizi antitekel önlemin alınması, (faturanın halka değil, tekellere ödetilmesi, kemer sıkma önlemlerinin

mahkum edilmesi), alternatifimizi burjuva önerilerden ayıran temel bir yandır.

Sosyal alanla ilgili olarak: Biz komünistler herkesten farklı olarak halkın durumunda derhal hissedilebilir bir iyileşme sağlanması fikrinde ısrarlıyız. Biz emekçilerin durumunda bugünden, ekonomik kalkınmanın gelecekteki sonuçlarını beklemeden belli bir iyileşme sağlanmasını hem zorunlu hem de olanaklı görüyoruz. Tezlerimizde bunu sağlayacak (tartışmalarla daha da geliştirebileceğimiz) yaratıcı öneriler vardır. Gerçekleşmesi olanaksız vaadlere itibar etmememiz programımızı gerçekçi kılıyor.

11. Kültür politikasına ilişkin olarak: Ana fikrimiz hümanist demokrat, ilerici bütün ulusal kültür mirasına sahip çıkmak, korumak, kültürel kurumları demokratik ruhta yenileştirmek ve halkın kültürel faaliyete çekilmesidir. Önerilerimiz geniş aydın yığınlarıyla diyalog temeli oluşturuyor.

Batı kültürü mü, Doğu kültürü mü yoksa ikisinin tentezi mi gibi anlamsız tartışmalar yerine, komünistler oluşmuş ulusal kültürün bütün öğeleriyle korunmasını ve evrensel, bütün öteki ulusların, kültür mirasıyla zenginleştirilmesini öneriyorlar. Emperyalizmin halkımızı kültürsüzleştirme, yozlaştırma çabalarının karşısına en geniş halk yığınlarını birleştirecek ve aydınlatacak bir anlayışla çıkıyorlar. Demokrasi için mücadele ile kültür alanındaki mücadeleyi birleştiriyorlar.

12. Birlik politikamız üzerine ilişkin olarak: Birlik politikamız, demokrasi için dışımızdan gelen en küçük bir çabaya bile değer vermek, desteklemek, faşizmin bütün karşıtlarını birleştirmeye yönelmek, demokrasiyi gerçekleştirmek için en büyük güç birliğini yapmak için çalışmakla ve dışımızdaki güçlerin demokrasi mücadelesindeki yanlışlarını yapıcı şekilde eleştirmekle belirleniyor. Birlik politikamızın sonucu, tabandaki emekçilerin birliğini ve ortak mücadelesini sağlamak olacaktır. Tezlerimizin ikinci bölümü bu amaçlara uygunluğu açısından tartışılmalıdır.

13. Tezlerin ikinci bölümündeki sendikalar, köylülük, gençlik kadınlar, aydınlar üzerine tezler, bugünkü aşamada bu kesimlerdeki çalışmalarımızın politik içeriğini veriyor. Tartışmalarımız yalnızca bununla sınırlı olmamalı, bu alanlardaki çalışmalarımızda bu politikayı nasıl uygulayacağımız üzerinde durulmalı, aynı zamanda buna ışık tutması amacıyla geçmiş deneyler gözden geçirilmelidir. Ve en önemlisi bundan böyle bu alanlarda en geniş yığınların örgütlenbilmesi için ne yapmamız gerektiği üzerinde somut tartışılmalıdır. Ulusal Konferans süreci sonunda partimizin bütün bu alanlarda yığınların örgütlenmesinde günün ihtiyaçlarına uygun görüşler geliş-

tirmiş olması sağlanmalıdır.

14. Kürt sorununa ilişkin olarak: Ana fikrimiz, bugünkü aşamada Kürt sorununun çözüm yolunun Türkiye'nin demokratikleşmesinden geçtiğidir. Bu da ancak Türk demokrasi güçleriyle Kürt halkının birliği, ortak mücadelesi ile gerçekleşebilir. Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakkını, ayrılma hakkını elde etmelerinin koşulları henüz olgunlaşmamıştır, ama Türkiye'nin bir bütün olarak demokratikleşmesinin koşulları olgunlaşmıştır. Ulusal baskının kalktığı, Kürtlerin kendi dillerinde yayın ve eğitim hakkına kavuştuğu bir Türkiye, ulusal sorunun çözümü için mücadele açısından daha elverişli koşullar demektir.

Bunlar olmadan Türkiye'de adına demokrasi denebilecek bir rejim olamayacağını Türk demokrasi güçlerine benimsetmek önde gelen görevdir.

Tezler, Türkiye Kürdistan'ının sömürge ya da iç sömürge olduğu görüşlerini yanlış buluyor. Türkiye bir ülke, Türkiye Kürdistanı bir ayrı ülke, şeklindeki yaklaşımın soyut olduğunu söylüyor ve iki ayrı işçi sınıfının, iki ayrı komünist hareketin varlığı görüşlerinin nesnel gerçekleri yansıtmadığını vurguluyor.

15. Dindarlar üzerinetez, dindar yurttaşların iki ayrı ve karşıt yönelimli akımın etkisi altında olduğu, bir akım emperyalizmi ve rejimi desteklerken (ve bu akım onlar tarafından yaygınlaştırılırken) öteki akımın rejim karşıtı güçler arasında yer aldığı saptamasını yapıyor. Bu bölünmenin nesnel maddi temelleresahip olduğunu söylüyor. İkinci akımla işbirliği anlayışımızı ifade ediyor.

16. Kemalizm üzerine tez: Kemalizmin Türkiye tarihinde olumlu, ilerici bir rol oynadığını saptıyor. Kemalizmin olumsuz yanlarına işaret ediyor. Kemalizmin bugün de belli çevreleri ilerici eylemlere esinlendiren bir potansiyele sahip olduğunu savunuyor. Günümüzde Kemalistlerle komünistlerin işbirliğinin olanaklarının geçmişe oranla arttığını ve bu işbirliğinin zorunlu olduğunu saptıyor.

17. Tezlerin üçüncü bölümü, demokrasiyi kazanma mücadelesini bugünkü verili koşullarda izleyebileceği yolu ortaya koyuyor. Yapılan öngörü, yarın yeni gelişmelerin, farklı biçimlerin ortaya çıkmayacağı anlamına gelmiyor, bugünkü reel duruma dayanıyor. Ama her durumda, bizim birleşik yığinsal demokratik hareket yaratma amacına bağlı kalacağımızı vurguluyor. Sonuç alıcı olacak olan budur.

18. Tezlerin partiyle ilgili dördüncü bölümü son yılların deneylerini genelleştiriyor. Bu bölümün tartışılmasında parti örgütleri, kendi deneyleriyle tezlerde ifade edilen deneyleri karşılaştırmalı ve bu karşılaştırmadan kendi parti yaşamlarını iyileştirme doğrultusunda dersler çıkarmalıdır.

19. Barış ve Ulusal Demokrasi Programımız ayrıca bir kere de en geniş yığınlara ulaştırılabilecek şekilde kısa ve en geniş yığınların mücadelesinde bir eylem programı olabilecek şekilde kes ve özlü olarak kaleme alınacaktır. Bu örgütlere ulaştırılacak, radyolardan verilecektir. Böylece yoldaşlarımız geniş emekçilerin görüşlerini de alabilecektir. Bununla partimiz aynı zamanda ara seçimler platformunda kendi alternatif önerisini yığinsal biçimde gündeme getirme olanağına sahip olacaktır.

20. Tezlerin teorik temellerinin özümsebilmesi için Yol ve Amaç'da yayınlanmış konuyla ilgili çeşitli yazılar, özellikle Kutlu yoldaşın 9. ve 11. sayıda yer alan yazıları incelenmelidir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

G E N E L G E

Plan.

Daha önce Parti merkezinin gönderdiği ve Yöre Komitemizin çıkardığı ek genelgelerde açıklanan amaçlar doğrultusunda Ulusal Konferans çalışmaları Hollanda'da aşağıdaki takvime göre yürütülecektir:

1 Ağustos—Ana tezlerin tüm parti üyelerine ulaştırılmasının tamamlanması.
1-10 Ağustos—Tezlerin parti üyelerince okunması ve üzerinde çalışılması.
10-15 Ağustos—Parti birimlerinde tezler üzerine ilk değerlendirme toplantılarının yapılması.

15-25 Ağustos—Belirli illerde parti üyelerinin katılacağı tezler üzerine eğitim toplantılarının yapılması (Bu toplantıların hangi illerde yapılacağı ve kimlerin katılacağı Yöre komitesi tarafından belirlenecektir.)

25 Ağustos-15 Ekim—Tezlerin sempaticizmanlara, dışımızdaki sol güçlerin temsilcilerine, geniş demokrasi güçlerine, ilerici, demokrat kişilere ulaştırılması. Bunlarla tartışma toplantılarının örgütlenmesi.

1 Eylül—Tek tek tüm parti üyelerinin tezler ve konferans çalışmaları üzerine yazılı raporlarını bağlı oldukları üst sorumluya ulaştıracak biçimde iletmeleri. Bu raporlarda parti üyesinin, yerel konferanslarda, tezlerde yer alan konular içinde hangileri üzerinde özellikle durulup daha derinlemesine tartışılmasını istediği, varsa tezler üzerinde değişiklik önerileri, tezleri geliştiren katkıları, 5. Kongre'den buyana Partimizin genel politik faaliyetinin ve Hollanda'da parti çalışmalarının değerlendirilmesi gündem maddelerinde hangi sorunların ele alınmasını istediği ve Ulusal Konferansın hedeflediği amaçlara ulaşmak için yürütülmesi gereken çalışmalar üzerine önerileri ve bu konuda kendi deneyimi üzerine görüşleri somut olarak belirtilmelidir.

5-15 Eylül—Yerel bölge parti konferanslarının yapılması. 6,7-13,14

15-30 Eylül—Yerel göçmen işçi konferanslarının yapılması. I II Konferans

(4) Ekim—Hollanda Göçmen İşçi Konferansının yapılması.

5-15 Ekim—Hollanda Parti Konferansının yapılması. 11,12.

Bu genel takvimin ışığı altında parti örgütleri en kısa zamanda toplanarak kendi sorumluluk alanı içinde yürüteceği çalışmalar için kendi takvimini çıkarmalı, yapılacak işleri programlamalı, gerekli uygulama kararlarını süratle almalı ve görev bölümü yapmalıdır. Her toplantıda çalışmalar gözden geçirilmeli ve alınan kararların yaşama geçip geçmediği denetlen-

melidir. Bu yapılırken aşağıdaki noktalar gözönünde bulundurulmalıdır:

1) Ulusal Konferansın amacına ulaşması için: Her parti örgütü sorumluluk alanı içinde konferans çalışmalarının başarısı için yapılması gereken çalışmaları, komünist yarışma ruhu içinde en yüksek katkıyı sağlamak için alınması gereken önlemleri ve bu konuda kendi önüne koyduğu hedefleri, konferansın amaçlarını bilince çıkarmak ve tezleri özümsemek için yürütülecek eğitim çalışmalarını ve parti örgütünün potansiyallerini harekete geçirmenin yollarını tartışmalı ve somut kararlar almalıdır.

2) Tezleri sempatizan çevresinde yaygınlaştırmak için: Parti tezlerinin ve onlardaki temel fikirlerin sempatizanlara aktırılması, onların pratik eylem içinde konferans çalışmalarına aktif katılımının sağlanması, parti örgütü etrafındaki sempatizan halkanın daha da genişletilmesi için yapılacak çalışmalar belirlenmelidir. Bu amaçla tek tek ilişkilerden başlayarak bunların nasıl gruplandırılacağı, onlarla hangi biçimler altında ve nasıl bir içerikle toplantılar örgütleneceği, onlara konferans çalışmaları içinde ne tür somut görevler verileceği, sempatizan halkanın genişletilmesi için kullanılacak yöntem ve araçlar tartışılmalı, somut kararlar alınmalı ve yapılacak işler genel takvime bağlı olarak programlanmalıdır.

3) Parti görüşlerinin dışımızdaki geniş güçlere ulaştırılması için: Her parti örgütü çalışma alanı içinde varolan geniş demokratik güçleri, etkin kişileri gözden geçirmeli ve onlarla politik, demokratik platformda örgütsel veya parti üyelerinin, yakın sempatizanların kişisel dostluk düzeyinde varolan ilişkileri değerlendirmelidir. Onlara en yaygın bir biçimde parti tezlerini, temel fikirleri ulaştırmanın biçimi, onlarla yürütülecek diyalog ve tartışmanın içeriği, üslup ve biçimi, onların farklı görüşlerinden yararlanmanın yolları (dışımızdaki güçlerin eleştiri ve önerilerine parti basınımızı açacağımızda dikkate alarak) tartışılmalı ve somut kararlar alınmalıdır. Hiç ilişkimizin olmadığı güçlere yaklaşmak ve sınırlı bir düzeyde de olsa diyalog geliştirmek üzerinde düşünülmeli, bunun yöntem ve araçları geliştirilmeye çalışılmalıdır. Olanaklı olan her durumda dışımızdaki güçlerle değişik gruplar altında, merkezi veya yerel tartışma toplantıları örgütlenmeye çalışılmalıdır.

4) Göçmen işçi konferansı için: Her parti örgütü çalışma alanı içinde nerelerde yerel konferanslar yapacağını genel takvime bağlı olarak programlamalı, bunların örgütlenmesi için yürütülecek pratik çalışmaları belirlemeli/ve somut uygulama kararları almalıdır. Yerel konferansa dışımızdaki güçleri çekebilmenin yöntem ve araçları, bu amaca uygun olarak çağrıcı kurulun kimlerden oluşturulacağı, çağrıcı kurulda yeralmasada deği-

şık örgütleri konferansa katmanın, görüşlerini dile getirmelerini sağla-
manın yolları, konferansa en geniş katılımı sağlamak için yürütülecek
yerel propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmaları, teknik işler sap-
tanmalıdır. Bu işleri yürütecek legal komiteler örgütlenmeli ve bu komi-
telerde olabildiğince çok sayıda yığın örgütlerindeki kadro ve üyelere
somut görevler vermek hedeflenmelidir.

Çalışmalarınızda başarı dileklerimizle.

Hollanda Yöre Komitesi

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ
TÜSTAV

ULUSAL KONFERANS TEZLERİ ÜZERİNE

Yoldaşlar, raporumda bütün konuları tek tek ele alıp, uzun uzadıya eleştirmek yerine ana hatları ile deyinmeye çalışacağım.

Proğramı bütünü ile ele aldığımızda, Ulusal Demokrasi Proğramı çağımızın bir yasallığı olarak, yeni bir tesbit gibi ortaya konuluyor, Genellikle Latin Amerika ülkelerinde örnekleri görülmekte. Bu ülkelerin gelişmeleri çok iyi incelenmesi gereken konular olduğu kanısındayım. Diyer yandan Ulusal Demokrasi Proğramı, görevleri kapsamı dolayısı ile bir reform proğramı içerdiğinden Antiemperyalist Demokratik Halk Devrin Proğramı ile bütünlüğü daha açık bir şekilde konmalıdır. birde ülkemizde gelişen eğilimler çok iyi değerlendirilmeli, tanımlamalar teorik düzeyde olması şekilleri ile değil reel yaşamdan alınarak yapılmalıdır.

Yoldaşlar, tezleri ana başlıklar altında kısaca baktığımızda, Proğramı bütün ağırlığını birinci bölümde yoğunlaştığını görüyorum. Bu bölümde demokratik istemler ve gerçekleşmesi gereken dönüşümler sıralanmış. Ama sunuş bölümünde ve birinci bölümün başında yapılan farklı farklı sınıflar bileskeni tamlaması düzeltilmelidir.

İkinci bölüme gelince, bu bölüm yeterince önem verilmemiş gibi geliyor. Bence önceden bu konuda özel bir çalışma yapılmalıydı. Örneğin işçi, Köylü, Kadın v.b sosyal sınıflar ve katmanların içerisinde çalışan yoldaşların deneyimlerinden çıkılarak daha iyi bir tesbit yapılabilir, bugünkü demokrasi savaşımına ne şekilde örgütlenme biçimleri ile katılacakları açıkça konulabilirdi. Ayrıca aynı bölümde ele alınan Dindarlar ve Kemalistler bölümü diğerlerinden farklı oldukları kısaca belirtilmeli ve böylesi politik eğilimlere atıflarda bulunmaktan sakınmalıyız.

Üçüncü bölüm genellikle ikinci bölüme bağlı olduğu için bu bölümde pek açılmamış. Daha çok kadrolara ve sempatizanlara yol gösterir nitelikte. Eğer ikinci bölüm açık ve net konuşmuş olsaydı, bu bölümde hanki güçler gerçekleştireceğimiz daha açık olabilirdi.

Yoldaşlar, son bölüm konusuna geldiğimizde, kuşkusuz bir parti böylesi bir proğram hazırlarken kendisi hakkında bilgi vermesi gerekir. Ama bu konuda son iki alt başlığın pek yerine oturduğunu söyleyemiyorum. Bazı kişileri ikna etmeye çalışır gibi bir yaklaşım görüyorum. *ve in formasyon*

Batı Avrupa'daki çalışmalarımız konusundaki tesbitleri katılıyorum. Ama yazdıklarımızla yaptıklarımız arasında bazı çelişkilerin olduğu kanısındayım. Tezlerde genellikle tesbitlere yoğunluk verilmiş. Bence çalışma prensibi ve hedeflerimiz üzerine yoğunlaştırılmalıydı. Ana belgelerimize en uygun çalışma biçimlerini belirlemeliydik.

Yoldaşlar düşüncelerimi ana hatları ile belirtmeye çalıştım. Benim içi hayata geçirilmesi ve pratiğe uygulanmasa daha çok önem taşımaktadır. Umut ederimki uygulamadaki pratikten çıkaracağımız dersler daha eğitici olacaktır.

KOMÜNİSTCE SELAMLARIMLA

Mestan EFE

PARTİ YAŞAMI RAPORU.

Komisyonumuz toplantı tutanakları üzerinde yaptığı çalışmalar sonunda, P.Yaşamı üzerinde yapılan tartışmalarda şu konuların öne çıktığını tespit etti.

- 1.Söz alan yoldaşlar, aşılamaz olmamakla birlikte parti yaşamında Kimi önlenmesi gereken sorunların varlığına değindiler.
- 2.Sorunları genellikle doğru tesbit eden Hollanda yöre komitesi-
nın sorunların çözümü yönündeki girişimleri yetersiz bulunuldu.
- 3.Parti yayınlarının üyelerce dahi düzenli okunmadığı gerçeğinden hareketle bu konuda ivedi önlemlerin alınması.
- 4.Kadroların eğitim düzeyinin düşüklüğü, düzenli eğitim çalışması,
nın gerekliliği ve zorunluluğu vurgulandı.
- 5.5'ci Kongreden bu yana geliştirilmek istenen her düzeyde eleştiri
özeleştirme mekanizmasından duyulan hoşnutluğun yanı sıra, bunun
Hollanda örgütünde daha da yetkinleştirilmesi-özeleştirinin genel-
den çıkarılarak daha da somutlanmasının gerekliliği.
- 6.Parti örgütlerinin yöneticilik düzeylerinin düşüklüğü
tesbitinden kalkarak gerekli önlemlerin alınması.
- 7.Denetim mekanizmasının aşağıdan yukarıya yukarıdan aşağıya ger-
çekçi biçimde işletilmesi.
- 8.Avrupa koşullarında dahi ilişkileri kopuk üyelerin bulunmasının
nedenlerinin araştırılıp önlem alınması.
- 9.Gelişme yönünde zayıflıklar gösteren partililerin varlığı, durum
larının gözden geçirilmesi.
- 10.Parti normları konusunda titizlik gösterilmesinin zorunluluğu.
- 11.Dayanışma çalışmalarının yeniden etkin olarak örgütlenmesi.
- 12.Kadro değerlendirmelerinde gerçekçi tutum alınması, yeteneğe,
beceri ve deneye göre iş verilmesi.
- 13.Parti- Yığın örgütü ilişkilerinin netleştirilmesi, yığın örgütün
deki parti birimlerinin çalışma biçim ve yöntemlerinin netleştiril-
mesi.
- 14.Yeni kadroların kazanılmasına yönelik (özellikle ikinci nesilden)
çabaların artırılması.
- 15.Avrupaya yönelik yayın politikasının yeniden gözden geçirilmesi
- 16.İdealizasyon sorunu,
- 17.Güvenden ne anlaşılmalı,
- 18.Özel yaşam sorunu,
- 19.Konsprasyon ve yatay ilişkiler sorunu.

TEZLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİM

1-Partimiz bölesine içeriği zengin olan.bir programla üyelerimiz sempatizanlarımızın önündeki tikanıklığı açarak büyük bir boşluk bulunmaktadır.Partimiz ulusal konferans tezlerini tartışmaya açarak tabiki önlemini almıştır.Bu konuda güvenim sonsusdur.ama bence toplu halde tezleri tartışmaları .Birbirlerini tanımaları dahası yoldaşı tanımaları güvenlik açısından tehlikelidir.Daha değişik kullanılırdı.birimlerde tartışılabilinirdi

2-ATATÜRKÜN vasiyetine uygun biçimde Türk Tarih ve Dil kurumları düzenlenmeli.Yerine ATATÜRKÜN başlattığı türk tarih vedil kurumları desteklenmeli vegeliştirilmeli dense idi daha iyi olurdu.

3-BATI AVRUPADAKİ KÜRTLER BÖLÜMÜNDE.tesbit çok güzel ama nasıl bir çalışma yapılabilinir bu bölüm genişletilirse olur.

Batı avrupadaki politik faaliyetimiz tezlerinin* dağıtımı..Holan konferansı ile aynı günlerde yapılması eski hatalarımızın devamı ibarettir.Bence işçi konferansından bir veya iki ay önce den de ve tartışması yapılabilinirdi.Parti ve yığın örgütünün çalışmaları böyle bir birine karıştırılmamalı.Bu güne kadar partimizin yayı yığın örgütü üyeleri tarafından yapıldı.Bizim dışımızdaki bize kişi veya örgütler tarafından H.T.İ.B. T.K.P.nin alt örgütü den bize karşı propaganda yapımlarına fırsat verdik.Bundan böyle bu giderilmesiiçin Partimiz bu konuyu dikkate alarak bir çözüm bul parti yayınıni dağıtacak yoldaşlar bulunmalı bu konuyu partimiz ele almalı

4-Şu andaki işçi göçü bizim dışımızda gelişen bir olgu olmasının ileri demokratik devrimden sonra biz işçi göçünü savunacakmıy. yer verilse idi bence yararlı olurdu.

Bu zorlu ve onurlu kavgada tüm yoldaşlara başarılar dilerim

ALİ OKUR-DENHAAG

T.K.P.em yep yeni kararlar alır
Arının verdiği ballara benzer

Ulusal Konferans tezlerimizi özenle okudum ve ayrıca da toplu halde bölüm bölüm tartışarak eğitimini yaptık.

Ulusal konferans yaklaşık yitbaşmdan beri toplanacağı yayın organlarımızda sık sık yazılmaktaydı. Tezler gelinceye kadar bölgesine geniş çaplı olacağını düşünmüyordum. Plenum gibi ~~merkez~~ MK. yada biraz daha geniş bir şekilde düşünüyordum. Bölgesine yaratıcılıkla yığınlara inme, Çok daha geniş çevreyi politika alanına çekebilme, Holding ve burjuva partilerinin oy ve kendilerini bestleyen kesimlerinin "alternatifsizlik" eğitici etkilerini bozma gibi daha bir çok açıdan günümüz koşullarına göre uygulanabilir bir programdır.

Ulusal konferans programımız, parti programımızdan liberal bir program oldu. Bu için çok daha geniş bir ulusal sınıp ve katmanlarımızın katılımında sağlayabilecek bir program.

Bir partili olarak bu programı yukarıda belirttiğim gibi okurken satır satır tek cümlesine kadar eleştirerek okuduğumda çıkardığım sonuç Ülkemizin bu günkü diktatörlük koşullarında ulusal ve demokratik güçleri çekebilecek bir program olarak görebildim.

Yalnız bu ulusal demokratik programımıza dışarıdaki "sol" güçlerden alabileceğine saldırılar olabilecektir. Çokları 12-Eylül öncesi söylediklerini bize tekrar edeceklerdir.

Hemde o zamanki çalışma koşullarının varısını bile bulamadıklarını bile bile bizi eleştireceklerdir, Gerçekçi yapılabılır karşılığını getirmeden bile yoksun olduklarını bile bile programımızı karalamaya çalışacaklar çok olacaktır.

Bu ulusal demokratik çıkış yolunu gösteren programı militanca her alanda politik birleştiricilik temelinde bir partili olarak savunuyorum.

Benden bu programın eleştirisi haklı olarak beklenmesi doğaldır, ancak bu programın karşısına parti programını Yüzüncü yıl tezlerini koyarak ulusal konferans programını eleştirebiliriz, yalnız ülkemizin koşulları sol güçlerin dağılıklığı partimizin maddi gücünün yetersizliği öncelikle, ulusal konferans tezlerini mücadelede öne alır.

Tezler konusunda düşünüp yazabildiklerimi bu kadar ancak ayrıca acaam gereken konu, madde, varsa istendiğinde açmaya çalışırım. Başarı dilekleriyle.

(Naci OKUR - p-Adı)

[Signature]

1-9-1986 -

ÇALIŞMALARIM VE BAZI KONULAR HAKKINDA RAPOR

GÜNDEM-

1. Haçrlem Halkesinin son durumu
2. Gençlik çalışması
3. Sendikalarla görüşme
4. Partide gözlemim
5. Ailevi durumum
6. Ekonomik durum.

1. Haçrleme ilk geldiğinde 2. Nisan günü Halkesinin açığına geçtim.

Hiç bir kitlesel etkinliği olmayan iki kişinin kurdugu bir spor kulübü durumunda, Haçrlem belediyesinin verdiği süpsidi (parasal yardım) ile çeşitli eşyalarla topladıkları bir kaç Türkiyeli gençle, Hollanda Türk Spor Federasyonunda top oynayan bir kuruluş.

Kitlesel etkinliği olmayan dedim çünkü halk evi yöneticileri solculuk adına kahve kul ve Türkiyelilerin yoğun olduğu yerlerde yaptıkları anti-komünizm propagandası halkın en duyarlı tarafı, ayrıca dinsizlik çağrıları, camilere hakaretler, alevileri küçümseme, Çok bilindik taşlamalar, gibi bir çok önemli konuda, Halkesini halka hedef durumuna sokmuşlar.

Sürekli gelip giden ve Ocakında bulunduğum üç ay içerisinde en kalabalık günü dokuz kişiyi aşmayan hep aynı kişiler kendi aralarında yarı sahte (aşağıda okunur) yöneticiler, biranın, köfte ve meşrubatların çok cüzi bir parayla satıldığı için Halk evine geldikleri belli oluyordu.

Halkesini her çıktığım günü gece saat 01-02'lere kadar herkes serhoş oluyor ve her defasında da bir spor munakaşası ile kapanıyordu Halk evi.

Girdiğim ikinci haftası çeşitli gazete kupürlerinden bir duvar panosu yaptım. Yarı çıplak kadın resimleri, görsi, vize, bedelli askerlik, Gönderilen dövizleri Türkiyede nasıl harcandığı gibi konuların kabaca yarı espiri gibi panoya yapıştırdım ve iyi ilgi gördü.

Halkesi başkanına sık sık günderi çekebilmek için bir şeyler yapmamız gerektiğini, söyledim. Bir gün benden çok yönlü bir program istedi başkan Muntaz.

Önce kışkırtıcı çekindim. Çünkü Türkiyede fabrikalarda yıllarca çalışmış ve doğru dürüst okuma yazması olmayan biri olarak beni herkese tanıtıyordu.

Öğleğinde tabiki onun bildiği gibide değil, Her şeyi göre alıp bir program yazıp verdim. Programda, tavla turnuvası, pinpon turnuvası, anneler günü dolayısıyla bir kadınlar gecesi, gençlik kampı, Gençlerle açık oturumlar vs. inceden inceye yazdım verdim.

Başkan Muntaz yedi kişilik yönetim kurulundan bu yazdığım programı hepsinde onaylatarak çıktı.

Programların uygulanma tarihlerinin sekreter Bekirden gitmesi için bekirin evine giderek takvimi saptamaya çekmeye çalıştım. Yalnız bekir bu alınan kararlara her ne kadar imza koysada sporu öldürdüğü için karşı olduğunu söyledi ve beni Nihat karahan'a teslim ederek halkesine sokmamakla tehdit etti, Sonunda ben başta bekir olmak üzere gardımcı olduğumu söyleyerek ikna edip anlaştık.

Son bir masaları (skideam) olaylı geçince başkan Muntaz sahada bir ması kayıp etsek masada kararırız HTİB, bize kararırır dedi.

Federesiyondan da haksız oldukları bildirirke Muntaz önce HTİB'in görevlisi İbrahime çağırdı, sonra bana sen buraya neden geldin yoksa burada HTİB'ni karacakşın, HTİB sana çok önem veriyor gibi sözler sarf etmeye başladı.

Yanıldığına ikna etmemle sonradan evime gelerek mumtar özür diledi
alkollü olduğunu, benim gibilerine çok ihtiyacı olduğunu söyledi.

Halk evine girdiğinden beri ilişkilerini gizlice geliştirdiğim üç genç yürüt-
me kurulu üyesinin her türlü püvenlerini aldığını inancındayım.

Bu arkadaşlar, Mustafa, Veli, Şinasi - ile gizli yaptığım toplantıda bekiri
yanımıza çekmeye çalışarak yeni bir yönetim kurulu oluşturmaya kararlaşır-
dık. Giderek tüzüğü değiştirip ilerde tanıyacağımız dürüst kişilerle yönetime
canlılık getirip. Adıyla bile halkevinin faaliyetini lekeleyen Bekiri yönetiminden
o zaman çıkarmayı da gizlice kararmız altına alarak sözleştik.

Anlaşmamız gereği bekirle ben görüştüm, Arkadaşlar seni başkan olarak
görmek istediğini sanıyorum dedim ve Yönetim Kurulu seçimiyle Mum-
tarı düşürmeyi kabul ettirdim. Diğer bir yönetim kurulu üyesi olan
Asım'da kendisi gizlice ikna edeceğine söz verdi bekir.

İlk toplantıda kendi aralarında yaptıkları başkanlık seçiminde Mumtar
düştü. Yenilgiyi kabul etmeyerek toplantıyı terk edip gitti.

Ertesi günü Bekir dahil beş yeni yönetim kurulu üyeleri Halkevinin
bütün kilitlerini değiştirerek bütün evraklara el koydular.

Eski başkan mumtarın Hollandalı bayan arkadaşı (Annamariea) ille mumtarın
dışında Halkewi yönetim kurulunda yıllardan beri kimşenin yasal yönetici olmadığı
ortaya çıktı (bunu buranın ticaret odalarından öğenildi).

Bu olayı öğrenen eski sekreter bekir dahil yeni yönetim kurulu üyelerinin 3-2-1.
yıllardır yalnız mumtarın şifeyen görev verdiğini yıllardır atlatıldıklarını anlayarak
bir birlerine dahada bağlanmalarına neden oldu.

Mumtar kendine karşı olantının zaten eskiden de yasal olmadıklarını bilineine
dayanarak Halk evi işiği edildi gerekçesiyle mahkemeye verdi hepsinide.

Bekir tarafındaki beş kişilik yönetim kurulundan Halkewi'nin tüzüğünü alarak tüzü-
gün ilgili maddesine uydurarak başkan mumtarın ağızından halkewi yönetim yürüt-
me kurulunu toplantıda çağrı şeklinde bir pusula yazdım.

Bu pusulaya yine tüzüğün ilgili maddesi gereğince, Yönetim kurulunun kendi
arasında yeniden görev bölümü diye de bir gündem maddesi yazdım.

Hemen ilavefen bir toplantı tutanağı ve görüşülecek gündem maddesini görü-
şüp oy çokluğu ile Mumtarı başkanlıktan indirip yerine Bekiri başkan, yukarıda
sözünü ettiğim ilişkilerini geliştirdiğim arkadaşlardan, Mustafayı sekreter, veliyi
Sayman Şinasiyi başkan yardımcılığı, Maşlı Asım'da Y.K.U.'si seçilmiş gibi
toplantı tutanağına geçirdim.

Toplantıya annamarie katılmamış gibi göstermişim. Bu çağrı ve toplantı
tutanaklarını bekire vererek Hollandaca'ya çevirtirip, Mumtar hariç tüm arkadaş-
ların imzalamasını sağladık. Tutanakların altına Mumtar yüksel'in demokratik
şekilde tüzük gereği yapılan görev bölüşümüne tepki olarak imzalamadığını yazdım.

Bu tutanakları çoğaltarak Belediye'ye, Ticaret odalarına, Postahaneye, HAK'a
hesapları bulunan banka şubesine onaylatılmayı başardık.

Şimdiye kadar halk evinin iki mahkemesi geçti "üçüncü" ve son olduğunu söyle-
dikleri mahkeme. 10. Eylül 1986 çarşamba günü olacaktır. Mahkememizin tutumunu
her iki tarafında ortak çalışması yönünde, Bekir tarafında kabul ediyor yalnız
Mumtar ve anna marie birlikte çalışmayı istememektedirler.

Zaten bekir'lerde Mahkemeye karşı usul olarak birlikte çalışmayı isterler.

Bu durumlardan sonra ve hala mumtarla samimiyim, Kitap alıp veriyoruz
ben ona karşı tarafsız görünümümü yitirmedim ve Halkewinin ciddi gerçekçi
faaliyetinden yana olduğunu yönetimde kim olursa olsun benim için önemli
olduğunu mumtara sürekli vurgulamaktayım.

Bekirin yanında bulunan arkadaşların her sözünde beni desteklemeleri ise bekirin fazla dikkatini çektiğini görüyorum. Sanıyorum yalnız kariyerist tutumlarından olacak bana karşı olduğu ön garı değil her halinden belli oluyor. Elinden geldiğince de güven vermeye ilişkilerini bekire geliştirmeye çalışmaktayım.

Mahkeme sonucundan sonra Bekirin başkanlığında onun adından dolayı halkesinin faaliyetleri bir süre daha sınırlı kalacağına benzenmektedir. Çünkü hâzretinde Bekirin olay çıkarmadı Türk ve hollanda kahveleri çok az kalmış, Kadınlar da ağıri zaafı var - zaten lakabı Çanur bekir Hâzretinde.

Şimdi yeni hazırladığımız 986-987 dönemi çalışma raporu 20 Eylül günü "ekremli" bir gece toplantısı ile kabul yapmak ki Bu geceyi Göçmen işçi sorunları gecesine dönüştürmeye çalışacağım.

İler hâzretinin belli bir günü kadınlar günü, film günü, Dil kursları, gençlik çalışmaları, müzik, folklor, Tiyatro diye uzayıp gidiyor.

Haarlem Halkesi ile ilgili bu güne kadar olan gelişmeleri bu şekilde ancak özetleyebildim. Biraz karışık biraz da yaptıklarım yanlışlarla dolu olarak görülebilir. Yalnız Haarleme pekeli şu anda altı aya yakın zaman oluyor ve bizim yoldaş ve arkadaşlarımızdan, Haarlemin yapısı, yapacağım işler vs. konularında Hala somut bir bilgi alınmış değilim.

ve bundan dolayı ilkem olmamasına rağmen görüldüğü bilindiği gibi kendi bildiğime hareket ettim.

Onun içinde bu konuyu baştan sona belki "gereksizde" olsa uzun uzun işleme ihtiyacı ve sorumluluğunu kendimde hissettim. Yeni gelişmeleri bildirmek üzere...

2. GENÇLİK ÇALIŞMASI.

Haarlem Halkesi Olgusunun dışında Halkesiyle alakası olmayan gençlerle özel bir gençlik çalışması yapmaktayım. Burada genç kuşak sayısal potansiyel bakımından oldukça kabarıp güçlü.

Çalışma yaptığımız gençlerin sayıları oldukça düşük 5-kişi ile yedi kişi arasında düşüyor yükseliyor. Bunlar A-politik gençler, şimdiye kadar Futbolun dışında hiç bir faaliyette bulunmamışlar. Aile baskısı alabildiğine fazla ve çalışan gençler. Daha fazla gençleri kapsayabilmek için önceden tanımadıkları için beni Saminîyet kurmakta zorluk çekiyorum.

Onlardan biriyim gibi görünmeye çalışmamaya rağmen bana amca diye hitap etmeleri ilişkilerimi geliştirmeyi zorlaştırıyor.

Kadın kız arkadaşlığı, disko deneyiminin de olmadığından ortak yön bulmak da zorlaşıyor. Birlikte saptadığımız bir kaç temel sorunun sürekli tekrardan başka hiç bir şey yapmıyoruz. Kendilerine güvenmelerini birlikte her türlü sorunların aşılabileceğini ciltlice sayımızın çoğaltacağını örnek olarak somut bir tavla turnuvasına başlarız gerektiğini, Satranç öğretebileceğini tekrarlayıp duruyorum.

Sonuç olarak alabildiğince gençlerle ilişkilerini geliştirip Halkesi içinde çekerek bir gençlik komitesi oluşturma çabasımdayım.

Yalnız görüldüğü gibi burada bizim sempatiyan gençlerden bir kişiye ihtiyaç var olduğu ortadadır. gelişmeleri ileride tekrar yazacağım.

3- SENDİKALARLA DURUM

Buradaki tüm sendikaların yönetimlerini Hristiyan demokratlar paylaşıyorlar Buna karşılık işçi ve Komünist partililerde sendikalar gençlik örgütü adı altında, Direk sendikalara bağlı bütün liderleri sendikalar tarafından karşılanan bir örgüt kuruyorlar. 18-32 yaşları arasında çalışan her genç bu örgütünde üyesi oluyor. Görünüşde bağımsız, tutkulu ve Demokratik bir çalışmaları var.

Bu sendikal gençlik örgütünden (HAC - görevlisi Türkçe bilen Hermann vasıtasıyla) randevi aldım. (HAC, Türkçesi HAK Yabancıların "öz örgütlerini" düzenleri ve yardımı kuruluşu olarak biligorum bir Hollanda kuruluşudur.)

Sendikalar gençlik örgütü sorunlarının önce bir sendikaya üye olmak ve sonra da bütün hâllerindeki sendikalar sekreterliğinden görüşümü için bir randevi alacaklarını söylediler. Bu toplantılarındaki davetleri üzerine bir hafta sonra birlikte yemek yedik.

Yemekde gençlerin yöneticileri benim dilinden Hollandaca buradaki sendika sekreterliğine bir mektup yazmışlardı Türkçesini okuttukları randevi ve tanışmak istiyen bu mektup. Altını imzalayıp üstünde bulunan adrese postalandı.

Sindilik buradaki sendika gençlik örgütüyle ilişkilerini sürdürmekte olduğunu gördüğümüz mektupdan da sindilik sonuç gelmedi.

Bu konuda olarak her türlü gelişmeleri sonraki raporlarımda ve sırda olarakleteceğim.

4 - PARTİDE GÖZLEMİM

Bu raporu yazmaya başladığım sıralarda, HOLLANDA PARTİ ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİN RAPORU Aldığım öğrenerek sevindim.

Raporun yazımını yarıda bırakarak, davetli olduğum Leiden'deki parti toplantısına katılmaya gittim. Bu konuyu sınav olarak yazmak için denk düşen bir olay oldu.

Toplantıda görebildiğim kadarıyla büyük çoğunluk ülkede benim gibi elinde olmayan nedenlerle sığınmış yoldaşlar vardı.

32. Yoldaşımız iki gün boyunca ulusal Konferans tezlerimizin tartışılmasında gayet rahat ve demokratik bir şekilde. 78. defa söz alarak eleştirdi, görüş getirdi. ve iki kişiden çok ses geldi. üç yoldaşımızda, buradan önce geldiği Yunanistan biriminden yakındılar ve aralarında üstü kapalı benim ailevi kişisel sorunumu kullanmak isteyen oldu.

Öncelikle Yunanistan'dan gelen arkadaşların durumlarına değinmeye çalışacağım, aslında çok az bir şekilde yeni geldiğim zaman raporda değinmişim, her şey biliniyor sanarak çok caba özet şeklinde yazmışım. Şimdi gerek görüyorum yazmayı.

Ben Yunanistana 20-Mayıs.1984-tarihinde çıktım, Yani burda gördüğüm tanıdığım O ülkeden gelenler Ahmet Gök (toplantıda yoktu) ve Hakan (Yunanistanda Hasan bilinir) yalnızca benden önce oraya gelmişlerdir.

Diğer arkadaşlar (onlara yoldaş diyemiyordum) hepsi benden çok sonra oraya geldiler.

Ben gitliğimde Hasan örgütten yeni ayrılmıştı. Zaten orada partili olduğunda hiç sanmıyordum Yunanistanda örgütlenme yapımız (İSO-Kollektifi) olarakdır, bu kollektif içerisinde Örneğin 30-35. insan yer alıyorsa bunların içerisinde sadece on-onbeş insan ancak partili yoldaşımızdır.

Bunlar içerisinde izkenceden ülkede partiye büyük yaralar aldırmasıda var, Türkiye se aramda diye bir sorunu olmadan kaçıp gelenleri de var.

Yine de hepişine orada ayırım gözetmeksizin üstlerinde tıfızlıkla duruluyor iyi davranılıyor. Örneğin Yunanistanda Konsolusluğa müracaat ederek geriye Türkiyeye giden insan bile oldu. Ya bu şahıs partili olsa ne olacaktı?

Hakanın, buradaki parti toplantısındaki parti adı Hasan. Yunanistana çıkar çıkmazda bütün her yere ismini HASAN olarak geçirtmiş. Orada 18-Türkiyeli örgüt bir çatı altında kamda kalıyor ve tüm örgüt mensupları sağ-sol. A-politik bizim HAKANI Hasan olarak tanınmakta. Burada HASANI, Hakan görünce bende şaşırdım.

Örgütlü olup olmadığını orada bilmiyordum ama sadece bu hata bile yetendi onun atılmasına. Tabiki atılmasının sebebi de gene bu değil.

Hasan arkadaş geldiğinde kendini yüksek rütbeli pilot olarak tanıtmıştır tıgır örgüt mensuplarına da Yüzbaşı rütbeli komutan olarak tanışmış ve halada onu bize soran komutan nerde, komutan ne oldu diye soruyor başkaları.

Mustafa süphü 100. yıl tezleri geldiği zaman, Hasan bu tezleri eline alarak bireysel olarak diğer örgütlerin birleşiminde önüne gelenlere tartışmaya başlamıştır. Bütün uyarılara rağmen bunda Hasan gizliden yazmaya ve diğer başka örgüt mensuplarıyla işi kavgaya sürtüşmeye kadar da götürmüştür.

İyi güzel şey örgütün programına sahip çıkıyor ama. Gelen tüm yazınlardan bir her örgüte dağıtıyoruz üstelik de tüm yazınları ücretsiz dağıtıp parasını kolektif olarak bir ödüyüz örgüte. Ama biz herkesin yazınlarını ücretli alıyoruz. Çıkan her yazınımızı okuyan diğer örgüt insanlar kapılarımıza takilani gelip bizimle ve bu konuyla ilgili aydınlatma ve propaganda komitelerimizle tartışıyor.

Yalnız bu da değil Hakan arkadaşımızın suçu, Hakan Çok hovardadır hemde bütün uyarılara rağmen üstelikde oradaki kardeş partinin benç kız ve kadın komantalarına musallat olur. Etili kadınlara kapılarını açar. Bundan sonrada YKP. tarafından bize uyarı gelir. Ayrıca çevredeki yunanlı halk tarafından şikayetler de çoğalır.

Tekrar uyarılara aldırmayan Hakan örgütten çekilerek uzaklaştırılmıştır. Buraya gelirken elinden alınan kadın kız adreslerinin sayısını şimdi ondan sorulsa söyleyebilirdi.

Konuyu uzatmadan buradaki diğer yunanistandan gelenlerin durumuna değinmeye çalışacağım. Giden yıla kadar yunanistanda çok iyiydik.

Birlikdeğünümüze, disiplinimize pıbdı etmeyen örgüt yoktu, herkes de faktir ederdi. Yalnız izmir bölgesinden gelen Mustafa ertan (şimdi belçikada) ile hüsnü henüz orada bir izmirtiler gurubu ayırmaya başladılar.

Mustafa ertan daha kinseği doğru dürüst tanımadan, oranın çalışma şeklini bile öğrenmeden "ben izmirden bir iki pürup ismi vereceğim onlarla ilişki kurultun" dedi ve ayrıca "Artık ülkede polis kovalamasından kurtulduk serbest çalışmalıyız" dedi.

Burada katı kuralllar var bunları kurmalıyız deyip ortadan kayıp oldu gitti ve bir gün sonra geldiğinde yaptığına yanlış olduğunu söyleyene, Karından çocuğundan ayrıldım morallim bozuk beni serbest bırakın dedi.

Oranın mülteci yasaları polis'den yazılı kağıt almadan bulundugun şehrin işima çıkmak çok rizikolu bir olay. Daha sonra da onunla konuşan normal görevli arkadaş, ülkede onun kariyeri benden düşükdü diye kampanya başlattı.

Orada türkiyeden tanıdığı, Yılmaz dericioğlu'nu, Ali Bayzalı, Sabri Çobanı, Turgay Turgay (şimdi belçikada) metini (Almanyada) Pasifizme örgüt-suzluğe doğru çekmeye çalıştı. Metin bir KNE'li kızla aynı evde nikahsız yaşamaya başladı. Ayrıca da dışarıda yaşadığı kızıdan habersiz başka KNE'li kızlada uçup konuyordu.

Turgay, Aktif komünist bir kızın ailesini ikna ederek evleneceğiz diye kızla dost tuttu, Ali Bayzalı, Bulduğu bir Fransız turist kadınl bir otelde yaşarken 15-ve 16- yaşlarında da iki KNE'li kızla pernuşeye başladı.

Erdiç, YKP'nin bir bölge sorumlusu üniversite öğrencisi bir kıza musallat oldu ki erdiç'in yüzünden öylesin aktif bir kıza görevden almak zorunda kaldı kardeş parti.

Bu arkadaşlarımız önce uyarılara rağmen Enternasyenal çalışmalarımızın temelinde durmakla kalmayıp kolektif toplantılarımıza katılmamaya başladılar.

Yunanistanın bir özelliğide, orada yatacak ve yemek yardımından başka hiç bir şey verilmiyor mültecilere. O ülkede telefon, mektup, sigara vs- harçlığını da herkes kendisi çalışarak kazanmak zorundadır.

Yalnızca bizim örgütümüzde kardeş partinin de yardımıyla "örgütlü" olarak iş bulur çalışırdık. Onun içinde işlerin en hafifi ve çok paralısi bizim.

Ben 4. şehiri içine alan bir bölgede iş olanağı yaratma komitesinde o bölgenin sorumlusu idim. Bu ülkeden buraya gelen bu arkadaşlarımız. Yunanistanda ilk defa kendi karnajlarını yeme sahibi orada olma şansını orada tattılar.

Çalışmak zor gelen bu çok bilmiş geçinen öğrenci bizzat arkadaşları-
mız "Bizim her türlü ihtiyacımızı örgüt karşılasın" dediler orada.

Örgütten uzak bileti isteyenler var aralarında bunların.

Oradaki örgütün temin ettiği işi kendi kımrizle işsiz arkadaş varken bize
söylemeden Tışp'ın adanmalarına, Ali baygalla - Sahri çoban devrederek, bizi
bu partiyle sürtüşmeye sokmak istediler.

Bundan dolayı Ali baygalla Sahri çoban, düşümleri için örgütten uzaklaş-
tırıldı. Dahası başka nedenleri de var ben karışık duruma sokmak istemiyordum.
İşte tamda burada Mustafa ile Yılmaz Lenkileri tek başlarına örgüt yerine
koyup bunlara gizliden kanat germeye çalıştılar. Bu örgütlenişimiz daha
Entell' insanların aklarıyla dörtler kişi olsa bile parivien kararlarını kendi birim-
lerine bile indirebilecek yetenekten keskinlikle yaklaşıyor bu zualılar.

Ben İstanbul bölgesindenim ve Türkiye'den bu şahısları karşılamadım tanıyıyorum
ama isterlerse onların tüm yaşamlarını yazayım, Gençlik örgütü içinde şimdiye
kadar nasıl bir çalışma yapıyorlar en illağal yontayla burada yazayım.

Hepsinde tek tek kendilerinden öğrendim. Yani belgesine hikaye gibi anlat-
masını seven zayıf kişiler bunlar.

Ben buradaki Mehmet belgenin tüm kişiliğini bile, bu şahıslardan orada öğ-
rendim. Nitekim Hollanda'da gelişimin ikinci günü akşamda Mehmet Belgen de
kalmak bana nasip oldu.

Mehmet Partinin Hollanda yöre komitesinin Buradaki Türkiyeli göçmen işçi-
lerin kökenini, yapısını, psikolojisinin inceleyen yaklaşık iki yüz sayfa (emin değilim)
kadar bir teksir kitap elime tutuştu.

Beni partiyemi daha burada ikinci gününde örgütlüyor, yoksa bana partili
olduğumuzu konittanmaya çalışıyordu doğrusu bir anlam veremedim.

İşte o zaman Mehmet belgenin de bunlardan farksız olduğunu o zaman anladım

Şu sıra almanyadan buraya yunan pasaportuyla gelen Mehmedin misafiri
Kemal Gözütok isimli şahısa (şair olarak geçer) Tarih direnişinde kaç kişi
vurduğunu silahları nereden aldığını nereye verdiğini birileri sorsa afferin almak
için kuzu kuzu anlatır samiyorum.

Sedat SARULMIŞ'a gelince, Sedat Yunanistana geldiğinde Sivas il sekreteri
olduğunu çok açık söyledi. Cezaevinden çıktıktan sonra da İstanbul-Ankara arası
yayın taşıma işini almış. Bir gün kafası eser yayınlar denize sedat yunanis-
tana gelir gelmezde. Benim gibi içerden çıkan birine nasıl bu görev verilir der.

Arkadaş sana zorla görev veren olduğunu, kendi isteğiyle görevi aldım.
şimdide korktum kaçtım, Der.

Gelmeden extendim, Karım hanile örgüt getirsin der. Kacak olduğum için resmi
nikahında yok der. Sedata sen ülkede kimseye haber bile vermeden örgütün de
paralarını (mark - dolar) alarak buraya kaçmışsın bu örgüt suçudur denir.

Sedat burada kimse beni suçlayamaz ben sıkıştım korkup kaçtım ve karımı
da örgütün getirmesi istem der.

iki yıldır burada olanlar var onların işinin gelmesi için çalışıyoruz önce
bu arkadaşlarımızı düşünmek (Ferhatla - benim için denildi) lazımı dendiğinde
ben kendimi bilirini deşip sonunda da meseleleri sen - bene getiriyor bundan
atıldığını biliyorum Sedat sarulmuş.

Oradaki disiplinin bozulması orada örgütten belli süre için uzaklaştırılan
ve atılan insanlara burada görev verilmesinin etkiside oldu.

Bu şahıslar orada duyuldu burda görev alantarı ve tuturdular bir
örgütün bir yerinde kural başka bir yerinde başka işliyor demeye.
Evvel kural fakedir ama bunlar bu doğru tarzı pasifizme düşe-
cekleri zaman malzeme yapmaya kalkıştılar. Habuki sorabilecekleri
herkesin öğreneceği yerler vardı. Onu kullanmalarında kural çiğnemek oldu.

Kızla uzatmak istiyorum çok kısaca bunların durumu bu ve burada da görüldüğü gibi, Keskinlik yaparak pasifizme düşmeye doğru gitmeleri üzücü.

Her büyümesi döneminde küçük burjuva karakteri olan gençler gel arka daşıları çıkacaklar ve sinavda da eritip çok olup olmadıklarıdır. Başlıklarının disiplini özel yaşamı yokki sınıf partisinin disiplinine uyabildikleri.

H. Karadağ son olarak çıktıda ne oldu ki, Daha gelir gelmez gördüğüm Hadrem semtinde Nannik isimli bir yurtseverin Karşıyla birlikte 3. yılın biriktirildiği 15. küşür bin güleni H. Karadağ örgüt yardımıyla bulmuş.

H. Karadağ eridi ama bu işi vatanseverin fikrini elemanı olarak bulabilsem kendi ellerimle emi öldürürüm diğer işi nannik.

Nannikin Karşıyla o para yüzünden aralarının düzelmesi için bundaki Dev-Yol gençleri Türkiye'yi kızılbaş makbuzunu basıp onlarla insanlardan para topluyorlar.

Bizim Yunanistan'dan gelen arka daşıların parti toplantısında tek taraflı geldikleri birimi ulu ortaya kofüleyip denizce yakınımlarından biraz canını sıkıdıklarından böyle bu gündem maddesini biraz geniş tuttum.

Yinede anlatılmayan aytması gereken genel özel gelir elarsı istendiğinde elimden geldiğince aytmaya çalışırım.

5. AİLEVİ DURUMUM

Çocuklarının durumu ciddi olarak perişan onlara yardımcı olabilecek yakın akrabaları arasında yok. İki yıldan beri örgütümüzün de tavsiyesi ile yasal yollardan yanına alabilme olanaklarını tamamen ortadan kalkmış durumdadır.

Çocukların sürekli hastalığı ve ekonomik sıkıntılar eşini de bunalmış sokmuş durumdadır. Şimdiye kadar yurtdışında bütün ihtiyaçlarını sınırlayarak elime geçen paraları onlara gönderdiğimle ve telefonla Türkiye'de onlara borç para bulduğumla geçimlerini sürdürdüler.

Şimdi para bulma ve gönderme işinde son sınıra geldiğim için ben de zaman zaman bunalmışlara girmekteyim.

Örgütümüzün parti kanallarıyla eşimin çocuklarının Türkiye'den getirilmesini istiyorum. Eğer getirileceği görüleniyse ayrıca bundanda haberime olmalı ki ben de onlar için ümit olmaktan çıkayım. Tabi benim için çok çok zor olacak.

Parti içinde benim ailevi durumumu bilenler sanıyorum çok var ve partimizde bilge benim tanıdığım tanımadığım hiç bir kimse partimizde benim ailevi durumumu kendi amaç ve düşünceleri doğrultusunda hiç bir zaman kullanamaz buna musade etmem.

Yalnızca benim özel sorunu partinin ilgili kademelerini ve beni ilgilendirir.

Bu açıklamayı Leideindeki parti toplantımızda benim sorunumu kast ederek ortaya konuşmaları gördüğüm için zorunlu olarak yazıyorum.

Ailemin ve çocuklarının parti kanallarıyla getirilmesini istiyorum.

6. EKONOMİK DURUMUM.

Buradan aldığımız para zaten ancak bize gettiği için yukarıda bahsettiğim nedenlerden dolayı ülkeye para gönderdiğim için iki aydır partiye yardım ve Aidat parasını borçlanmaktayım. İleriki aylarda borçlarımı ödeyeceğim.

Başarı dileklerine Yoldaşça selamlar.

(SERKAN)

S. Kozan

YUNANİSTAN BİRİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİM

Konunun önemi üzerinde durmayı gerekli görmüyorum. Ancak özü ile sözü bir olan bir politikanın, teorisi ile pratiği çakışan bir politikanın gereklerine, Yunanistan biriminde uyulmadığı kanaatinde olduğumu belirtmek istiyorum. Tam da 5. Kongrenin yenilikçi niteliğinden ve SBKP 27. Kongresinin sekterliğe darbeler vuran devrimci ruhundan söz ederken, Yunanistan örneği hiç de hoş olmayan negatif puanlar katıyor hareketimize. Önce, birimdeki teorik yetersizliklere değinmek istiyorum. Kendi içinde tartışmaya tahammülsüzlük, sol hareketin genel hastalığı olarak bilinen bir şeydir. Ama bu, bizim artık aşmamız gereken bir olgudur. Elbette atılmak kolay olmayacaktır; ve Yunanistan da karşılaştığımız olayları bir anlamda eski alışkanlıkların atılamaması olarak değerlendiriyorum. Orada bazen, bir kaç arkadaşla felsefe konularını tartışmamız dahi garip senindi, gerezelikle suçlanırdık. Yanısıra, kendi yayınlarımızdaki bazı yanlış yaklaşımların, örneklemelerin yanlışlığının ve nüans hatalarının ortaya konması ve eleştirilmesi de garip karşılanırdı. Bu konuda bir kaç örnek vermek istiyorum; Türkiye Postasında Kutlu Yıldas'ı öven ama aslına bakarsanız hiç de politik işlevi olmayan bir siirin yayımlanması üzerine, bir kaç kişinin bu siiri eleştirmeleri sorun yapıldı. Ama bu siir Türkiye postasında daha sonra iki kez eleştirildi ve eleştiriler, oradaki arkadaşların yaptıklarıdan çok daha acımasızdı. Baska bir örnek; sol yayınlarından bir sovyet yazarın akademik tezi dan Sosyoloji ve Toplum adlı kitabı bir arkadaşla tartıştıyorduk. Sorumlu arkadaşlar öyle bir konum aldılar ki, bir doktoranın tezinin nüans noktalarını tartışmış olmamız anti-sosyetizm olarak değerlendirildi. Yalnızca tezi hazırlayanın Sovyet yurttaş olmasıydı neden. Dahası bu arkadaşlar, sosyoloji tartışmak için boyumuzun yetmeyeceğini ni hatta sosyoloji biliminin bizim için gereksiz olduğunu bile söylediler. Tabi ki bu tartışmalar, günlük politika düzeyine ve görebildiğimiz kendi hatalarımıza yöneldikçe işler daha da karışıyordu. Ortaya, partinin politikasına bağlı olanlar ve olmayanlar gibi bir imajın çıkması, sanki yöneticilerin işine geliyormuş gibi bir davranış içine giriyorlardı. Politikamızın hattını baska görüşlere karşı savunmakla, kendi içimizde yapıcı bir eleştiriye tabi tutmak birbirine karıştırılıyordu, yapıcılık yalnızca bir biçim sorununa indirgenmekle kalınıyor, kadrolar tehlikeli, içinden konuşan bir suskunluğa itiliyordu. Eleştiriye tahammülsüzlük geneldi. Sol Birlik içindeki kişilerin eleştirilerine yanıt verilemediği gibi, yöneticilerin inisiyatifini kınar savıyla kadroların yanıt vermeleri de engelleniyordu, sözleri kesiliyordu. Bu tür normların ancak askerliğe uygun düşeceğini herkes görebilir. Yöneticilerdeki bir yetersizlik değişik savunma ve ikna yollarında neden oluyordu. Eleştiren kişinin, yokluğunda asagılanması ve bir takım feodal değer hükümleriyle yargılanması gibi. Örneğin TKEP sorumlusu, bize çok yakın olmasına karşın, yokluğunda sürekli aşağılanıyordu. Öte yandan yöneticilik kavramı o denli sekterce ele alınmıştı ki, kadro

anın kafalarında, yöneticilerin kişisel görüşleriyle parti görüşünden birbiri-
ne karışması her zaman önemli bir tehlike olarak ortaya çıkıyordu. "DİSK
açılmasa da olur, açılsa da biz Türk-İs' değiz", biçiminde bir ifadeyi ben
yayınlarımızda okumadım; tersine DİSK'in açılması için gaba gösterildiği
kanısındayım. Elbette bu tür hatalar küçüktür, ama bunlar sekter ve ka-
rışık yönetim biçimiyle birleştğinde, kolektivistlere politikamızın
yanlış aktarılması gibi bir sorun ortaya çıkıyor.

İkinci olarak kadro politikasına değineceğim. Öncelikle şunu belirtmeliyim
Yunanistanda kalan kolektivistlerin; tümünün kardeş parti içinde çalış-
mamaları için hiç bir neden yoktur. Bunun tersini kanıtlamak için, ora-
da sık yinelenen bir söz vardır; "KKE'nin bize ihtiyacı yok". Elbette
yoktur ama böyle sığ bir yaklaşımda dünyada başka hiç bir yerde yok-
tur. KKE, çalışmak için gelen hiç kimseyi kovalamadığına ve Türkiye-
den 80 sonrası göçen kimi Rumlara kapısını açtığına göre, bunun ne tür
bir kanıtlayıcı işlevi olabilir. Kolektivistler, kampta tavla oynayacak-
larına ya da çene çalacaklarına KKE'nin çalışma alanlarına devne-
dilemezler mi? O kadar da imkansız mı bu? Tabi ki sorunlar olacaktır,
dil sorunu, iş sorunu v.s. Ama bunlar Yunanistan koşulları içinde, Batı
Avrupa'da olduğundan çok daha kolay çözülebilir.

Aslında, genel olarak Yunanistan siyasi mülteciler için Batı Avrupadan
daha olanaklıdır, mültecilerin politik yaşam deneyimlerini zenginleştirebil-
meleri için bulunmaz ve kaçırılmaması gereken bir fırsattır. Ama yapılar
nedir? Kadroların göz göre göre cürretlenmesi.

Yunanistan biriminde, zaman zaman ortaya ajitatif sözler atılır. "Üç ay
sonra ülkeye döneceğiz; hazır olun dönüyoruz" gibi. Bu tür şeyler si-
yasi yetersizliğin aynasıdır. Ama bazı partililer onurlarını o denli
yitirmişlerdi ki yöneticilerin önünde bu sözlere ellerini oğustururken,
yokluklarında da Avustralya'ya gitme işlemlerinin uzayışına hayıflanır-
lardı. Bu örnek, bir grup kadronun içinde bulunduğu durumu belirtmesi
açısından önemlidir. Bunlar yöneticilerin sekterliğine boyun eğmiş göçmen
insanlardır. Ben otuzbeş yaşındaki bir adamın, kendinden yedi-sekiz
yaş genç olan yöneticisinin önünde çekot iliklediğini ve ayağa kalktı-
ğını orada gördüm. Bizim oradaki köylülerde yapar bunu, politikacıla-
rın ellerini öperler, ama bu saygı güzeldir, bu saygıda doğru bir şey-
ler vardır. "Sana saygı gösteriyorum ama benim hukukumu koruya-
caksın", der köylü. Oysa, Yunanistandaki ikiyüzlülük gösterisi bir insan
olarak beşi utandırdı, bunu yapanlar ve bunun yapılmasına izin veren
ilkel kafalar adına utandım.

Bundan başka; sık sık mültecilerin Batı-Avrupaya hemen entegre olduk-
larından, bunların ülkeye dönmek istemediklerinden söz ediliyor; ve Sili-
lier örnek veriliyordu. Oysa ben Avrupa'da mültecilerin özlerini yi-
tirmişliklerinin öyle anlatabildiği kadar yüksek oranlı olmadığını sanıyorum.
En azından nesnel gerçekler mültecilerin entegrasyonunun önüne zorlukla
çıkarıyor. Ama, bunu yöneticiler bir koz olarak kullanmayı yeğliyorlar-
dı. Batı Avrupa'ya gitmek istiyorsan, entegre olmayı kendi kabuğuna

tekil olmayı kafaya koymussun, diye düşüncelerini belli ediyorlardı. Böylece, en dervişimci birim burasıdır, gibi zırvalarla gene insanlar üstünde baskı kurarak, bir yandan da kendi konumlarını sağlama alma kaygısını a-
cığa vuruyorlardı. Ama Yunanistan'da kalanlara sundukları yalnız ve
yalnız gücrüne raadidir ve sınır bozukluğudur. Galizma alanı olmayan bir
yende insan ne yapabilir? Hemen hemen bütün işler iki kişinin üstündedir.
KKE ile, aslında bir komisyonun derli toplu yürütebileceği tüm ilişkileri
bir tek kişi üstlenmiştir ve bu kişi legal konumda da dernek başkanı-
dır. Beş yıldır kampta yaşayan ve yaras yaras bütün değerlerini yitiren
bir kadronun çalışması için küçücükte olsa bir alan açılmamıştır.

Kadro sorununun bir başka yanı da örgütten ya da kolektiften atılma-
larıdır. Gerek Plenum Raporlarında, gerekse Ulusal Demokrasi Tezlerinde
dikkatimi çeken noktalardan biri, partimizin az üye atmamakla önünüyer
olusudur. Ancak, şu garipleğe bakın ki, Yunanistan örgüt sekreteri, elli ki-
şiden yirmisini atmış olmakla işiniyor. Bunu her düzeydeki toplantı ve
görüşmelerde, hem de gülerken dile getiriyor. Ancak daha çok, anlaşılmadık-
ları ve yöneticilikleri konusunda ikna edemedikleri kadrolara bir tehdit
olarak yöneltiyorlar bunu.

Yunanistan'da bulunduğum süre içinde, iki kolektiften atılma olayına tanık
oldum. Bunlardan ikisinin de ciddi hiç bir nedeni yoktu. Bir arkadaşın a-
tılma nedeni "jigololuktu" ve bundan başka bir neden gösterilmedi. Her
halde üst organlara böyle iletilmemiştir, çünkü "seni attım" diyen kişi
daha "jigolo" demeyi bilmiyordu ve karısını üç bin lira başlığa satın
almıştı. Atılan bu arkadaş, şu anda Hollanda - Nijmegen'de dernek yö-
neticisidir. Yine bir başka arkadaşın kolektif üyeliği askıya alındı, bir gün
sonrada kolektif adasında dövrüldü ve atıldığı ilan edildi. Suç disip-
linsizlikti. Örnek mi? Örgüt sekreteri bana şu örnekleri verdi "ye-
mek adabına uymamak, ayak kokusu ve yellenmek". Bu örnekler bana
hiç komik gelmedi. Çünkü kaçaklığından bildiğim ve eski çalıştığım bir
min zamanında bir eve yerleştirmek için çalıştığımız bu arkadaş par-
tiliydi.

Atılan kişilerin Batı-Avrupa'da çalıştığını örgüt sekreteride biliyor
ve şöyle "açıklayordu" bu durumu; "biz onları attık ama demek ki değerli
arkadaşlarım, eh bize de örnek düşer". -- Ama bu ciddiyetsiz kişi
parti normlarını çiğnediğini, normların genelliğine parti adına gölge düş-
tüğüne bilmiyor mu? Yoksa ben, bunları düşündüğüm ve -- bir hata o-
larak -- bir iki kişiyle konuştuğum için ondan daha mı çok partinin
düşmanıyım?

Başka bir olay, Türkiyeden birlikte çıktığım yoldasın başına geldi. Bu ar-
kadaş kamptaki bir sorumlunun Türkiyede yaşadığı bazı sorunları bili-
yordu ve bunları rapor etti. (iki yıl birlikte kaçak yaşamak bu tür
sorunları birlikte konuşmamız alışkanlığını doğurmuştu) Ancak rapordan
sonra bir süre bu arkadaşla ilişkiye geçilmedi. Sonunda, rapor ettiği ki-
şiye, kamptaki sorumluya bağlandı ve "işe yaramaz" "güvenini yitirmiş"
"yeni koşullara uyum sağlama, imkansız" ilan edildi. Şu anda, bu yoldas
Belaikada güvenli ve uyumlu bir biçimde çalışıyor, işe yarıyor. O, şu-

bedeki direnişiyile bizlere örnek olmuştur; ama iki yönetici şubede uş ay kalıp aklını yitirmeden çıkan bu insanı, Yunanistan'dan ruh sağlığı bozulmuş olarak uğurladılar. Yöneticiler, sık sık geçmişin genide kaldığını söylerlerdi. Ama bunu ne kadar sık söyledilerse, geçmiş hataların tekrarı o kadar ^{sık} gönderme geldi.

Yunanıda anlattığım kişilerden başka, bir de "sınavı veremeyenler" var... Bunlardan biri saindir. Ülkede ciddi dengilerde sınırları yaygınlaştırmıştır. Bu arkadaşın yüzüne karşı hiç bir şey söylenmemiştir; uğurlanırken, kendisinden memnun olduğunu tekrarlamıştır. Ancak, ben ayrılırken bana o arkadaşın "iyi sınav veremediğinden" söz edilmiştir. Bu arkadaş şu anda Hamburg'da çalışıyor. Aynı olayı, şimdi Amsterdam'da olan Kadir arkadaş da yaşıyor. Ona da iyi sınav veremediği —ostelik herkesin ertasında— söylendi gerekse olarak da geçeleysin, sahilde çok uzun yürüyüşlere çıktığı belirtildi. Bütün bunlar benim tüylerimi şimdi bile diken diken ediyor. Başka bir duygu uyandırmıyor bunlar bende. Kadir arkadaş cezaevinde 16 yaşında düştü ve dört yıl kaldı, askeri sarı iki kez idam istiyor. Cezaevinde partimizin gönüllülerine yaklaştı ve benimsedi. Cezaevinde TİKKO'yu bırakıp TKP'ye geçmek herkesin harcı değildir. Bu çocuğu sınava çekmek Yunanistan'daki bir kaç dengesizin önyangısına düşmez. Sınav, Parti eylemi içinde verilir, eysimsizlik ve atıl durumlarda değil. Evet, böyle durumlarda da insanın kendisini konuması bir sınavdır. Ama kanımca Kadir arkadaş Yunanistan'daki yöneticilerin zerrinden kendini korumayı basandığı için bu sınavı da vermiştir.

Böylece, olumsuz bir kadro politikası örneğinin bir iki sonununu belirtmeye çalıştım. Bu koşullar içinde kadrolarda çeşitli yanlış eğilimlerin belirmesine de kanımca ilgi gösterilmelidir. Oradaki insanların sonuçta, rahatsızlık duyup da birbirlerine sordukları en son soru şudur; "bu birimin merkezi bir ilişkisi var mı, yok mu?" Bu soru, örgütsel ilişkiler dışında, doğal olarak daha çok sorulur olmuştur. Üstünde düşünülürse bu da doğal karşılanabilir; insanın yöneticisine "sen likidatör müsün?" sorusunu her zaman yöneltmesi kolay olmuyor çünkü. Parti yayınlarının geliyor olması bu konuda tersine bir karine oluşturmuyor. Çünkü bir çoğumuz, ülke içinde parti yayınlarını kullanarak likidasıya bezgahlayan girişimlerle karşılaşmış.

Sorulan sonuktan biride bu sorunların, Yunanistan'da, neden arkadaş grupları içinde konduğudur. Oysa bunun yanıtını daha doğru olarak ancak oradaki yöneticilerden alabilirsiniz. Tesbihte hata olmaz ama bütün suç bunları konuşanların mı, hırsız da hiç mi suç yok. Burada küçük bir noktaya değinmek istiyorum. Hollanda'da bana verilen genelgelerden birinde; Hollanda'daki kimi insanların "bir süre izlemek istemeleri" gerekçesiyle çalışmalardan uzak kaldıkları yazılıyor ve bu ay planıydı. Evet, bu tavır oldukça yanlıştır, bir kaçamaktan başka bir şey değildir. Ama bu "izlemek isteyenlerin" içinde Yunanistan'dan gelen kimseler varsa, bence onların durumu üzerinde daha ciddi düşünülmesi, ikna edilmeleri için her yol denenmelidir. Yunanistan'dan gelipte kafasında "izlemek" düşüncesini şu ya da bu düzeyde taşıyan insan sayısı gerçekten azdır. Bir başka açıdan bakarsak; örneğin ben, Yunanistan'a dönssem, değil izlemek, hiç bir yöneticinin yüzüne bile görmek istemeyebilirim. Kaskusuz bu çok büyük bir hata olur ama, bende sınır bozukluğuyla ayakta kalmak arasında bir seçim yapmak zorundayımdım. O zaman ben, Parti normlarını ve izleyişin genelliğini bozmuş mu olacağım?

Böyle davrandığını için bana ya kurallara uy ya da çek git mi denecek. Pekiyi ya, oradaki yöneticilerin bözdüğü normlar ne olacak? Onların yanlışlarını sırtlamak da bana mı düşecek. Yetkisi olan ama sorumluluğu olmayan yöneticilik, düzeyi hiç bir zaman yükseltilemeyecek bir şeydir. Kadrolarda beliren bir ikinci eğilim ise jurnalcılık ve küçük bireysel hesaplılıktır. Bunlar, hoşnutsuz kolektivistleri, belki de kendilerinden istemediği halde izlerler, KKE'li yoldaşlarla (nedense?) ilişki kurmamaları, Atina'ya gitmemeleri "muhalafet yapmamaları", işin jandarmalık görevini üstlenirler ve örgütün kendilerini "rahat" bir yere göndermesi için yaltaklanırlar. Bu sözün içiğrenç gelebilir ama davranışın kendisinden daha içrenç değildir. Örgüte yaranmak güzel bir şeydir; yarısma ruhunu geliştirir ve bunun kıstası da her zaman ve her yerde özveri ve çalışkanlıktır. Ama kişilere yaranmak, gerçekten çok kaba bir şey; çünkü bunun kıstası, ne kadar olumsuz kişilik ögesi varsa hepsinin toplamıdır.

Bu durumdaki bir örgütte, hoşnutsuzluk niçin yayılmasın, arkadaş grupları nasıl türemesin? Ben, çalıştığım birimin tümüyle muhalafet üretmesi gerçeğiyle ülkede karşılaşan biri olarak bunlara neden güveneyim? Bütün bunlar gözönünde tutulduğunda Yunanistandaki kadroların yanlış davranışlarının ve taşkınlıkları kayguların nedeni daha iyi anlaşılabilir. Kolektif sorumlusu yoldaş, kalkıp "bu GSB takımı akıllanmayacak", diyorsa (ki bu düşünceyi kendi içtecek düzeyde değildir), birisi bana bu "GSB takımını" açıklamalıdır. Ben de GSB'den geldim ama, GSB denen şeyin artık çok geride kaldığını düşünüyorum. Yoksa partimiz içinde GSB takımı, A takımı, B takımı diye bir takım takımların bağımsız ve özel faaliyetleri mi söz konusudur? O zaman insan "Yunanistan bini mi hangi takımdan acaba?" diye düşünemez mi? Böyle düşünürse ilkesellikten uzaklaşmış mı olur? Kısaca bütün bu sorunlar maddi hayattan türedi, bu sorunlardan rahatsızlık duyan insanların düşünceden ve pipirikliliğinden değil.

Şimdi de işleyişe bir iki örnek vermek istiyorum.

Orada, en yerel düzeyde sorunlar bile kadrolarla önceden tartışılmaz, her şey emir-komuta zinciri içinde yüründü. Örgüt sekreteri "tozğun olmadığını, ilkelerin genel normlardan çıkarılacağını", söyledi. İnsan, burada; kongrede o kadar yoldaş tozğun hazırlamak için boşamı zaman harcadılar, diye düşünmez mi? Orada, kamptan Atina'ya gitmek için izin gerekiyordu, yöneticiler mültecileri kampta tutma konusunda Papandreu'dan daha ateşli birer yaltılayıcıydılar. İlegalite, sözü çok edilen bir devkusu gibidir. Örgüt sekreterini bütün siyasi grup sempaticianları, tanır. Çünkü bu insan, en önemli günlemlere katılmayan tek Türkiyeli mülteciydi. Bütün kolektif toplantılarına ondakika geç gelin ve beş dakika erken terkeder ve yalnızca dinler. Yunanistandaki bir başka yöneticinin maceralarını Türkiyede de duymuş ve orada verdiğim rapor da belirtmiştim. Bunlar, hiç de moral verici şeyler değildi ve İzmir ve Kuşadası'ndaki arkadaş ve yoldaşların canını sıkıyordu. Bu söylentileri arkadaşlar Türkiye'ye zaman zaman gelen bir Yunanlı kadın komünistten duyuyorlardı. Örgüt sekreteri yoldaş, bana, bu tür söylentilerin tabii ki iyi olmadığını belirtti ve "o kadının zaten ahlaksız olduğunu", bu raporun ciddiyetine sığmayacak bir biçimde izah etti. Sekreterin, orada verdiğim rapor üstünde konuşmaya değer bulduğu tek konuda buydu. Bu örneği yalnızca suçlama da bulunmak için getirmiyorum. Aynı ahlaksızlık suçlaması bir mültecinin birlikte yaşadığı Yunanlı KKE üyesi bir kadın hakkında da getirili-

yordu. Ama yöneticiler bu insanlarla karşılaşmaktan, birlikte olmaktan yine de çekinmiyorlardı. Ahlak hocalığı yaparken, insan biraz da kendi içinde tutarlı olmalıdır.

Bu arada son olarak günlük yaşamdaki bir iki gafi da belirtmeliyim. Bunlardan biri Bilen Yoldaş'la ilgilidir. Su anda politikamızın gündeminde olmadığı ve yersiz ve abes bir benzetme olduğu halde; öngör sekreteri İ. Bileni kapalı olarak Troçkiye benzetmekten kendini alıkoyamamıştır. Bundan başka, daha Partinin sempatisini olalı iki yıl olmamış bir kendini bilmez, "biz burada 51 tevkifatını görenlere bile simdi bahçıvanlık yaptırıyoruz", diyerek, Cemal Kural konusunda fikrini beyan edebiliyordu. Aslında bu fikri beyan eden yalnızca o değildi, yöneticiler bu iyi dileklerini alaycı bir biçimde dile getirmekten adeta mutlu oluyorlardı.

Bütün bunlar nasıl açıklanır. Avrupa'ya, saflarımıza polis sızmasını önlemek çabası mıdır bu? Yoksa likidasyon sızmasını önlemek için midir? Ya da insanları bir kez daha sınamak mıdır amaç? Bunlar, oradaki uygulamayla birleştirdiğinde gözönüne geliyor. Sinana sinana delirmenin kıyısına gelmiş o kadar insanı yeniden sınamak hangi zorunluluğu ifade ediyor, bu açıklanmalıdır. Beşyüz kişilik kampta İGD kolektifine hangi polis, nasıl üye olur, bu açıklanmalıdır; ve son olarak hoşnutsuzluğu kendi yayan bir birim ana görevini nasıl likidasyonu önlemek olarak belirleyebilir, bu da açıklanmalıdır. Çünkü, Yunanistan'daki yöneticiler, uygulamanın nedeni olarak yukarıda saydığım ve şeyi getiriyorlardı. Bence bunun bir başka bir nedeni daha olabilir. Sekterlik, kariyerizm ve en alt düzeydeki üyeye en üst düzeydeki yoldaşlar arasındaki doğal iletişimin kopukluğu ve bunların kronikleşmesi.

Yunanistan'daki yöneticilerin nedenleri geniş bir düğün gerektiriyor. Ve gençlerden de bu düğününe sahipler. Çözümün ne olduğu konusunda bir şey söylemek boyumu aşar. Ama, oradaki, yönetici iki yoldaşın ruh sağlığından ciddi kuşkuvarım var. Bu konuda örnekler vermem biraz abes kaçabilir, o yüzden vermiyorum.

Sonuç olarak dileğim; bunun Yunanistan üzerine verilmiş son olumsuz rapor olmasıdır.

1.BÖLGE KONFERANSI
"PARTİ ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE" İLİŞKİN KOMİSYON RAPORU

Partimizin 1.Bölge Konferansında oluşturulan Komisyonumuz, parti üyelerinin "Parti yaşamı"na ilişkin görüş, deney, eleştiri ve çözüm önerilerini içeren raporu, daha anlaşılır olması, üyelerin görüş ve düşüncelerini iyi yansıtmaları açısından, iki anabölüm ve birkaç alt başlıkta toplayarak yazmayı uygun gördü.

1-) PARTİ ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN OLARAK BELİRTİLEN GÖRÜŞLER VE SORUNLAR:

A-Hollanda ^{önce} öncesi parti çalışmalarına ilişkin görüşler:

- Tutuklu ve tutuklu yakınlarıyla dayanışma konusunda, cezaevlerinde radikal sol'la eylem birliğinin geliştirilmesi konusunda, olanaklarımızı iyi değerlendiremedik. Eksikli kaldık.
- Yunanistan parti kollektifinin yarattığı sorunlar, oradan gelen tüm yoldaşlarda silinmesi güç olumsuzluklar yaratmış durumda.
- Partimiz 12 Eylül öncesi çalışma döneminde kadrolarını böylesi bir darbe için hazırlayamamış olduğundan, yükseliş döneminde oluşan idealizasyonu kıramadığından, darbeye karşı gerekli önlemleri alamadığından kadroların kimilerinde güven sarsılması, sallantı ve savrulma olmuştur. Bunun izleri bugün de tamamen silinememiştir.
- Bir yoldaş politik sürgünlerin ülkeye dönüşü için şimdiden gerekli hazırlıkların yapılmasını, bu konuda politika üretilmesini belirtti.
- Bir yoldaş partimizin mali gücünün potansiyellerimize ve olanaklarımıza göre zayıf olduğunu belirtti.
- Bir yoldaş ülkedeki kaçaklarla, ceza ve tutuklulardan salıverilenlerle bağların düzenli kurulmadığını, bu konuda eksikli kaldığımızı belirtti.
- Bir yoldaş partinin geçmiş dönemde cunta ve rejimin geleceği üzerine yaptığı kimi değerlendirme ve öngörülerin doğru çıkmadığını belirtti.
- Bir yoldaş parti yönetiminin geçmişte hata yaptığını, bugün de yönetimin ezici çoğunluğunun eski yöneticilerden olduğunu bunun tekrar hata yapabilir anlamına geldiğini belirtti.

Ne denmiş
istenmiş
açık değil

B-Politik çalışmaya ilişkin:

- Partimizin Batı-Avrupa'daki politim faaliyetinin amaçları ve bu amaçlara bağlı olarak çalışma alanlarının hedeflerinin belirlenmesi parti tabanında yeni gündeme geliyor. Kadrolar bu konuda parti politikasını özümseyemediğinden pratik çalışma politik görevlerle bağlanamıyor.
- Yönetim, çalışma alanlarına ilişkin kısa ve uzun erimli politikalar üretebilmiş değil.
- Hollanda'da dayanışma çalışmaları alanında; partimizin, CPN ve VCN ile diğer işçi ve ilerici partilerle politik amaçlı ilişkileri düzenli değil. Başta sendikalar, Barış komiteleri ve anti-faşist komiteler olmak üzere Hollanda demokrasi güçlerinin Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmaya kazanılması konusunda net politik hedefimiz yok. Tutuklu, tutuklu yakınları ve politik kaçaklarla dayanışma konusunda politik eksikliğimiz pratikte de eksikliğe neden oluyor. Başta Sol-Birlik çalışmaları olmak üzere Türkiyeli sol güçlerin eylem birliğinin kurulması ve geliştirilmesi bunun Türkiye'ye yansıtılması konusunda ardıcıl bir politika izleyemiyoruz.
- İki yoldaş, "Türkiye'de legal bir parti kurulup kurulmaması konusunda partimiz karar üretirken tabanda tartışma olmalıydı" diye belirtti.

C-İdeolojik çalışmaya ilişkin:

- İdeolojik çalışmada ana halka; parti programının, parti politikasının ve politikanın teorik temellerinin kadrolara özümsetilmesidir. Günlük çalışmanın politik görevlerle bağlanmasıdır. İdeolojik çalışmalarımızda bu açıklık henüz yok.
- Parti kadroları, programa dayanmadan pusulasız olarak çalışıyorlar.
- Parti eğitim çalışması yok denecek düzeyde. Geçmiş dönemlerde yapılan eğitim çalışmaları politik çalışmaya bağlı olmadığından gerekli verim alınamadı.
- Kadrolarda, kendini yenileme ve geliştirme bilince çıkmadığından, çalışmanın düşük temposu böylesi bir zorlamayı yaratamadığından kişisel eğitim çalışmaları kollektif bütünsellik taşımıyor. Ancak bazı kadrolar böylesi bir çalışma yapıyor.

- Her sorumlu yoldaş,alt ilişkilerini geliştirme,eğitme konusunda bilinçli bir gayret sarfedemiyor.Bu tür çalışma kimi kişisel gayretlerle sınırlı kalıyor.
- Atılım'ın yurtdışı eki;Batı-Avrupa'daki politik çalışmayı yönlendirme hedefiyle bağlı değil.Habercilik düzeyinde kalıyor.
- İdeolojik-politik çalışma özümseyip bilince çıkarılamadığından parti basını yeterince beslenemiyor.
- Parti yayınları,parti kollektiflerinde gündeme alınıp,üzerinde çalışma yapılmadığından kadroların yayınları okuma ve çevreye propaganda etme düzeyleri oldukça düşük.

D-Örgütsel çalışmaya ilişkin:

-Parti çalışmasının tüm alanlardaki başarısı,onun iskeleti olan örgüt aparatının sağlamlığına ve başarısına bağlıdır.Nitelikli kadrolardan oluşan,politik amaçlara uygun kurulmuş,örgütsel ilkelere göre planlı ve denetimli çalışan,yığınlarla bağlı,yığınlardan öğrenen ve yığınları yönlendiren bir örgütsel yapı partinin bütünsel başarısının temel koşulu oluyor.

-Bizim örgütsel yapımız bu nitelikleri yansıtmıyor.Ta başta partimizin yığınlarla bağlanmasının aracı olan yığın çalışmaları bürosu ile yığınları yönlendirmenin,kazanmanın aracı olan örgüt çalışmaları bürosu birbirinden ayrılmış değil.

-Bu nedenle parti örgütü toplantılarında bu ikili çalışma birbirine giriyor. Parti-dernek,örgüt-yığın çalışmaları karışıyor.İkisinden de verim alınamıyor.

-Örgütsel çalışmamız politik görevlerle net olarak,baglı değil.Çalışma alanları,örgütlenme alanları,açıklıkla belirtilmemiş.Her düzeydeki parti örgütü,özellikle temel örgütlerin,görevleri,sorumlulukları,üyelerinin görev bölüşümü,çalışma planları yok.Çalışma plânsız olarak el yordamıyla gidiyor.

-Örgütsel çalışmada en temel sorunumuz yönetime ilişkin denetimin olmayışındır.Yukardan aşağı parti çalışmasında bir denetimsizlik söz konusudur.Denetimsizlik kendini şu sonuçlarla gösteriyor: Örgütlerin ve kadroların pratik çalışması, gelişmeleri ya da gerilemeleri takip edilemiyor.Sorunlar anında belirlenemediğinden çözümü gecikiyor,kadrolarda olumsuz etki yapıyor.Sorulan sorulara bazen zamanında bazen de hiç yanıt alınamıyor.Çünkü yönetimdeki yetersizlik bazen her soruyu Yöre Komitesine kadar taşıyor.Denetimi ve parti otoritesini ensesinde hissetmeyen, çalışmadan tatmin olmayan,çalışmayı eksikli gören bazı kadrolar sorunlarını örgütsel yapı dışına taşıyor.Sohbetler dedikodulara dönüşüyor.Yayın dağıtımını denetlenemediğinden yayınların örgütsel işlevi yeterince yerine gelmiyor.Ödenti ve yayın paralarının toplanması kollektif çalışmayı yansıtmıyor.Kimisi ödenti vermiyor.Kimisi bir yoldaş için toplanan (bir yıldır) bağışı vermiyor.Denetimsizlik hesap sorma haklılığını zayıflatıyor.Parti ismi bir yıldır verilmeyenler var. Parti bağının kimde olduğu bilinmeyenler var.Değişen parti bağlarının yeniden kurulması bazen aylarca sürüyor.Aylarca yayın almayan kendini gizleyebiliyor. Denetimsizlik konsprasyonu aşağı çekiyor.Hiç parti görevi olmayan ya da aylarca, yıllarca parti görevi yapmayanlar var.

-Bütün bu örgütsel eksikliklerden dolayı en temel örgütsel ilkelere olan; eleştiri-özeleştiri,partiye karşı açıklık,demokratik merkezizyetçilik,her parti örgütünde çalışma,düzenli ödenti ödeme,hesap sorma-hesap verme gibi örgütsel ilkeler zedeleniyor.Parti çalışmasında onulmaz yaralar açıyor.

-Partimizin diğer çalışmalarını da etkileyen örgütsel çalışmamızın bu zayıflıkları yönetici sorunuyla da bağlıdır.Yönetici sorununun temelinde yatan;tesadüfen geçmişte örgütsel çalışma alanından gelen kadroların azlığı kadar kadroların istihdamı,Hollanda'nın nesnel koşulları ve yönetici kadroları eğitememek gibi faktörlerin varlığıdır.

-Sonuç olarak militan bir parti çalışması değil;gevşek,bazan bürokratik bir çalışma yapmaktayız.Bu nedenle bürokratizmin belirtilerini yaşamaktayız.Potansiyellerimizi harekete geçiremiyoruz.Yığın bağlarımız zayıf.Kadro partisi durumundayız.

E-Kadroların durumu ve kadro politikasına ilişkin:

-Kadro alanında temel sorunumuz,kadroların çok heterojen olan nesnel yapısı ve bu nesnellığe uygun iyileştirici yaklaşımları gösterememizdir.

-İki farklı ülke koşullarında yetişmiş ve farklı düzeylerde yoldaşlara sahibiz.

örgütsel
yönetime yeniden
düzenli

arttırarak son veremeli, Dahaliler güçlenerek yeni arttırmalar yarattık

-Yapılan tüm tartışılardan çıkarak kadrolarımızı farklı açılardan bakarak gruplandırdığımızda; 1-Nitelikleri yüksek,bilinçli çalışan kadrolarımız var. 2-Morali temiz,partiye güveni tam,gelişmeye açık kadrolarımız var. 3-Partiye güvenen,inanan ama bilinç düzeyi düşük olduğundan nasıl çalışacağını bilemeyen,dernek-parti çalışmasını karıştıran,kendini geliştiremeyen kadrolarımız var. 4-Hak etmediği halde partiye alınmış,partililik normlarını kavrayamayan,parti çalışmasına ve yaşamına ayak uyduramayan gerçekte parti dostu yada sempatizanı olması gereken kadrolarımız var. 5-Yunanistan parti kollektifinin olumsuzluklarından dolayı sorunu olan yoldaşlarımız var. 6-Kendini de bir parti gibi göremeyen,kafasında idealizasyonu kıramamış,geçmiş dönemden sorunlar taşıyan yoldaşlarımız var. 7-Partinin ideolojik-politik hattını iyi özümseyemeyen,ideolojik olarak kafa karışıklığı olan kadrolarımız var. 8-Çok çeşitli nedenlerden sarsıntı geçiren,yenilginin etkilerini taşıyan bu nedenle parti çalışmasını küçümseyip ya ucundan tutan ya da kaçan yoldaşlarımız var. 9-Partiye karşı önyargılı,düşman konumlarda olanlar var. 10-Yalan söyleyen,verdiği sözleri tutmayan,örgüt parasını yiyen,komünist ahlak normlarıyla bağdaşmayan davranışlarda bulunan yoldaşlarımız var.

-Partimiz kadrolarını değerlendirirken bu nesnellikten çıkan bilinçli politikalar üretmiyor.Kadrolara ayrımlı yaklaşıp,onları kazanmak,geliştirmek gayretlerimiz yeterli değil.Parti safralarından arınabilmiş değil.

Bu tarihte
kim gelmişti?

-Partimiz,kadrolarının 1983 öncesi çalışmaları,nitelikleri konusunda yeterli bilgiye sahip değil.Bu anlamda kadrolarını son üç yılda daha iyi tanıdı.

-Partimizin diğer çalışmaları gibi kadro politikamız da eksiklikler taşıyor.İş yapana daha çok iş yüklenirken,kimi kadrolar işin ucundan tutuyor.Kimilerinin ise hiç bir işi yok.

-Kadrolara karşı hoşgörü bazen yanlış kullanılıyor.Eksikli,hatlı,çalışmayan kadrolar geniş hoşgörülerden yararlanabiliyor.

-Kadroların bölgelere göre istihdamında adaletsizlikler olabiliyor.

-Yönetici kadroların istihdamında;parti eylemine uygunluk,nitelik,yetenek,yeterlilik yerine başka kıstaslar ele alındığından psikolojik ve verim düşürücü sorunlar çıkarıyor.

-Çalışmayan kadrolar,çalışan kadrolar üzerinde olumsuz bir psikoloji yaratıyor.Yoldaşların bir birine,örgütlerin yönetime karşı güveni sarsılıyor.İş içinde bir birine güvenmeyen kadrolar başka alanlarda da güvenmiyorlar.

-Denetimsizlik ve kadro politikasındaki eksiklik tek tek kadroların kendi yetersizliklerini,hatalarını görmelerini perdeliyor.Her kadro kendini doğru yolda ve eksiksiz görüyor.Kendini haklı görüyor.Kendi geleceği için kendi başına karar alabiliyor.

F-Parti yaşamına ilişkin:

-Parti yaşamına ilişkin sorunlarımız;kadroların niteliğinden,Hollanda parti örgütünün çalışmasındaki zayıflıklardan ve 5. kongre kararları doğrultusunda partiyi güçlendirme çalışmamızın yeterince özümselememesinden kaynaklanıyor.

-Çalışmanın düşük temposu,kararların özümselemesini ve parti içi yaşamın iyileşmesini sağlayamıyor.

-Parti yaşamında açıklık,güven duygusu,eleştirir-özeleştirir,yaratıcı çalışma,parti politikasına katkı,parti içi demokrasinin geliştirilmesi,kadrolarda adalet duygusunun yaratılması,temiz bir moral havasının estirilmesi konularında eksikliklerimiz var.Kimimiz eleştiride insafsız oluyoruz.Kimimiz eleştiriden korkuyor yada kaçıyoruz.Kimimiz sadece eleştiriyor.Özeleştirir alışkanlığımız ise zayıf.

-Kimi kadrolarda uzun yılların birikmiş sorunları duygu ve düşünce düzeyinde sertleştirdiğinden davranışları etkiler olmuş durumda.

-Çalışmadaki eksiklikler parti normlarını erozyona uğratacak denli tehlikeler belirtiyor-

-Farklı sorunlar ve komünist normların aşınması insani ilişkilerimizi de zedeler görünümüne alıyor.

-Eksikliklerimiz uzun süredir yeni kadro yetişmesini engelliyor.Geçmişte üç yılda tarih yazan bizler,bu dönemde üç yılda üç kadro yetiştiremiyoruz.

-Bir yoldaş "SBKP idealizasyonu yapılıyor.Haklı eleştirilere bile moralsizlik diye yaklaşıyor." diye belirtti.Parti tüzüğüne ters,kişisel olarak partiden atıldığını belirtti.

Sonuç olarak;partimizin 5. Kongre kararlarını,partiye güçlendirme konusunu ve yeni çalışma biçimini özümsemiş değiliz.Parti çalışmasındaki nesnel zorlukları aşmak için yeterli gayret gösterdiğimizi söyleyemiyoruz.Ulusal konferans çalışmalarını bu sorunlarımızı ve eksikliklerimizi görmemiz ve gidermemiz açısından bizlere büyük bir olanak sağlıyor. Ulusal konferans her açıdan tarihsel bir olay tarihsel bir fırsattır.

Partimiz kendine güveniyor.Partimiz kadrolarına güveniyor.Kendimize ve partimize güvendiğimiz sürece ne açıklıktan ne de sorunlarımızdan korkmuyoruz. Güveni yeterlilikle pekiştirdiğimiz sürece aşılmayacak engel,çözülmecek sorun yoktur.

2-)PARTİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ,PARTİ ÇALIŞMASININ İYİLEŞTİRİLMESİ VE SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER:

A=Politik çalışmaya ilişkin:

-Partimizin Batı Avrupa'daki politik çalışması,partinin ülkemizdeki çalışmasıyla sıkı sıkıya bağlı olduğundan politik çalışmamızda;ülkemizdeki politik gelişmeler,yeni olguları izlemeyi bilince çıkararak bir politik çalışma yapmalıyız. Barış ve ulusal demokrasi programında somutlanan politikamızı,Batı Avrupa'daki politik çalışmamızın amaçlarını,görevleri bilince çıkarıp günlük çalışmamızı bu politik görevlerle bağlamalıyız.Parti toplantılarında politik durum değerlendirilmesi temel gündem maddelerinden biri olmalıdır.

-Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma alanında politik görevlerimize uygun bir aparat yaratmalıyız.Dayanışma büromuz; 1-Hollanda'da var olan komünist, işçi ve sol partilerle,partimizin enternasyonalist bağlarını geliştirme ve onları Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmaya kazanmak için bir çalışma planına sahip olmalıdır. 2-Başta sendikalar olmak üzere,barış hareketi,anti-faşist komiteler,tek tek aydın,demokrat ve sanatçılarla çalışmaya ilişkin perspektifleri olmalıdır. 3-Türkiyeli sol güçlerin eylem birliği için plânlı,denetimli,amaçlı çalışmalıdır.Türkiyeli sol güçleri,Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma platformunda bir araya getirmek olanaklı görünüyor.Böylesi bir adım,giderek Hollandalı demokratları da kucaklayabilir.Bu çalışmanın başarısı Sol-Birlik çalışmalarının güçlendirilmesine bağlıdır.

-Tüm Batı-Avrupa'daki dayanışma çalışmalarımız aynı amaçlara bağlı olarak merkezi bir politikaya sahip olabilir.Olanakları ve güçleri birleştirebilir.Yabancı dilde çıkarılacak bir bültenle çalışmayı paralelleştirip demokratları bilgilendirmede merkezilik sağlayabiliriz.

-Türkiyeli göçmenlerin dayanışmaya kazanılması örgütsel ve yığın çalışmamızın başarısına bağlı oluyor.Ama partinin dayanışma bürosu bu konuda perspektifler üretebilir.Bu perspektifle şehirler düzeyindeki parti örgütlerimiz yerel düzeyde ne yapacağını daha net kavrayabilir.Yığın çalışmasında kurulan bağlar demokrasi ve dayanışma çalışmamızla sıkıca bağlanabilir.Böylece politik düzeydeki çalışma ile yığın örgütleri düzeyindeki çalışmayı bir birine karıştırmanın önünü almış oluruz.

-İki yoldaş,legal TKP temsilciliği kurulmasını ya da TKP'yi temsil edenlerin legale çıkmasını önerdiler.

B=İdeolojik çalışmaya ilişkin:

-İdeolojik-politik çalışmanın başarısı,örgütsel çalışmanın başarısına bağlı. Hollanda parti örgütümüzün ideolojik bürosu,konferans çalışmaları sırasında kadroların durumunu, ihtiyacları görmüş bulunuyor.

-İdeolojik çalışmamız günlük çalışmayı güçlendirici olmalıdır.Politik görevlere yaslanmalıdır.

-İdeolojik-eğitsel çalışmada ana halka;parti programının,barış ve ulusal demokrasi programının özümsetilmesi,Batı-Avrupa'daki politik çalışmamızın amaç ve görevlerinin kavratılması olmalıdır.Bunların teorik temellerinin açılması olmalıdır.Böylesi bir ideolojik-eğitsel çalışma içinde Marksizm-Leninizm'in teorisi,dünya komünist hareketinin genelleştirilmiş deneyleri,bu günkü boyutları işlenebilir.

- Ulusal konferans sonrasında, konferans hazırlık çalışmaları sırasında yaptığımız biçimde eğitim yapmalıyız. Biçimi geliştirebiliriz. Eğitim öncesi hazırlık çalışmalarını denetlemeliyiz.
- Yapılacak eğitim başlangıçtaki konuları; ulusal konferans kararlarının özüm-senmesi, buna bağlı olarak öne çıkan görevler, partide denetim, temel örgütlerin görevleri, yığın çalışmamız ve perspektifleri olabilir.
- Teorik düzeyi düşük, ideolojik-politik netliği olmayan, sorunları olan yoldaş-lara ayrılmış bir ideolojik-eğitsel çalışma yapılabilir.
- Yayınların okunmaması, özüm-senmemesi örgütsel-politik çalışmanın zayıflıklarından kaynaklanıyor. Ancak ideolojik büro zaman zaman hangi yazılar üzerinde parti örgütlerinin çalışma yapması gerektiğini örgüt bürosu aracılığıyla iletebilir.
- Atılım'ın yurtdışı ekini Batı Avrupa'daki politik çalışmamızla bağlamalıyız. Yönlendirici, eğitici olabilmeli. Bu konuda yazı yazabilecek yoldaşlar bizde var. Somut görev vermeliyiz.
- Kimi yoldaşlarında belirttiği gibi güven, özveri, komünist normlar, devrime inanç, başarı, hep partinin ideolojik-politik hattının doğruluğu ve kadroların bilinciyle bağlı. Ayrılmış kadrolarımıza bu konuda da ayrılmış yaklaşım, kadroların tek potada eritilmesi için ek gayretler göstermeliyiz.

C-Örgütsel çalışmaya ilişkin:

- En eksikli olduğumuz alan parti çalışmamızın omurgasını oluşturan örgütsel çalışmamızdır.
- Öncelikle yığın çalışmasını örgüt çalışmasından ayırmalıyız. Başlı başına bu düzenleme; parti-dernek çalışmasının karıştırılmasını önleyecek, çalışmanın verimini artıracak, kadroların uzmanlığını geliştirecektir. Yığın bağlarının güçlenmesini, yığınlar üzerindeki etkimizi artıracaktır.
- Partimizin yığın bürosunun temel görevi "eşit haklar mücadelesi" temelinde birleşik, yığınsal bir göçmen hareketi yaratmaktır. Göçmenleri kendi somut sorunları temelinde mücadeleye çekerek demokrasi ve barış savaşına kazanmaktır. Böylesi bir mücadele Hollanda'da geniş olanak ve potansiyellere sahiptir. Bu mücadelenin motor gücü biz, temel dayanağı İnsprak Organ olabilir. İşçi, gençlik, ve kadın alanında somutlaşan yığın çalışması, İnsprak Organ bünyesinde geniş güçleri ve kitleleri kucaklayabilme olanaklarına sahiptir. "Eşit haklar mücadele komitesi" ilerde insprak organ'la bütünleşebilir. Organ'ın alt bürolarını (işçi, gençlik, kadın, eğitim) kurarak en geniş yığınları kucaklayabiliriz. Bu çalışmanın önündeki en önemli eksiklik bizim kendi eksikliğimizdir.
- Göçmenlik koşullarında temel çalışma alanlarından olan kültür-sanat çalışmaları, yığın çalışmaları alanına girmelidir. Her alanda olduğu gibi oradaki insanların politik eğitimi yada örgütlenmesi örgüt bürosunun görevi olmalıdır.
- Örgütsel çalışmamızı politik görevlerimizle sıkı sıkıya bağlamalıyız. Günlük çalışma hangi politik hedefle bağlı olduğunu açıkça yansıtmalıdır.
- Planlı çalışmalıyız. Örgütsel alanları, bu alanlara yönelik perspektifimizi açıkça belirlemeliyiz. Kadroların dağılımını örgütsel alanlara uygun olarak yapmalıyız. Öncelikli ve gelişmeye açık yerlere kadro kaydırmalıyız.
- Temel örgütlerde; örgüt, propaganda ve yığın çalışmaları sorumluları gibi görev bölümümü yapmalıyız. Çalışmayı kolektifleştirmeliyiz.
- Parti çalışmasında denetimi sağlamalıyız. Denetim Yöre Komitesinden başlayarak tüm birim sekreterlerinin temel görevi olmalıdır.
- Her sekreter alt birimlerin ~~alışverişleri~~ toplantılarının gündemini, alınan kararları, gerçekleşme oranını, gerçekleşmeme nedenini bilmelidir. Çözüm getirmelidir.
- Çalışma planını denetlemeli, gelişme, duraklama ya da gerilemeyi adım adım takip edebilmeli, önlemler almalıdır.
- Kadroların kolektif çalışma özelliklerini, kişisel yeteneklerini, niteliklerini, davranışlarını iş içinde sınamalıdır.
- Alt kadroları geliştirmek için sürekli çalışmalı bu nedenle kendini geliştirme-yi, yenilemeyi en öne almalıdır.

-Yayınların dağıtımını, kimlere verildiğini, yayın alanlarla kurulan ilişkileri, yayınların okuma düzeyini, yayınların örgütsel çalışmaya katkısını yakından takip etmelidir.

-Parti sempatzanı yetiştirmek için özgün bir çalışma yürütmelidir.

-Altan gelen sorulara en kısa sürede doyurucu yanıt vermelidir.

-Sorunları anında görebilmeli çözüm getirmelidir.

-Partinin her düzeydeki günlük çalışmasında; açıklık, eleştiri-özeleştiri, demokratik merkezîyetçilik gibi temel örgütsel ilkelerin uygulanmasını sağlamalı kadrolarda güven ve adalet duygusunu geliştirmelidir.

-Kadroların bilinç düzeylerini yükseltici çalışmaları yakından izlemelidir.

-Eksikli, normları düşük yoldaşları geliştirmek için özel gayret harcamalıdır.

-Komünist normlara uygunsuz davranışlara hoşgörü göstermemeli, sorunların üstü kılınmamalıdır.

-Denetimde otoriter biçimden sürekli biçimde kaçınılmalı, gönüllüler birliği olan komünist çalışmada demokratik biçimle parti otoritesini sağlamalıdır.

-Çalışmayan, işin ucundan tutan, beceremeyen yoldaşlar yakından izlenmeli, geliştirmek için uğraşılmalıdır. Başarılamazsa sonunda görev değişikliği yapılmalı ya da gereken önlem alınmalıdır.

-Kadroları geliştirmeyi başa alan bir çalışma izlenilmeli ama sonunda bu tempoya ve parti ilkelerine uymayanlardan parti arınmalıdır.

-Yığın çalışmaları bürosunun görevi; yığın çalışmasına ilişkin politikayı üretmek, tepe örgütlerde bunu uygulamak ve tabandaki yığın çalışmasını yönlendirmektir. Örgüt aparatı şehirler düzeyinde her tür çalışmanın yöneticisi ve ana sorumlusudur. Şehirlerdeki yığın çalışması, propaganda, eğitsel çalışma, dayanışma çalışması, örgütlenme çalışması örgüt aparatından yönlendirilmelidir. Şimdiki çalışmada bu karışıyor.

D-Kadro politikasına ilişkin:

Partimiz bunca ayrımlı olan kadrolarına ayrımlı yaklaşmalıdır. Ayrımlı yaklaşım; var olanı kabullenmek değil, sorunları çözmeye yönelik, eksikli kadroları geliştirmeye yönelik, kadroları parti normları açısından tek potada eritmeye yönelik olmalıdır. Bu çalışma için kısa ve uzun erimli çalışma plânı yapılmalıdır.

-Hollanda parti örgütümüzde; ideolojik-politik kimi sorunları olanlar var. Ancak bu kadrolar ikna olmaya açıklar. Özel çalışma gerektiriyor. Sorunlar daha çok; idealizasyon, moralsizlik, yenilgi nedenleri ve yönetim eksikliğinden kaynaklanıyor.

-Kadro dağılımında güçlü bir yönetim oluşturmayı başa almalıyız. Önce yöre komitesi ve bürolarını oluşturmamız. Güçlendirmeliyiz. İkinci olarak gelişmeye açık pilot bölgelere kadro kaydırmalıyız.

-Tüm kadroları uygun biçimlerde istihdam etmeliyiz. İş olmayan kadro kalmamalı.

-Sıkı bir denetimle tüm kadroların yaptıkları işin dökümünü yapmalıyız. Her üye önce kendi yerini, iş kapasitesini, yeteneğini, yararlılığını görebilmeli, çalışan ve çalışmayan ayrımı kalmamalı. Ancak düzey ve yetenek farklılıkları kalmalı. Bu durum zaten eşitlenemez.

-Eksikli, hatalı, çalışmayan kadrolara karşı hoşgörü gösterilmemeli. Yapıcı eleştiri işletilmeli. Parti birine karşı tavır aldığı anda tüm kadrolar aynı tavrı göstermeli

-Yıllardır çalışmayan ya da gelişmeye hiç bir katkısı olmayan kadro bu durumunu kendisinde kavrayabilmeli. Konuşacak sözü kalmamalı. Bu ortamı yaratmalıyız.

-Kadro istihdamının bugünkü sürecinde uyum ikinci plana geçebilir. Parti eylemine uygunluk, deney, yetenek, bilinç, çalışkanlık öğeleri dikkate alınmalıdır.

-Partide genel olarak belli düzeyde proleter oranı tutturmalıyız. Lenin daha 1902 de "Proleteriyayı güçlendirmek için, onun kendi doğal önderlerini kazanmalı, eğitmeli, yönetime getirmeliyiz" diyor. Geniş yığınlarla bağlı olmayanlar komünist partisinde ancak teknik aparatlarda çalışabilirler. Yine 1924'de Lenin "sağ ve 'sol' oportünizmden korumanın gerçek güvencesi partide ve yönetimde proleter oranını yükseltmektir" diyor. Hollanda koşullarında bu olanaklı değil. Ancak biz bilinçli bir politika izleyebiliriz. LTS, MTS mezunu işçileri kazanmak için özel gayret sarfedebiliriz.

-Üç yoldaş "partide yükler eşit dağıtılmalı. Çalışana daha çok iş verme politikası düzeltilmelidir" dedi.

-Bir yoldaş "yöre komitesi profesyonelleşmeli" önerisini yaptı.

E-Parti yaşamına ilişkin:

-Her parti kadrolarının niteliğini yansıtıyor.Partinin başarısı izlediği doğru politika ve kadroların yüksek niteliği ile bağlı.

-Hollanda parti örgütümüzde parti yaşamına ilişkin kimi sorunlarımız; 1-Parti politikasının özümsememişliğinden 2-İdeolojik-eğitsel çalışma yetersizliğinden 3-Parti çalışmasındaki denetimsizlikten 4-İzlediğimiz kadro politikasından kaynaklanıyor.

-Türkiye ve Hollanda'da yetişen kadrolarda,dünün öznel faktöründen kaynaklanan bu gün nesnel bir görünüm arzeden;idealizasyon,yenilgi etkileri,moralsizlik,savrulma,teorik düzey düşüklüğü,politik yetersizlik,normsuzluk,yöneticilik niteliği sorunları var.

-Tüm bu sorunların çözümü;kadrolara parti politikasını kavratmak ve bir parti görevinde çalışmaktan geçiyor.

-Çalışmayan kadro,bağı düzenli olmayan kadro,normlarını geliştiremediği gibi erozyona uğruyor.Dış etkilenmelere açık oluyor.Kendini yenileyemediği bir yana biriktirdiği bilgi ve deneyimide adım adım yitiriyor.Eksikliğine teorik-politik temeller bulmaya çalışıyor.Köreliyor.Parti üyeliği silikleşiyor.Ne tür sorunu olursa olsun her üye komünist partisinin olmazsa olmaz koşulu olan ödentii ödeme ve bir örgütte düzenli çalışma görevini yerine getirmek zorundadır.En asgari ölçüt budur.Ödentiyi düzenli almak,kadroyu denetlemek,geliştirmek yöneticinin sorunudur.

-Okumayan kadro,kendini eğitemeyen kadro;parti çalışmasını bulunduğu düzeyden yürütüyor.Bazen bu düzey düşük kalıyor.Parti çalışması olması gerekenin altına düşüyor.Kendi altındaki kadroları eğitemiyor,geliştiremiyor.Normlar,olması gereken normlar değil,insani normlar oluyor.Yığınlara yaklaşımda,günlük çalışmada komünist hareketin,partimizin deneyleri yerine kişisel deneyler öne çıkıyor.Okumayan kadro yakaladığı ilişkiye,devrime,partimize sempâtisi olana sadece yayın verebiliyor.Onu geliştiremiyor.Kazanamıyor.Böylesi bir kadro temel örgütte başarı sağlayamıyor.Partiye sempâtizan yetişmiyor.Okumayan kadro parti-dernek çalışmasını kafasında eşitliyor.Ayrım silikleşiyor.Günlük çalışmayı politik görevlerle bağliymıyor.

-Çelik disiplinli ve yüksek nitelikli bir parti;doğru politikanın uygulanmasının sıkı denetimi ve kadroların sürekli eğitimi ile gerçekleşebilir.

-Biz çalışmamızdaki bu iki temel eksikliği giderdiğimizde pek çok sorunu aşmış olacağız.

-Sonuç olarak;parti yönetimini güçlendirmeliyiz.Çalışmada sıkı denetim sağlamalıyız.Üyelere parti politikasını özümsetmeliyiz.Eğitim çalışmasına ağırlık vermeliyiz.Sorunu ve eksikliği olan kadrolara ayrımlı yaklaşp geliştirmeliyiz.Partiyi arındırmalıyız.

-Ulusal konferans çalışmaları,partimizi güçlendirmek,faşizmi alaşağı etmek için bize büyük tarihsel olanaklar sağlıyor.Şimdi kadrolar bir birini,yönetim üyelerini,partimiz kendini daha iyi tanıyor.Alınan yol ve yapılması gerekenler daha açık görünüyor.Giderek olgunlaşan yığınsal bir parti yaratmak için kendi dışımızda bir engel yok.Kendimize ve partiye güven,daha çok daha planlı çalışma,ilkelere,normlara bağlı çalışma bizi amacımıza ulaştıracaktır.

-Taktik olarak;ulusal konferans çalışmaları kadrolarda iyimserlik,temiz bir moral esintisi yarattı.Sorunların çözümüne ilişkin beklentiler yükseldi.Bu nedenle konferans sonrası hemen görece iyileşmeler sağlamalıyız.İyileşmeyi göremeyen kadrolarda yeni çöküntüler olabilir.

Not:Bu rapor; 1.Bölge konferansında delegelerin yaptığı konuşmalardan çıkarak, komisyonumuz değerlendirme ve görüşlerini de içeriyor.

-Çoğunluk kazanan görüşler olduğu gibi,azınlık görüşler ise ayrıca belirtilerek yazıldı.

22. Eylül 1986

PARİS

Değerli arkadaşlar,

11-12 Eylül tarihlerinde ESSEN'de yaptığımız toplantı sonucu kararları ile, 13 Eylül tarihinde Frankfurt'taki Adamlar girişiminin düzenlediği panel sonucu Çarşısını size iletiverdim.

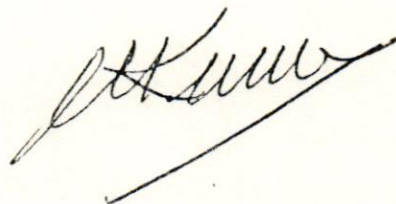
Ayrıca Türkiye'de 17 Eylül tarihinde Aziz NESİN'in bir basın toplantısı ile yijinal imza, ya da etip, «EKMEK VE HAK BİLDİRGESİ» nide ekte bulacaksınız.

EsSEN toplantısının sonuçlarını herkes toplantı, da tartışılan yönergi ile öğrenmektedir. Bu toplantı, nun kararlarının uygulanmaya konması için önümüzdeki günlerde ayrıntı yazı elinize ulaşacaktır. Frankfurt Çarşısı ise mümkün olduğu kadar hem Türkçe hem de Bulgarca ülkelerin dilinde yaygın dağıtılmalıdır.

«EKMEK VE HAK BİLDİRGESİ» ise Adamlar girişiminin bir Çarşısı ile yurt dışındaki Türk milletler arasında yijinal imzaya açılacaktır. Bütün ülke herdeti dayanışma günleri buna hazırlanmalıdır. Bu konuda başlama tarihi ile ilgili size bilgi verilecektir.

Dostca selamlar.

Mehmet KARACA

13.9.1986'da Frankfurt'ta

Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişiminin düzenlediği
TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI

Paneli çağırısı

Dün Bonn'daki geniş basın toplantısında, bugün burada, Türkiye'nin Federal Almanya'daki sağduyu sahibi dostlarının birçok temsilcisini dinledik. Aralarında bakanlar, parlamenterler de içinde olmak üzere, alanlarının seçkin kişileri vardı. Yine dün ve bugün soylu ve çıkar gözetmeyen çıkışlarını hayranlıkla izlediğimiz ve kendileriyle dayanışma halinde bulunduğumuz Türkiye aydınlarından seçkin iki konunun ve onların yanı sıra, aynı onurlu davranışları yurt dışında sürdürmek zorunda bırakılmış olan, ülkemizin başı dik yurtseverlerinin konuşmalarını izledik. Bütün bunların, 12 Eylül 1980'den beri ülkemizde yaşanmış olayların ve bugünkü durumun değerlendirilmesi için çok önemli tanıklıklar olduğuna inanıyoruz; Ve çok değerli katkılarından ötürü kendilerine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

Sağduyunun bu çok sesli, ama içinde hiç de çatlak ses bulunmayan korusunu dinledikten sonra şöyle seslenmek istiyoruz:

Ülkemizin yurtsever, demokrat sağduyulu tüm insanları:

- Yurdumuzda temel insan hak ve özgürlüklerinin yeniden egemen kılınması için, onurlu insanların hapis, işkence kaygısına kapılıp yurt dışına doğru, arkası kesilmeyen bir siyasal göçmen seli oluşturmaya artık bir son vermek için;
- Hapishanelerin boşalması, işkencelerin, idamların durması için;
- Ülkemizin insan ve doğa kaynaklarının dış yönlendirmelerden kurtarılıp ulusal çıkarlar temelinde adil bir yaşam yolunun açılması için;

.../..

-Ülkemizde genel çürümeye,ahlaksal çöküntüye dur demek,çağdaş bir kültürlenmeyi gürül gürül başlatmak için;

-Ülkemizin olası bir savaşta ilk yok olacak bir hedef,bir atom harmanı olmaktan kayırılması,bölgemizde hırçın bir komşu durumundan çıkarılması için;

birbirinize kulak verin,el uzatın! Gün birlik günüdür;Ve halkımızın artık dayanılmaz hale gelmiş tüm haksız acılarının,sıkıntıların son bulmasının yolu birlikten geçmektedir;Şiddete karşı barışın,ezmeye karşı dayanışmanın,karamsarlığa karşı iyimserliğin birliğidir bu.

Temel insan hak ve özgürlüklerini,demokrasiyi nice acılar pahasına kazanmış,onları borbaliğin,faşizmin saldırılarından korumak ve adım adım genişletmek için en zorlu koşulları göğüslemesini bilmiş uygar dünyanın,bu kazanımlara saygılı tüm insanları:

-Sizi siz yapan bu değerlerin,bizim ülkemizde bugün hala tehlike altında bulunmasına ilginizi eksik etmeyin;

-Tıpkı sizler gibi onurlu,başı dik insanları Türkiye'den siyasal göçmen olarak akın akın ülkenize doluşmaya zorlayan iktidarların uygulamalarından ve yaptırımlarından gözünüzü ayırmayın;

-Barışı,emeği,demokrasiyi tıpkı sizler gibi savunan insanların Türkiye'de terörist sayılmasına razı olmayın;

Uygar dünya insanlarına bu çağrı,adaletsizliğe karşı adaletin,dayatmaya karşı özgürlüğün,düşmanlığa karşı kardeşliğin çağrısıdır.

11-12 EYLÜL 1986 ESSEN TOPLANTISI KARARLARI.

Dayanışma etkinlikleri,bugün doğrudan rejimin çökertilmesine,onun iç ve dış desteklerinin zayıflatılmasına yönelik özü itibariyle politik bir etkinliktir.Dayanışma hareketinin karşısında,yalnızca bugünkü rejim değil,bu rejimi oluşturan,onu destekleyen ABD emperyalizmi ve onun etkilediği çevreler de vardır.Bu durum;dayanışma çalışmalarının kapsamı,birlikte çalışılacak güçlerin genişliğini belirlerken aynı zamanda dayanışma etkinliklerinin uzun erimli,kalıcı örgütlenmesi olan, deney ve ilişki birikimini zorunlu kılan,kısa ve uzun vadeli programları olan bir çalışma haline gelmesini zorunlu kılıyor.

Rejim,manevralarıyla,manevralarının örgütlü ve yaygın propagandasıyla, bu yolda emperyalizmin yoğun desteğiyle;Batı Avrupa kamuoyu gözünde yüzeysel görünümünü oldukça değiştirebilmiş ve böylece insan haklarını çiğnemesini,baskı ve terörünü gizleyebilme olanakları elde etmiştir. Batı Avrupa'nın Reagan politikasını destekleyen gerici çevreleri, çıkarları nedeniyle,rejimin diktatoryal niteliğini görmemezlikten gelip,demokrasiye geçildiği görüşünü Avrupa kamuoyuna kabul ettirmeye çalışırken,12 Eylül'ün ilk günleriyle bugünü karşılaştırıp aldatmalarını kanıtlamaya çabalıyorlar.

Bugüne kadar,genellikle rejimin baskı,terör ve insan haklarını çiğnemesini sergilerken,bugün bir taraftan bunu sürdürmeye devam etmek ve buna paralel olarak da ülkemizde yükselen demokrasiyi kazanma savaşımını,onun somut adımlarını,kazanımlarını ve bunların nazıl kazanıldığını yakından izlemek,hedeflediğimiz çevreleri anında bilgilendirmek,dayanışmaya bu savaşıma destek olacak bir nitelik kazandırmak durumundayız.

Bu yeni durum,çalışmalarımızın verimliliğini yükseltmemizi,bilgi akışını hızlandırmamızı,tüm Avrupa çapında eş zamanlı etkinlikler örgütlememizi zorunlu kılıyor.

Hedeflenen bu çalışma anlayışını yaşama geçirebilmek için:

1-Dayanışma çalışması yürüttüğümüz ülkelerdeki,dayanışma birimlerinden,olanaklar ölçüsünde geniş katılımlı,dayanışma hareketinin'genel kurulu'işlevi görebilecek anlayışta bir yıllık peryotlarla toplantılar örgütlenmesine;

2-Her ülkedeki dayanışma birimlerinden birer temsilcinin katılımı ile oluşacak eşgüdüm ve yönlendirme kurulunun üç aylık peryotlarla ve ayrıca gerektiğinde bir araya gelmesine,gerekli görüldüğünde katılımı

genişletebilmesine, çalışmalarını ülkelerdeki dayanışma birimleri ve uzmanlık komisyonları kurarak yürütmesine;

3-İngilizce,fransızca,almanca ve türkçe olmak üzere dört dilde,tüm ülkeler dayanışma birimlerinin katılımı ve desteğiyle merkezi bir yayın çıkarılmasına,giderlerinin tüm ülkeler dayanışma birimlerinin katılımı ile oluşacak merkezi bütçeden karşılanmasına:Bu yayının merkezinin Fransa olmasına,ingilizce basım ve dağıtımının İngiltere'den,fransızca basım ve dağıtımının Fransa'dan,almanca basım ve dağıtımının Almanya'dan,türkçe basım ve dağıtımının her ülkenin kendi ihtiyacına göre kendince yapılmasına;

4-Avrupa Parlamentosu'na,Avrupa Konseyi'ne yönelik çalışmaların,merkezi düzeyde ve tek tek ülkelerde süreklilik kazandırılmasına,—bunu sağlayabilecek çalışmaların ve örgütlenmenin yönlendirici kurulca belirlenerek ülkelere bildirilmesine;

5-Özellikle B.M. düzeyinde etkinliği olan uluslararası kuruluşlar olmak üzere uluslararası kuruluşlarla ilişkileri geliştirerek uluslararası platformları değerlendirmenin amaçlanmasına ve bu yolda yönlendirme kurulunun görevlendirme yapmasına;

6-Dayanışma birimlerinin bulundukları ülkelerdeki Şili,Güney Afrika gibi ülkelere ilişkin dayanışma çalışması sürdüren örgütlenmelerle ilişkilerin geliştirilmesine,güç birliği yapmaya yönelik çalışmaların hızlandırılmasına ve süreklilik kazandırılmasına;

7-Bugüne kadarki çalışmalarımıza ilişkin belgelerin derlenmesi,yayına hazırlanması,dayanışma birimlerinin dokümanları en kısa zamanda iletmesine;

8-Türkiye'de demokrasi için uluslararası "bildirge ve çağrı" önerisinin araştırılarak karar haline getirilmesine;

9-Batı Avrupa'da güncellenen,hükümetler düzeyinde tartışılmakta olan ve politik mültecilerin geleceğini yakından ilgilendiren gelişmeler karşısında ortak bir tavır almak üzere ortak bir açıklamanın hazırlanması için hukukçu arkadaşlarımızın görevlendirilmesine,bu konuda dayanışma birimlerinin bulundukları ülkelerdeki durum ve uygulama konusunda rapor hazırlayarak dayanışma merkezine iletmesine; Bu çalışmanın Genel Politik Af kampanyasının yeniden yükseltilmesi talebiyle bağlanarak hazırlıkların başlatılmasına;

10-Aydınlar Girişiminin çalışmalarının desteklenmesine,yayınlarının yaygınlaştırılmasına yardımcı olunmasına,karar verilmiştir.

TKP nin Çıkış Yolu Önerisi

Barış ve Ulusal Demokrasi Programı üzerine rapor

Genel değerlendirme:Ulusal Konferans Tezleri'ne genel olarak katılıyor ve bu tezlerin yazılarak tartışmaya açılmış olmasını gerekli,yerinde ve zamanında atılmış bir adım olarak görüyorum.Ülkemizin içinde bulunduğu sosyal,ekonomik ve politik durum ve Batı Avrupa'daki göçmen işçilerin sosyal,psikolojik,politik,ekonomik durumlarının değerlendirilmesi ve getirdiği alternatifleri bütünüyle doğru bulunuyor ve savunuyorum.Ayrıca tezlerin geçmişteki yanlışlardan önemli dersler çıkarmış,günümüzün sosyal realitesini doğru ve somut olarak görmüş ve değerlendirmiş olması yalnız partimizin üye ve sempatizanlarının değil,demokrasi isteyen en geniş çevrelerin onay ve desteğini almasını sağlayacaktır.Tezler bu yönüyle değerlendirilmeli ve önemi kabul edilmelidir.

Tezlerde demokrasi isteyen en geniş çevrelerin birliğini sağlamanın gereği ve önemi vurgulanmakta ve şimdiye kadarki birçoklarının iddia ettiğinin tersine bu birliği sağlamanın ulusal demokrasiyi kurmak açısından yaşamsal önem taşıdığınaçık ifadesi tezlerin bir diğer önemli yanını oluşturmaktadır. Tek ket bizlere düşen görevse bu birliği sağlamanın sağlam kemellerini oluşturmak ve işaret edilen hedefe varmaktır.

Bunun dışında tezleri okurken eğer bu tezleri politik bilinci olmayan insanlar okusalar tezleri olumlu mu değerlendirirlerdi yoksa olumsuzmu diye düşünmekten kendimi alamadım.Şu nedenle;tezler öylesine gerçekçi öylesine somut ve esnek ama ilkeli bir yaklaşım getiriyorki o insanların büyük bölümünün tezleri olumlu bulacağını düşündüm.

Batı Avrupadaki Politik Faaliyetimiz Üzerine tezleri genelinde doğru buluyor ve savunuyorum.Anadili ve kültür eğitimine ilişkin 29. sayfa f paragrafındaki görüşün Avrupa daki kapitalist ülkeler şartlarında uygulanabilirliği konusunda kuşkuluyum.Çünkü bahsedilen model yalnızca birkaç Sosyalist ülkede ve son birkaç yıldırda İsveç te uygulanmaktadır.İsveçteki uygulama başarılı olamamıştır ve bunun la ilgili çeşitli inceleme ve araştırmalar yayınlanmıştır.İsveçli birçok eğitimci şimdi Batı Avrupa'nın değişik yerlerindeki değişik eğitim modellerini incelemektedir.

Sosyalist ülkelerdeki uygulamalara gelince oradaki uygulama elbette Batı avrupalara olduğu gibi taşınmaz. Birinci neden: Sosyalist ülkelerde uygulanan iki dilde eğitim o ülkelerin kendi şartlarının bir sonucu ve bir gereksiniminin sonucudur. Ayrıca iki dilde eğitim ulusal azınlık grupları için uygulanmaktadır, bu yüzden Batı avrupa da göçmenlik konumunda yaşayanların çocukları için aynı modeli istemek değişik sosyal , politik şartlarda aynı modelin uygulanmasını istemek demektir. İkinci neden: Sosyalist bir ülkede uygulanan bir modeli aynen alıp kapitalist bir ülkede uygulanmak mümkün değildir. Biz model ithalinden yana olamayız. Buradaki reel şartları göz önünde bulundurmamak ve buranın özel koşullarına uygun bir model bulmak zorundayız.

Mehmet Karamanlı.

BÖLGE KONFERANSLARINDAN SONRA ÖNE ÇIKAN KONULAR ve ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM
ÖRGÜTÜMÜZÜN ÇALIŞMALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRME RAPORU

Yapılan iki bölge konferansından sonra, ülke düzeyinde toplanacak olan Konferans'ta, önümüzdeki dönem örgütümüz çalışmalarında önemle üzerinde durularak değerlendirilmesi gereken belli başlı konular aşağıya çıkarılmıştır. Sunulan görüşler, hem tartışmalardan ve hem de örgütümüzün somut sorunlarından kalkarak kaleme alınmıştır. Konular açıklanırken bütünsel bir ele alıştan daha çok, alınması gereken önlemler ve düzeltilmesi gereken kimi yönler saptanarak değerlendirilmiştir. Gerek toplantılarda ve gerekse tek tek yoldaşların verdikleri raporlarda dile getirilen görüşler değerlendirilmiş ve çıkarılan sonuçlarla konuların bir kere daha ve derinlemesine açılımı için tartışılmasında yarar görülmüştür.

Bu nedenle raporlar, ayrı ayrı başlıklar halinde ve alınması gerekli örgütsel ve politik önlemleri öne çıkaran bir biçim ve içerikte kaleme alınmıştır. Anlaşılacağı üzere konular teorik çerçevede ~~ede~~ alınmamış ama bunun toplantı içinde gerek görüldüğünde yapılabilir olmasının yanı sıra ve asıl Konferans'ın bu aşamada önümüzdeki döneme ilişkin somut bir mücadele perspektifi çizebilmesi kaygusundan hareket edilmiştir. Çünkü önümüzdeki dönem, somut politik ve örgütsel hedeflerimizin yaşama geçmesi için çok daha atak ve etkin bir çalışma temposu içine girmek zorundayız. Şimdi eskiye kıyasla daha güçlü olanaklara ve biriktirdiğimiz deneylerden çıkardığımız derslerle çok daha açık bir bilince sahibiz. Örgütümüzün iç işleyişi açısından ise, faşizmin saldırısının neden olduğu ağır yaraların ve başka kimi olumsuzlukların kolektif olarak aşılması ve bunun yarattığı daha yüksek bir moral ve güven ortamı, daha ileri beklenti ve öngörülerimizin temel dayanaklarından biri olmaktadır.

Öte yandan, örgüt birimlerinin uzun süreler sorunlarıyla baş başa bırakıldığı, ya da zamanında sorunlara müdahale edilmeyen bir iç işleyişin tüm boyutlarıyla aşılması, başta Yöre Komitesi olmak üzere, tüm örgüt birimlerimizin dönemin gereklerine uygun hızlı ve etkin bir çalışma temposu tutturabilmemize bağlıdır. Eleştiren, öneren, sıkı disiplinli parti anlayışımız, tek tek tüm birimlerimizin ve yoldaşlarımızın bu bilinç ve sorumlulukla davranması ile ~~xxxxxxx~~ daha ileri boyutlara çıkabilir. Ne sadece konuşan ama somut hiç bir iş üretmeyen birim ya da yoldaşlar ve ne de "her şey iyiye gidiyor, sabırlı olmak gereklidir" gibi gerekçelerin arkasında, sözde sorunsuz ama özünde parti eyleminin etkinleşmesinde üretmeyen, çalışmayan tutum ve davranışları örgüt saflarımızdan uzaklaştırabilmeliyiz. Parti onurunu ~~olduğu~~ kadar ve aynı şekilde tüm alanlardaki parti eylemini de, sorumlu olduğumuz alanda ve sorumluluklarımız çerçevesinde ortak olarak sürdürüp, paylaşılabildiğimiz oranda

"birliğimiz çok daha güçlenecek, başarımız çok daha artacaktır " bilinci bir kere daha anımsanmalıdır.

Özetle önümüzdeki dönem, sözle işin uyumunun sağlandığı, birimlerin ve tek tek yoldaşlarımızın sözlerinin eylemleriyle değer kazandığı örgüt anlayışını tepelere çıkarma görevi ile karşı karşıyayız.

Konferans sonrası hepimizi yoğun bir çalışma dönemi bekliyor, başarılabilmemiz için gerekli olanaklar bakımından şimdi çok daha güçlü ve hazırlıklıyız.

Yöre Komitesi

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

1-"Ulusal Demokrasi ve Sosyal Güvenlik Alternatifi" tezleri-
nin Tartışılması,

Ulusal Konferans tezleri, tek tek her yoldaşın M.K. ya sunulmak için verdiği eleştiri ve öneri raporları^{ve} iki ayrı konferansta yapılan tartışmalardan sonra son olarak bu kez de ülke çapında yapılan konferansta ele alınacaktır. Bunun için, iki ayrı bölge konferansı'nda kurulan komisyonların tartışmalara ilişkin hazırladığı raporlar sizlere daha önce sunulmuştu. Bu raporlar aynı şekilde toplantı tutanaklarıyla birlikte M.K.ya sunulacaktır. Tıpkı bu konferansın tutanak ve raporlarının da sunulacağı gibi.

Konferansa katılacak yoldaşlar, bu raporları tekrar dikkatle inceleyerek, tek tek konuların çok daha derinlemesine ele alınıp değerlendirilmesini sağlayacaklardır. Bölge konferanslarında yapılan katkı ve getirilen eleştirilerin bu konferansta daha ileri düzeylere çıkacağına inanıyoruz. Öte yandan tartışma alanına ilişkin önerimiz ise, nasıl yaşama geçirilecek, somut olarak nasıl uygulanacak sorusuna ağırlık veren bir yaklaşımla ele alınması doğrultusundadır.

Kendi çalışma alanımız bakımından ise, Batıavrupa'ya yönelik tezleri, somut eylem hattımızda tartışılmasına ağırlık veren bir yaklaşımla değerlendirebilmeliyiz. Diğer raporlarda seçilen konular bu somutluğun alanları olarak ele alınmıştır.

2- Yığın İçinde Parti Çalışması,

Batıavrupada çalışan örgüt birimlerimiz açısından, yığın içinde çalışmalarımızı yönlendirebilmek için, gerek örgüt içinde M.K. tezine dayalı olarak yürütülen tartışmalar ve gerekse göçmen işçi konferansları sonrasında hem kurulan eylem birliği platformları ve hem de bu süreçte ortaya çıkan yeni örgütlenmeler bizlere büyük olanaklar hazırlamıştır. Bu çalışmalar sonunda çok geniş kesimlerle dirsek teması ve ortak çalışma platformları yaratılmıştır.

Bugün şu saptamayı rahatlıkla yapabiliriz: Artık partinin somut mücadele perspektifine ve politikasına bağlı olmayan, bir başka ifade ile, yaşamla bağı olmayan "ideolojik" tartışmalar dönemini geride bırakıyoruz. Bugün soldan sağa çok geniş bir yelpaze içinde ve önümüze koyduğumuz somut işe, somut politikamıza dayalı olarak, olumlu bir diyalog ve eylem birliği platformu yaratılmıştır. Üneğin, göçmen işçi konferanslarının yarattığı politik ve moral ortam, Hollanda'da kurulu tüm örgütler için bir çekim merkezi olmuştur. Bu ortamı biraz daha ileri götürebildiğimiz ölçüde, bunun dışında kalan örgütler kendilerini son derece yalnız ve yalıtılmış bulacaklardır. Dolayısıyla kazanılan hedeflerin çok daha ileri gidebilmesi bugün çok daha olanaklıdır. Yeter ki bizler her düzeyde, ilişkilerimizi somut işe bağlı olarak götürebilelim, Somut

işi gölgeleyecek, gereksiz ideolojik tutumlardan ve üslup yanlışlarından doğacak hatalardan kendimizi sakınabilelim. Karşılıklı ~~kuşku~~ ile başla-
yaş bu tür çalışmalar, bizim güvenli tutumumuz ve somut işte gösterdi-
ğimiz açık ve dürüst tavrımızla bir süre sonra gerekli güven ortamına ka-
vuşacaktır. Daha bugünden görüyoruz ki, aldığımız mesafe hiç de küçümse-
necek düzeyde değildir. Örneğin, barış sorununu, demokrasi sorununu, da-
yanışma sorununu bizimle altına imza atacağımız bir içerikte bugün hep
birlikte dile getirebiliyorsak, bu hiç de azımsanacak bir başarı değil-
dir. Bunların daha geniş kesimlerde yaşama girebilmesi gene ancak bü-
zim üstün çabalarımızla olanaklıdır. Bir kere daha dikkati çekmek gere-
kirse, en geniş kesimler içinde ve bu kesimlerin örgütleri içinde bizim
soruna yaklaşımımızdaki temel tutum, kendi açık ve somut bilincimizi
bu kesimlerde aramak ya da bu kesimlere daha başından benimsetmeye ça-
lışmak olmamalıdır. Ortak zeminlerde yapılacak çalışmalar ve yaratıla-
cak güven ortamları, bizim giderek bu kesimler içinde sesimizi çok daha
kapsamlı bir şekilde duyurabilmemizin olanaklarını yaratacaktır. Üste-
lik bu, tek yönlü bir süreç değildir. Ortak eylem diğer kesimlerin ge-
lişip değişmesini sağlarken, bizlerin de ustalaşmamıza yardımcı olacak-
tır. Kuşkusuz gene bu değişme karşı kampını da yaratabilir. Varolan kar-
şı odakları daha hırçın tutumlarla ortaya çıkarabilir. Ama bu hem doğal-
dır ve hem de bizim dışımızda bilinçleri belirlenen en geniş kesimler
içinde bu karşı odakların gerçek yüzlerini açığa vurmanın daha somut
koşullarını beraberinde getirecektir.

Bu olayın bir tarafıdır. Diğer önemli bir tarafı ise, Parti'nin
en geniş yığınlarla bağlaşıklık kurmaya, ortak eylemler yapmaya ve gi-
derek daha geniş kesimleri, daha ileri hedefler için seferber etmeye
çalışırken, neye dikkat etmek zorunda olduğudur. Konunun ikinci can alı-
cı noktası burasıdır. Bir başka deyişle, somut verili koşullardan ve ve-
rili bilinç yapılarından hareket eden Partimiz eylem hattı, kendi ba-
ğımsız ideolojisini nasıl koruyup geliştirecektir?

Burada hemen belirtelim ki, yukarıda değindiğimiz gibi, ideolo-
jik mücadele Partinin politik hattına sıkı sıkıya bağlanmak zorundadır.
Partinin politik eylem hattından bağımsız ideolojik mücadele olmaz.
Bu açıdan, eylem birliği platformlarıyla gelişecek olan Partinin bağla-
şıklık politikaları, en başta kuşkusuz, eylem birliği hedeflerinde gi-
derek sağlanacak ortak hedef ve kavrayışlarla gelişebilir. Bir başka
ifade ile " eşit haklar mücadelesi" içinde biz Türkiye hükümetlerinin
olumsuz rolünü somut olarak ifade ettiğimizde anlaşıyor ama bunun fa-
şist bir diktatörlüğün, yahut sermayenin diktatörlüğünün sonucu olduğun-
da ısrar ediyorsak, işte bu gereksizdir. Bu noktaya ileriki süreçlerde
geçebileceğimizi bilerek davranmak, oluşacak güven ortamları ile bu
konuları onlarla tartışabilmek olanaklarına kavuşabileceğimizi daha
baştan

bilmemiz ve ona göre davranmamız gerekir. Burada ikinci bir yanlışlık da bu tür kesimler içinde çalışırken, bunların gerici olduğunu, bunlarla herhangi bir konuda politik çalışma yapılamayacağını, önce bunlara örneğin kimi yığın örgütlerinde yapıldığı gibi, okuma yazma kursları vb. ile yaklaşmak gerektiği ama politika konuşmamak gerektiği biçimindeki yaklaşımdır.

Politika yapmak demek, "TKP şöyle diyor" demek değildir. Barış gibi, demokrasi gibi, eşit haklar gibi, işsizlik gibi, ayrımcılık gibi konulardan başlayarak bunların kaynakları ve çözümü konularında onların anlayabileceği kavramlarla tartışabilmek ve onları ortak eylemler yönünde uyarabilmek demektir. Ancak bu süreç bizi onlara yaklaştırabilir, bizim hedeflerimizi onlar içinde tartıştırabilir. Partinin adı ise çok sonraları gelmelidir. Yaratılacak güven ve saygı ortamlarıyla gelmelidir. Bu kendimizi gizlemek değildir. Ama tam tersine politikamızı geniş kesimlere açıklayabilmektir.

İdeolojimizi propaganda etmek adına, bu anlayışın dışında bir tartışma tutumunun bizi yığınsallaştırmadığı, tam tersine yalnızlaştırabileceği hiç unutulmamalıdır. Tıpkı tersinin, yani onlarla hiç politika konuşmadan, mesleğini icra eden bir kişi olarak kalmanın yaratacağı sonuçlar gibi.

Gereksiz yere ateizm tartışmalarına girmek, "milliyetçiliği kıracağız" diye, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı konusunda tartışma açmak, somut bir olguya bağlı olmadan Sovyetler Birliği övgüsüne girmek gibi tartışmalar ne bize ve ne de yığınlara hiç bir şey kazandıramaz.

Unutmamalıyız ki, yığınlar somutu yaşıyorlar ve somutu düşünüyorlar, bizim soyutladığımız kavramları düşünmüyorlar. Kendi somut közcükleriyle düşünüyorlar. Bu nedenle çoğu zaman bizim ne konuştuğumuzu bile onlara kavratamıyorsa, yaşamdan kopuk bir dilimiz var demektir.

Tüm bunlardan sonra, ideolojik arılığımızı nasıl koruyacağız? Kendi bağımsız ideolojimizi yığınlar içinde nasıl propaganda edeceğiz? sorusuna yanıt vermek gerekiyor. Çünkü örneğin şu tür endişeler de dile getirildi: Bundan sonra dikkat etmek gerekir, ideolojik düzeyimizi yükseltmezsek, özellikle sağ sapma gündemimize gelebilir. Bu doğru bir sapama değildir. Sağ sapma tehlikesi, partinin somut olarak en geniş yığınlarla bağlanabilmek için, yığınlar içinde çalışabilmek için saptadığı politikalardan kaynaklanmaz. Bu tür bir tehlike, partinin kendisi için M.L. ve Proletarya enternasyonalizmi temelinde politikasından ve bunun gereklerinden verilecek tavizlerle ortaya çıkar. Tıpkı sol sapma tehlikesi gibi. Enternasyonalin "faşizme karşı birleştirilebilecek olan ne varsa en küçüğü bile gözden kaçırılmamalıdır" biçimindeki saptaması bir kere daha anımsanmalıdır. Örneğin, ulusal güçler ve rejim karıştı güçler ayrımını elbette yapacağız. Ancak bu ayrım öncelikle yığınları tanımla-

mak için değil, kimi sınıfsal güçleri ve örgütleri tanımlamak için yapılmalıdır. Diğer yandan aynı şekilde, eylem içinde gelişme ve değişmeyi gözden yitirmemeli, olumsuz gelişme ve değişmelerin, yığın çalışmalarında etkisizleştirilebileceğini gözardı etmemelidir. Demokrasi gibi, barış gibi, bağımsızlık gibi, diktatörlüğe karşı olmak gibi, kavramların en geniş kesimler içinde kendi içerikleriyle yerleştirilmesi, olumsuzluğu açıklamak için temel dayanaklarımız olabilmelidir. Ya da konu ortaya böyle konmalıdır. O zaman taktik olanla, stratejik olanın, asıl olanla geçici olanın eylem içinde ortaya çıkacağını ama asıl yığınların gözü önünde onların kendi deneyleriyle belirleneceğini açık olarak görebiliriz. Yapmak istediğimiz de işte tam budur.

Biz, Kutlu yoldaşın deyimi ile, hiç kimse ile ilericilik yarışında olmayacağız. Bizim yarışımız, somut hedeflerimizin yaşama girmesi yarışıdır. Örneğin Demirel, demokrasiye sahip çıkıyorsa, bu bizim için de yığınlar için de bir kazanımdır. İçeriğini genişletmek, onun daha gerilere manevra yapmasını önlemek ise, bizim çalışmalarımız ve yığınların yükselen bilinci ve hareketliliği ile doğru orantılıdır.

Elbette öngörülerimiz var. Olması da gerekir. Ama öngörülerimizi kuşku yaratmaktan ya da kuşku duymaktan çok, hedefin kendisini yaşama geçirebilmek için çok daha titiz ve gayretli olarak çalışabildiğimiz oranda **şahılabılırız**. Tıpkı örneğin Demirel'in bir süre sonra geri dönüşlerini, bunun şimdiden görünen kimi ip uçlarını, yığınların demokrasi istemini daha ileri götürerek aşmasını beceremezsek, onun demokrat ya da yurtsever olmadığını açıklayarak hiç yapamayız.

Tüm bunlardan sonra bir kere daha ideolojik arılığımızı korumak ve yığınsallaştırmak mücadelesine dönelim. Kuşkusuz durmadan bağımsız ideolojimizin propagandasını yapacağız. Ama nasıl? Yarattığımız güven ve saygı ortamlarında oluşacak, giderek bize yaklaşan çevreler içinde. Bunun en belli başlı aracı, parti yayınlarıdır. Parti radyosunu daha geniş kesimlerin dinlemesini sağlayarak, parti yayınlarını daha geniş kesimlerin okumasını sağlayarak. Parti örgütünü durmadan yeni yeni kadrolarla büyütüp güçlendirerek. Örneğin, önümüzdeki dönemde parti yayınlarını, T.Postası'ndan başlayarak, Atılım ve Yol ve Amaç dergisini, öteki süresiz yayınlarımızı parti çeperinde giderek daha geniş kesimlere dağıtmanın yollarını bulmalıyız. Bunun için şimdiki dağıtım ağını geliştirmeli, yeni önlemler almalıyız. Bu yayınları önce kendimiz yeterli oranda **okumalı** ve giderek artan sayıda bir çevreye okutabilmeliyiz. Ve nihayet yayınlarımızın etkinliğini artırmak için, kendimiz de bir yazar, bir eleştirmen olarak etkinlik yapabilmeliyiz. Kuşkusuz bu alanda ilk yapacağımız iş, partimiz çevresindeki sol radikal akımların içinde parti görüşlerini yayınlarımızla daha etkin bir şekilde tanıtabilmeliyiz. Yayınlarımızı öncelikle bu kesimlerden başlayarak daha geniş bir

okuyucu kitlesine yöneltebilmeliyiz. Bu konuda alınacak somut başarı, yani ideolojik arılığımızın korunması ve geliştirilmesi için, öncelikle yayınlarımızı okumak ve giderek artan sayıda okutmak ve nihayet parti içi eğitim ve bilgilendirme çalışmalarını etkinleştirmektir. Bu konuda son olarak belirtelim ki, tek tek yoldaşlarımız öncelikle kendileri örneğin yayın okuma konusunda daha gayretli olmazlarsa, salt gene örneğin, parti içi eğitim çalışmaları gibi beklentilerle kendilerini oyalarlarsa işte ~~otakdirde~~, bu alanda ileri mesafeler alamayız. Ancak gereksinim de ortadadır. Parti içi eğitim için gerekli ^{le}önlemler alınmalıdır. İleriki dönem de yöre komitesi bu konuda önlemler alacaktır.

3- Yığın Örgütlerinde Çalışma,

Kuşkusuz bilindiği gibi, yığın çalışmalarının en önemli alanı yığın örgütlerinde çalışmadır. Bu alanda partimizin önemli kazanımları vardır. Ne varki, bu kazanımlarımızı yeteri kadar değerlendiremiyoruz. Dahası kimi hata ve yanlışlıklardan kendimizi tam olarak arıtabildiğimizi söyleyebilmekten uzağız. Bölge konferanslarında yapılan kimi eleştiri ve saptamalar bunu doğruluyor.

Bugün, eylem birliği çalışmaları ve onun yarattığı yeni örgütler bu alanda kendi yanlışlarımızdan öğrenme süreçlerini ve yığın örgütlerinin giderek daha etkin kılınması görevlerini acil olarak önümüze koyuyor.

Bu konuya girmeden bu alanda gördüğümüz iki yanlış tutuma değinmek doğru olacaktır. Bunlardan biri, gene bölge toplantılarında da ifade edildiği gibi, kimi birimlerimizde ve tek tek yoldaşlarımızın tutumunda görülen, yığın örgütü ile, parti örgütü arasındaki ayrımın silikleşmiş olmasıdır. Bu eğilim, yığın örgütü ile partiyi birbirine karıştırmaktadır. Geçmişte yapılan kimi hataların da süregelen etkileriyle, yığın örgütleri içinde, başka politik akımlar ya da örgütlerden kişilere karşı tutum ve davranışlardaki eksiklik ve hatalar süregeliyor. Bilmeliyiz ki, yığın örgütleri parti değildir, her türlü bağımsızlıkçı, barışçan yana, demokratik akım ve örgütlerden kişiler yığın örgütünün tabanını oluşturmurlar. Yığın örgütünün disiplini kendi tüzük ve programıyla ve kendi yönetimi ile belirlenir. Yönetimler, diyelim ki, tümüyle partili bile olsa, parti birimi değildir. Yani partinin disiplini içinde değildir. Parti ancak kendi üyelerini disipline eder. Yığın örgütünü değil. Yığın örgütü içindeki partililer ve veya varsa parti birimi, partinin disiplini içindedir. Ama yığın örgütünün kendisi bağımsız bir kuruluştur. Yani örgütsel bağımsızlığı vardır. Ancak o birimdeki görevli yoldaşlarımızı ya da parti biriminin örgütsel olarak bağımsızlığı değildir. Yapılacak olan, yığın örgütünü kendi kurallarıyla yönetmek ya da yığın örgütü içinde kendi kurallarına bağlı olarak çalış-

maktır. Hiç bir yığın örgütüne parti böyle istiyor diye bir direktif götürülmez. Oradaki partili yoldaş ya da birim partinin emrini, yığın örgütünün kendi kuralları içinde yerine getirir. Onun görevi budur. Dolayısıyla örgütsel olarak bağımsız yığın örgütlerini güçlendirmek demek, tüm demokratik akımlardan kişilerle, yığın örgütünü güçlendirmek demektir. Bu açıdan yığın örgütlerimizin güçlendirilmesine gerek vardır. Bu ise ayrı bir ustalık gerektiriyor. Yığın örgütleri bizim yan kuruluşlarımız olarak kaldığı sürece, güçlenemezler. ^{Güçlenmek} ~~A~~ yönetimleri de onlarla paylaşmayı getirir.

Öteki yanlış eğilim ise, parti ile yığın örgütünü karıştıran eğilimdir. Yani, ~~parti~~ ^{parti} üyesini yığın örgütü üyesi gibi gören anlayıştır. Bu parti üyelik normlarını silikleştirmekte, parti üyesinden beklenebilecek özellikleri, yığın örgütü ^{üyesi} düzeyine düşürmektir. Yığın örgütüne yukarıda açıkladığımız çerçevede herkes üye olabilir ama partiye, sadece komünistler üye olur. Aradaki temel ayırımı gözden kaçırmak, partiyi gözden kaçırmaktır.

Yığın örgütlerini güçlendirebilmek, öncelikle, yönetimlerin güçlendirilmesi ama asıl önemlisi, bu yığın örgütleri yönetimlerinin tüzüğünde belirlenen işleyişe tam olarak kavuşturulması gerekiyor. Yönetim kurulları bile doğru dürüst çalışmayan bir yığın örgütü, nasıl güçlenebilir ki? Yoldaşların bu planda yeniden değerlendirilmesi ve bu tür örgütlerin öncelikle kendi iç işleyişlerinin yükseltilmesi görevlerini başa almalıyız. Önümüzdeki dönem bu konuda gerekli önlemleri almak zorundayız.

İşlemeyen yönetimleri işler hale getirmek, yönetim dışından yığın örgütlerine hiç bir müdahaleyi kabul etmemek, varolan üyelerin, örgütlerin etkin ^{lik}lerine tam olarak katılımı ⁿ sağlamak önde gelen görevler olarak duruyor. Daha sonra, kimi alanlarda, ulaşılabilecek çevrelerden başlayarak, hızla yeni üyeler kazanmak zorunludur. Bu da ancak iş yapan, iş üreten, kurullar eliyle yapılabilir. Bu alanda gerekirse kimi örgütlerin birleştirilmesi, yeni yeni yerel örgütler kurulması, kimi etkinliklerin merkezi olarak değerlendirilip, tüm yığın örgütlerinin kazanımı haline getirilmesi çalışmalarını etkin bir şekilde yapabilmeliyiz.

Ancak ilk alacağımız önlem merkezi bir yığın örgütleri komitesi kurmak olmalıdır.

Öte yandan yığın örgütleri içinde çalışan üyelerin, yönetim kurullarına ya da onların ürettiği işlere katılabilmesi, giderek bu katılımın tüm üyeleri kapsar hale getirilebilmesi, kimi üyelerin tüm vakitlerinin dolu olduğu, kimi üyelerin ise hemen hiç iş yapmadığı konumlardan süratle uzaklaşılabilmesi için, yığın örgütleri yönetimleri, bu örgütlerin işleyişini yeni baştan ele almak ve yeni bir çalışma temposu tutturmaları

mek zorundadırlar. Kuşkusuz bu alanda Yöre Komitesi'nin uygun görevlendirmeler, uyarı ve eleştirilerle kendine düşeni biran önce yapması gerekiyor.

Bu konuda son olarak yığın örgütlerinin basın yayın çalışmalarına deyinmek gerekiyor. Bugün hemen hemen yığın örgütlerinin tümünün bir yayını var. Bu yayınları hem içerik ve hem de biçim olarak daha yetkin hale getirmek için, yığın örgütlerinde görevli tüm yoldaşlarımızın ve birimlerimizin gayretli olması gerekiyor. Yazı yazmak, haber göndermek, yani yazmak, fotoğraf, desen, karikatür vb. yayınları beslemek görevimizi daha yetkin olarak yerine getirebilmeliyiz. Ama hepsinden önce bu yayınları yığınlara ulaştırmak, böyle olmayan yayınları birer yığın çalışma aracı haline dönüştürebilmek için çalışmalıyız. Giderek daha geniş kesimler içinde okutabilmeliyiz. Bu demektir ki, yığın örgütü yayınları giderek artan sayıda basılabilmeli ve aynı şekilde giderek artan sayıda kişiye satılabilmelidir. Yığın örgütlerinin bu çalışmayı en önemli bir eylem biçimi olarak sürdürebilmeleri önem taşıyor. Kuşkusuz daha çok yayın satabilbilmek, ölçütlerimizden biri olabilmelidir.

Kültür-Sanat Çalışmaları

Yığın içinde ve yığın örgütlerinde çalışmanın önemli araçlarındandır biri de kültür sanat çalışmalarımızdır. Bu alanda bir çok deneyimimiz, bunların yarattığı kimi örgütlerimiz ve yığın örgütlerimizde yapılan çalışmalar ile, gene yığın örgütlerimizin çıkardığı yayınların etkinliklerini saymak gerekiyor.

Göçmen yığınımızın en temel gereksinimlerinden biri olan kültür-sanat çalışmaları konusunda daha çok düşünmek ve daha kapsamlı çalışmalar kotarabilmek zorundayız. Ulusal kültür anlayışımızı bu alanda somutlayabildiğimiz, geliştirebildiğimiz, çeşitli etkinliklerle sürdürebildiğimiz oranda, politik çalışmalarımızda önemli bir araç yaratmış olacağız.

Öncelikle yığın örgütlerimiz mahalli planda konuyu ele alıp özellikle 2. kuşak potansiyellerini değerlendirebilmenin yollarını aramalıdır. Varolan araçları, yığın örgütleri ve yayın eylemi gibi, bunun için değerlendirebilmeliyiz. Bu alandaki yayınların içeriğini zengileştirmek, folklor, spor, müzik gibi çalışmaları, olayı salt bu yönüyle ele almadan, ama bu yönünü sürekli geliştirerek, kendi ulusal kültür anlayışımız yönünde zenginleştirebilmeliyiz. İyi saz çalan, iyi dans yapan, ~~ekipler xxxxxxxxxxxx~~ spor kulüplerinde daha çok genci çalıştıran birimler giderek onlara ulusal kültür konusunda ve oradan da kalkarak ulusal demokrasi politikamız konusunda çalışmalara katabilmeliyiz. Bunun somut yolu ise, yığın örgütünün etkinliğinin artırılması, eylemli kılınması ve bu kesimlerin yığın örgütünün tüm çalışmalarına

k t labilmesidir.

Özel olarak merkezile mi  kültür sanat kurumlarımızın ise devamını ve etkinliğinin yükseltilmesini artıracak önlemler alabilmeliyiz.

Son olarak bu alanda yapılabilecek çalışmalara, çevremizdeki öteki örgütlerle, dayanı mak, birlikte çalışmak, gibi platformlar yaratarak geli tirebilmeliyiz.

5- Diğer Politik Akımlarla İlişkiler

Önümüzdeki dönemde sol birlik çalışmalarını daha etkin bir şekilde yürütmek, sol birlik partileriyle, partimiz arasında üyelerimiz düzeyinde daha sıkı ilişkiler geliştirebilmek yaşamsal önem taşımaktadır. Özellikle ulusal konferans tezlerimizin bizim dı ımızdaki kimi çevrelerce  arpıtılıp, bu kesimler içinde yanlış yorumlanmasını önlemek için çaba sarfetmeliyiz. Bu anlamda kişisel ilişkilerimizi geliştirmeli, partimizin politik hattı konusunda yapıcı, karşılıklı saygı sınırlarını zorlamayan bir üslupla diyaloglarımızı geliştirmek, sol birliği g clendirmenin de bir yolu olarak görevimizdir. Öncelikle bu kesimler içinde ya ınlarımızın okunmasını sa layabilmeliyiz.

Sol radikal akımlar bakımından ise, bu kesimlerden partimize gelebilecek ya da öteden beri süregelen kimi temelsiz, soyut suçlama ve eleştirilere karşı hangi temelde diyaloglar geli tirebilece imiz önem taşıyor. Bu kesimlerle, M.L. ve Proletarya enternasyonalizme temelinde yapılabilecek tartışmaların herhangi bir olumlu sonuca ula mayaca ını kendi deneylerimizle biliyoruz. Yapılacak i , bunların partimize ve sosyalist sisteme karşı tutumlarında yanlışlarını sergilemek değildir. Bu kesimlerle :
Kendi politik perspektifimiz, yığın çalışması anlayı ıma ba la ıklıklar ve eylem birliği anlayışımız konularında s r r lebilecek ilişkilerde ama asıl, kurulabilecek yakın arkada lıkların sa layabilece i güven ortamı içinde ilişki ve diyalogumuzu geli tirebilmeliyiz. Bu da tutarlı olmayı, onlara kendi kavramlarıyla değil kendi anlayı ımızla yaklaşmak, onların istedikleri zeminde değil, bizim istediğimiz biçim ve üslupta ilişki geli tirebilme i gerektirir. Unutmamalıyız ki, bizim dı ımızda ilk halka ve geniş kesim bu akımlardan oluşuyor. Onları dı layarak, mahk m ederek, ya da k  mseyerek hiç bir yere gidilemez. Tüm eksik ve yanlışlarına karşın bizim de onlardan  renebileceklerimiz var. Ama asıl, onların enerjisini ve gücünü, önce demokrasi mücadelesine ve giderek i lerinden en iyilerini partimiz çevresine kazanmak, büyümenin genişlemenin ilk halkası olabaktır.
Sosyal demokrat kesimlere yönelik olarak da aynı şekilde ilişkiler kurabilmeli , ortak noktalar yakalayarak geli tirebilmeliyiz.

Dindar çevrelerle olan ilişkilerimiz de ise, en başta yağın içinde çalış-
ma bölümünde değindiğimiz çerçeve gözden kaçırılmamalıdır.

Unutmamak gerekiyor, bizler önce kendi aile, eş dost çevremizi kavga-
mıza kazanmak zorundayız. Kendi çevresinde, kendini soyutlayan bir anla-
yışın , o alanda partiyi yalnızlaştırmak olduğunu gözden kaçırmamalıyız.

6- DAYANIŞMA ÇALIŞMALARI

Dayanışma çalışmalarının bugün yeniden gözden geçirilmesi gerekli
olmaktadır. Türkiyedeki gelişmeler, AET içinde giderek daha geniş kesim-
leri kapsar bir şekilde olumlanmaktadır. O kadar ki, rejimin hâlâ kimi
sorunları olmakla birlikte demokrasiye yaklaştığını
söyleyen resmi çevreler, şimdi daha da artmıştır. Bu dayanışma çalışma-
ları için daha etkin ve atak bir çalışmayı zorunlu kılmaktadır. Öncelik-
le ülkemizde olup bitenler konusunda bu alanda tüm Batıavrupayı kapsar
bir şekilde merkezi bir yayına kavuşturulmalıdır. Ancak bu yeterli ol-
mayacaktır. Örneğin Hollanda için, zamanında tüm gelişmeleri ,Hollanda
demokrasi güçlerine iletecek ilişkiler geliştirilmelidir. Bu konuda
inanıyoruz ki, dayanışma çalışmalarını teke tek ilişkilerle yürütmek ve
salt belli bir eylem için ve belli bir süre ilişki kurmak yerine, süre-
kli en geniş çevre ile ilişkiler kurulmalı ve bu ilişkiler seçilmiş aynı
kişilerce yürütülmelidir. Aynı kişi ya da örgüte aynı kişinin gitmesi
sağlanmalıdır. Ancak sadece dayanışma istemi için değil, burada asıl olan
sürekli bilgi verme çalışmalarını götürebilmektir. Ülkemizde olan biten-
den sürekli verilecek bilgilerle, ancak zamanında verilecek bilgilerle
ilişkileri geliştirmek gereklidir. Bunun için de merkezi yayının yanı sıra
gelişmeleri anında Hollandacaya ya da bir başka anadile çevirerek, bağ-
lantıları bilgilendirme çalışmaları sürdürülmelidir. Böylece, hem sürekli
ve hem de doğru bilgileri ulaştırabildiğimiz çevreler içinde güvenli,
saygın ve yeri geldiğinde somut dayanışma ilişkileri kurma olanaklarını
elde edebiliriz. Bu çevreler, sendikalar, siyasi partiler ve diğer demok-
ratik kuruluşlar olarak belirlenmeli ve ilişkiler , bu alanda önceden
kurulmuş bağlar üzerine oturtularak geliştirilmelidir.

Bu alanda varolan komite takviye edilmelidir. Öte yandan bu eylem
için ayrı bir mekan ya da adres gerekli olmayacaktır. Çünkü teke tek kuru-
lacak ilişkiler, hangi çevrelerin kiminle ilişki kurabileceklerini belir-
leyecektir.

Ülkemizdeki partimiz çalışmalarının ve genel olarak sınıf hare-
ketinin desteklenmesi çalışmaları için, kaynak yaratmak zorundayız.
Bu amaçla, çeşitli kentlerde ~~xxxxxx~~ belirli günlerde yapılan yığinsal
gösteri, ~~xx~~ ya da eğelence ~~g~~ilerinde, para getirici eylemleri, yöre parti

birimleri iyi değerlendirebilmelidir. Önümüzdeki dönem de gerek parti çalışmalarına daha çok destek olunması ve gerekse genel olarak dayanışma çalışmaları için, bu olanakları çok daha iyi değerlendirmek zorundayız. Çünkü her geçen gün para gereksinimi daha da artmaktadır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV